

ProBiblio

voor bibliotheken

Spreiding en bereik

Projectresultaten

2013

Spreiding en bereik: projectresultaten 2013

In het project Spreiding en bereik zijn in 2013 negen deelprojecten uitgevoerd, waarbij evenveel bibliotheken op zoek zijn gegaan naar oplossingen voor vraagstukken rond kleinschalige bibliotheekvestigingen in dorpen en stadswijken. Ze zijn daarbij ondersteund door dertien adviseurs van ProBiblio met allen hun eigen specifieke expertise.

In deze publicatie zijn de resultaten in de vorm van verschillende soorten plannen en beschrijvingen gebundeld. Op die manier kunnen ook andere bibliotheken zich informeren over mogelijkheden voor kleinschalig bibliotheekwerk.

Deze bundel kan worden gezien als een aanvulling op *De bibliotheek dichtbij: innovatie in kleinschalig bibliotheekwerk* die ook bij ProBiblio is verschenen. Dit is een inventarisatie van kleinschalige, vaak kostenefficiënte kleinschalige bibliotheekvoorzieningen in Nederland, voorzien van algemene aanbevelingen en modellen voor bibliotheekwerk in dorpen en stadswijken. Met deze aanbevelingen modellen zijn de genoemde negen bibliotheken voor hun eigen werkgebied aan de slag gegaan en met de resultaten daarvan kunt u in deze bundel kennismaken.

Ook in 2014 worden weer lokale projecten rond kleinschalig bibliotheekwerk uitgevoerd en begin 2015 zullen ook daarvan de resultaten worden gebundeld en verspreid.

U treft in deze publicatie het volgende aan:

Procesbeschrijving en realisatieplan opschaling Biebclub-concept naar grotere kernen tot 7500 inwoners (Westfriese bibliotheken)

Ondersteuning van ProBiblio bij opzetten scenario's, genereren draagvlak bij stakeholders, beschrijving van gekozen opzet.

Implementatiedocumenten toevoegen wijkfunctie aan Bibliotheek op school in Purmerend-Weidevenne (Bibliotheek Waterland)

Ondersteuning van ProBiblio bij opzetten scenario's, genereren draagvlak bij stakeholders, beschrijving van gekozen opzet.

Communicatieplan m.b.t. een groot aantal veranderingen rond zes vestigingen

Ondersteuning van ProBiblio bij het opstellen van een eerste aanzet voor een communicatieplan.

Beschrijving van oplossing voor efficiëntere inzet van collecties t.b.v. servicepunten (Bibliotheek Kennemerwaard)

Ondersteuning van ProBiblio t.a.v. invoering roulerende collecties.

Beschrijving van aanpassing van inrichting en collectie i.v.m. de ombouw van filialen Roelofarendsveen en Ter Aar tot dorpsbibliotheken o.b.v. landelijke retailformule (Bibliotheek Rijn en Venen)

Ondersteuning van ProBiblio bij het aanpassen van inrichting en collectie.

Beschrijving van een low-cost zelfbedieningsconfiguratie waarmee de bestaande, duurdere zelfbedieningsapparatuur in servicepunten kan worden vervangen

Ondersteuning door ProBiblio in de vorm van de uitvoering van een pilot met door ProBiblio ontwikkelde configuratie en tegelijkertijd ondersteuning bij de implementatie van de configuratie bij de pilotbibliotheken Bibliotheeknetwerk Zuid-Holland Zuidoost en Bibliotheek Rijn en Venen.

Beschrijving van het concept voor verkleinde én vernieuwde bibliotheek in Krimpen aan den IJssel en de presentatie die voor de gemeenteraad is gebruikt (Bibliotheek aan den IJssel)

Ondersteuning door ProBiblio bij het ontwikkelen van een nieuwe opzet voor de bibliotheekvoorziening en het verkrijgen van draagvlak voor de nieuwe opzet bij de gemeenteraad.

Gebiedsanalyse t.b.v. het ontwikkelen van een goedkopere oplossing voor Dordrecht-Dubbeldam, na sluiting van huidig filiaal in 2014 (Bibliotheek A tot Z; nu Bibliotheek AanZet)

Ondersteuning van ProBiblio door het opstellen van de gebiedsanalyse waarop o.a. keuze voor doelgroep en vestigingsplaats worden gebaseerd.

Realisatieplan De Bibliotheek *AntiKraak* voor en door de inwoners van Velsen-Noord (Bibliotheek Velsen)

Ondersteuning van ProBiblio t.a.v. beleid, organisatie, inzet sociale media, ontwerp logo en opzetten realisatieplan.

Wij hopen dat deze publicatie u waardevolle informatie en inspiratie biedt.

Graag uw begrip voor het feit dat deze publicaties is opgebouwd uit bijdragen van verschillende personen van verschillende organisaties. Er is uit kosten oogpunt voor gekozen om deze bijdragen qua opmaak en stijl niet op één lijn te brengen.

Voor meer informatie:

Dick van Tol, tel. 023 55 46 362, e-mail dvtol@probiblio.nl

Peter Spuij, tel. 023 55 46 341, e-mail pspuij@probiblio.nl

Eindresultaat

Beschrijving werkwijze bij het realiseren van 'Biebclubs' in woonkernen tot 12.500 inwoners.

Contactpersoon: Heidi Dijkstra, hdijkstra@westfriesebibliotheken.nl, 0227-544849.

Omschrijving eindsituatie

In de eindsituatie zijn de volgende vragen beantwoord en vastgelegd in een overdraagbaar document:

- Met wie werkt de bibliotheek samen om de methode Biebclubs te realiseren?
- Hoe ziet een jeugdbibliotheek er uit met de methode Biebclub?
- Wat is de beste vorm?
- Hoe ziet het collectieplan er uit?
- Wie zijn verantwoordelijk voor de collectie en de collectievorming?
- Hoeveel 'clubs' zijn nodig om een jeugdbibliotheek te draaien?
- Wenselijke openingstijden
- Is integratie met een gemaksdienst voor volwassenen (ophaal- en inleverpunt) mogelijk?

Context

Door de gemeentelijke bezuinigingen staan de bibliotheekvoorzieningen in de kleinere kernen onderdruk. De Westfriese bibliotheken hebben in hun toekomstvisie gekeken naar het efficiënt inzetten van middelen. Zij hebben focusdoelgroepen benoemd. Naast het uitbouwen van de digitale dienstverlening wordt het zwaartepunt van de dienstverlening gelegd bij het bibliotheekwerk voor de jeugd tot 14 jaar (eerste jaar voortgezet onderwijs) en minder geletterden. Vestigingen in kernen tot 12.500 inwoners zullen worden omgebogen tot jeugdbibliotheken, al dan niet gecombineerd met een gemaksdienst voor volwassenen (ophalen van gereserveerde media en het terugbrengen van geleende media). De Westfriese bibliotheken hebben goede ervaringen opgedaan met Biebclubs in scholen.

Definities

Jeugdbibliotheek

Een bibliotheek die zich richt op de jeugd tot 0- 14 jaar in een woonkern. Focus: leesplezier en voorkomen van laaggeletterdheid.

Makkelijk Lezen Plein

Een onderdeel van de jeugdbibliotheek gericht op kinderen met leesproblemen.

Biebclub-model Westfriese bibliotheken

Een groep kinderen van één school die graag lezen, vormt een Biebclub. De kinderen laten de bibliotheekvoorziening draaien met ondersteuning van een volwassene bibliotheekmedewerker (betaald of onbetaald). De Biebclubkinderen maken andere kinderen enthousiast voor lezen en verhalen. Er zijn jaarlijks twee activiteiten met alle clubs gezamenlijk en vier keer per jaar met de clubs apart.

Bibliotheekclub

Een groep kinderen van verschillende scholen die o.l.v. een volwassene van de bibliotheek een bibliotheek voor kinderen draaien (verder als de Biebclub)

Stappen die zijn doorlopen

(Realisatieplan Westfriesebibliotheken; zie bijlage)

1. Het in kaart brengen van de huidige situatie en het benoemen van de vooronderstellingen.
2. Het evalueren van de Biebclubs in scholen die al draaien (zie bijlage 4 van de bijlage).
3. Het vaststellen van de kaders (uit het realisatieplan bijlage 1):
  - De bibliotheek is verantwoordelijk voor de collectie en het bibliotheekwerk
  - De dienstverlening van de bibliotheek binnenschools valt onder het project de Bibliotheek op school.
  - Een biebclub bestaat uit kinderen van één school
  - Biebclubs moeten als neveneffect hebben dat de relatie met de scholen duurzamer wordt. Er is nauwe samenwerking met de Bibliotheek op school.
  - De jeugdbibliotheek is onderdeel van het bibliotheekwerk in West-Friesland.
  - Uiteindelijk moet het leiden tot meer leden: 75% van de kinderen in kernen waar de jeugdbibliotheek komt moet lid worden van de bibliotheek.
  - Met deelnemende scholen worden afspraken gemaakt over te behalen leesbevorderingsdoelen. Biebclubkinderen spelen een rol bij de activiteiten in jeugdbibliotheek die bijdragen aan het behalen van de doelstelling.
4. Het beschrijven van een aantal scenario's (zie bijlage 1 en 2 van de bijlage):
  - A. Elke school een eigen collectie en een eigen Biebclub. Daardoor ontstaan er meerdere bibliotheken voor de jeugd in elke kern
  - B. Een bibliotheek voor de jeugd die wordt gedraaid door schoolgebonden biebclubs op een locatie buiten de scholen.¹
  - C. Als b maar de bibliotheek voor de jeugd is in een school gevestigd.Vooronderstelde voor- en nadelen gezien vanuit de bibliotheek:

Scenario	Voordelen	Nadelen
A	Directe verbinding met de school / Clubs voelen zich er thuis / geen leenrecht	Duur /Hoge drempel voor bezoekers die niet aan de school verbonden zijn / inzet bibliotheekpersoneel versnipperd
B²	Ruime collectie/Toegankelijk voor alle doelgroepen / Ruimere openingstijden / Efficiënte inzet personeel /Verbinding met de scholen rond het werven van kinderen.	Meerder clubs nodig / kinderen moeten naar de bibliotheek toe komen / geen directe verbinding met de scholen
C	Ruime collectie / ruime openingstijden	Clubs van andere scholen zullen zich minder thuis voelen / drempelverhogend voor mensen die niet aan de school verbonden zijn / gevoel van concurrentie

5. Het bespreken van de scenario's met scholen in een gemeente waar de bibliotheek met de methode Biebclub wil gaan werken (Wognum en Wervershoof).

Uit het Realisatieplan: conclusies samengevat:

- Scholen vinden de methode Biebclub een goede methode.
- Scholen willen zeker faciliteren in het vinden van kinderen.
- De mening over de rol van de school als bibliotheeklocatie verschilt per school en wordt erg beïnvloed door de budgetten en collecties die nu op scholen zijn. Scholen met een collectie die jaarlijks wordt bijgehouden via het budget van school en ouders zijn minder

¹ Elke Biebclub wordt gevormd door kinderen die bij elkaar op school zitten

² De bibliotheek heeft geen onderzoek gedaan naar de mogelijkheid op Biebclubs op te zetten waarin de clubs bestaan uit kinderen van verschillende scholen. Dit omdat de kaders die keus uitsluiten. Er zijn bibliotheken in Noord- en Zuid-Holland die wel met deze variant werken. Daar zijn de uitgangspunten anders.

- bereid om de samenwerking met de bibliotheek ook aan te gaan vanuit de collectie dan scholen met minder budget en collectie.
- Scholen zien drempels als de bibliotheek voor de jeugd in de school is. Het gaat dan om openingstijden na schooltijd, vreemden in de school enzovoort.
  - Scholen zijn bang om 'nog meer op hun bordje te krijgen' en voelen het meest voor een jeugdbibliotheek op een aparte locatie.
6. De uitkomsten van de evaluatie van de bieclubb die al draaien in West-Friesland zijn naast de uitkomsten van de gesprekken met scholen gelegd (*bijlage 4 van het Realisatieplan*).
De kaders voor de jeugdbibliotheek zijn aangevuld met (*uit het realisatieplan*):
- Succesfactoren bij Bieclubb die al draaien
    - Clubs van kinderen die bij elkaar op school zitten hebben een voorkeur boven gemêleerde clubs. Schooltijden zijn hetzelfde en de lijnen met school / ouders zijn kort.
  - Voorwaarden voor een locatie, inrichting
    - Brede School locaties verdienen de voorkeur evenals locaties die met anderen gedeeld kunnen worden (op kinderen gerichte buurthuizen, kinderdagverblijven, sportclubs).
  - Redenen: in de loop en kostenefficiënt.
    - Flexibele inrichting om de ruimte efficiënt te kunnen inzetten
    - 40-60m²
    - Herkenbaar
    - Leesbevorderende inrichting
  - Vaststellen welke activiteiten wel en welke activiteiten niet in de jeugdbibliotheken in kernen tot 25.000 inwoners plaatsvinden
    - In ieder geval groepsontvangsten
    - Activiteiten richten zich op leesbevordering en mediawijsheid tot 14 jaar
    - Altijd in samenwerking met de Bieclubb kinderen (peer to peer)
  - Bepalen hoe een Bieclubb er uit moet zien
  - Relatie openingstijden – Bieclubb
    - Openingstijden zijn aansluitend op schooltijden. Meermalen minimaal 1 uur per week.
  - Keuzes voor de collectie. Er is een collectieplan jeugdbibliotheken in kernen tot 12.500 inwoners samengesteld (*bijlage 3 van het Realisatieplan*).
7. Onderzoek naar afhaal en inleverpunten binnen of buiten de jeugdbibliotheken.
8. Het benoemen van de kaders voor deze dienstverlening (*uit het Realisatieplan*):
- Behoeft aan andere en ruimere openingstijden
  - Per locatie wordt bepaald wat de juiste plek is voor deze dienstverlening. Is niet perse gebonden aan de jeugdbibliotheek.
  - Centrale plek in de kern waar veel mensen komen
  - Minimaal 1 x per week expeditie
  - Zelfservice of service via onbetaalde medewerkers
  - Geautomatiseerd.
9. Uitwerking van het collectieplan jeugdbibliotheken in gemeenten tot 12.500 inwoners (*Samenvatting van Hoofdstuk 3.7. Realisatieplan en de bijlage collectieplan bij het realisatieplan*)
- Uitgangspunten:
- De collectie richt zich op leesbevordering en het voorkomen van laaggeletterdheid
  - De basiscollecties worden zoveel mogelijk gevormd uit collecties van de Westfriese Bibliotheken.
  - Doelgroep: 0-14 jaar (dus inclusief Boekstart en C boeken – 12+)
  - Geen AVM, maar wel een digitale toegangspoort (toewerken naar SchoolWise) naar de brede collectie van de Westfriese Bibliotheken en tablets op locatie met mobiele applicaties
  - Het Makkelijk Lezen Plein wordt een onderdeel van de jeugdbibliotheken. Het format wordt voor de kleinere jeugdbibliotheken nog doorontwikkeld.³ Hierbij gaat vakmanschap en de digitale tool www.makkelijklezenplein.nl een grote rol spelen.

³ Er zijn afspraken met de adviseur van ProBiblio hierover. Meer informatie: Yvette Dijkman en Annika Baars – Westfriese Bibliotheken.

Begroting

Zie voor de situatie in West-Friesland: het Realisatieplan hoofdstuk 4.

Verwachte investeringskosten

- Personele kosten
  - Kosten projectgroep:
    - projectleider 2 uur per week periode van 20 weken (half jaar)
    - 2 projectgroepleden 1 uur per week
  - Overheadkosten
- Startkosten Biebclubs (bijvoorbeeld buttons voor de herkenbaarheid)
- Startkosten onbetaalde medewerkers
- Huisvestingskosten
  - Aanpassen locaties
  - Verhuiskosten
  - Meubels
- Automatisering
  - Per locatie een laptop/pc voor uitlening en catalogus
  - Tablet per locatie voor mobiele applicaties
  - Uitleen en inleverpunt
  - Bonnenprinter
  - Bekabeling
  - Accespoint voor wifi
- Collectie
  - Actualisering t.b.v. basiscollectie
- Activiteiten en PR
  - Openingskosten
  - Herkenbaarheid
- Onvoorzien.

Verwachte Jaarlijkse kostenposten

- Personele kosten:
  - uren dienstverlening op geplust met 2 uur administratie per jeugdbibliotheek
  - Overhead
- Huisvestingskosten
  - Huur locatie
  - Afschrijving meubilair
- Automatisering
  - Kosten uitleenpasjes
  - Huur datalijnen enzovoort
  - Licenties
  - Leenrecht
  - Afschrijving apparatuur
  - Kosten Schoolwise of andere digitale toegangspoort
  - Kosten beheer en helpdesk
- Collectie
  - Aanschaf volgens afschrijfpercentage
- Kosten activiteiten
  - Kosten activiteitenprogramma
- Overige kosten en onvoorzien
  - Vervoerskosten.

Valkuilen en tips

- Nodig scholen voor een klankbordgroep tijdig uit.
- Koppel beslissingen die o.a. voortkomen uit de klankbordgroep ook terug naar de deelnemers.
- Wil niet te snel commitment met scholen. Draagvlak creëren kost gewoon tijd.
- Blijf in gesprek met de scholen. Informeer, luister, stel bij.
- Werk samen met de collecties die zich bezighouden met binnenschoolse educatie.
- Een Biebclub kan ook dienstdoen als een panel. Zij leveren de bibliotheek op een eenvoudige wijze informatie over de doelgroep.
- Cashless (dus bibliotheken waar je geen contant geld meer hebt) wordt aanbevolen.

Bronnen en betrokkenen

- Notitie Low-costbibliotheek van ProBiblio (<http://tinyurl.com/l73navp>)
- Website www.debibliotheekopschool.nl
- Westfrieze Bibliotheken: Saskia Beumer, Heidi Dijkstra, Annika Baars, Mariska Bremen
- ProBiblio-adviseurs collectievorming (Esther Westerveld) en bibliotheekautomatisering
- ProBiblio-project Spreiding en Bereik (Dick van Tol) en in opdracht - Conny Reijngoudt (Bureau Lees en zo (www.bureauleezenzo.weebly.com)).

Bureau Lees en zo i.o.v. ProBiblio, september 2013

Doorontwikkeling Biebclubs met wijkuitleen en Bibliotheek *op school*
Bijlage: Realisatieplan

Westfrieze Bibliotheken
Heidi Dijkstra
September 2013

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	
Vooraf	
1. Inleiding	
2. Inventarisatie en overwegingen	
3. Realisatieplan	
3.1 Locaties bibliotheken voor de jeugd	
3.2 De Biebclubs	
3.3 Openingstijden	
3.4 Inrichting	
3.5 Commitment scholen	
3.6 Afhaal/ inleverpunten	
3.7 Collectie	
3.8 Overige aanbevelingen	
4. Financieel	
4.1 Personeel	
4.2 Huisvesting	
4.3 Inrichting	
4.4 Afhaalpunten	
4.5 Collectie	
<i>Bijlage 1 - Scenario's</i>	
<i>Bijlage 2 - SWOT analyses – scenario's en concept</i>	
<i>Bijlage 3 - Collectie en collectieprofiel</i>	
<i>Bijlage 4 - Evaluatie bibliotheekclubs 2012 – met het oog op morgen</i>	
<i>Bijlage 5 - Verzamelde gegevens</i>	
<i>Bijlage 6 - Evaluatie proces vanuit de bibliotheek gezien</i>	

Vooraf

Projectteam:

West-Friese bibliotheken: Saskia Beumer, Heidi Dijkstra, Mariska Bremen, Annika Baars
ProBiblio: Esther Westerveld (collecties), Jannie van Zessen (automatisering), Conny Reijngoudt (Bureau Lees en zo – i.o.v. het project Spreiding en Bereik)

Biebclub:

Een groep kinderen van een school die graag leest vormt een Biebclub. De kinderen laten de bibliotheekvoorziening draaien met ondersteuning van een enthousiaste vrijwilliger (ouder) en een professionele medewerker. De Biebclub is (vaak) in de basisschool gevestigd en is gemiddeld een uur per week open, aansluitend op de tijd dat de school uitgaat. De Biebclubkinderen maken andere kinderen enthousiast voor lezen en verhalen. De Biebclub is open voor alle kinderen uit de kern. Daarnaast staat een programma van activiteiten voorop voor de Biebclubkinderen, gericht op het vasthouden en bevorderen van leesplezier. Via sociale media geven de kinderen digitaal vorm aan hun eigen Biebclub. Voor dit punt wordt gebruikt gemaakt van de snuffelcatalogus van Bicat met directe toegang tot de catalogus van bibliotheken in de regio. Op eenvoudige wijze kunnen kinderen boeken en andere media zoeken en bestellen en een week later ophalen bij de Biebclub. Op dit moment zijn er bibliotheekclubs in Onderdijk, Zwaagdijk-Oost, Nibbixwoud, Hauwert en Wijdenes.

Bibliotheekclub:

We hebben op een aantal locaties Bibliotheken voor de jeugd van 0-14 jaar, bemand door bibliotheekclubs: een groep kinderen van een of meerdere basisscholen die de bibliotheken draaiende houden en andere kinderen enthousiasmeren te lezen.

Biebclubs in Bibliotheken voor de jeugd

Kinderen kunnen **leeskilometers maken**; de boeken mogen mee naar huis, daar worden de kilometers gemaakt.

- Het maakt een groot verschil in het leven van kinderen of ze lezen of niet. Want lezen is essentieel voor leren, zeker het leren op school. Wie goed leest en teksten begrijpt, kan kennis verwerven en zich ontwikkelen. Een goede taalbeheersing zorgt er voor dat kinderen betrokken zijn bij wat er om hen heen gebeurt. Zo komen kinderen beter mee in de samenleving en daar heeft iedereen belang bij.
- Vrij lezen heeft een positief effect op leesvaardigheid, schrijfstijl, woordenschat, spelling en kennis van grammatica.
- Met een kwartier lezen per dag leren kinderen veel van de wereld en kunnen ze hun woordenschat uitbreiden met 1.000 woorden per jaar.

Bron: de Bibliotheek *op school*

Leesplezier bevorderen; kinderen kunnen zelf kiezen, bladeren, zoeken zonder enige verplichting of zich te houden aan lesmethodes of niveau.

- Vrij lezen is een eenvoudige en effectieve manier om het plezier in lezen te stimuleren. Kinderen maken kennis met verschillende soorten media en ervaren het plezier van stil een zelfgekozen boek lezen en ontwikkelen hun smaak. Daarnaast zorgt het vrij lezen ervoor dat de kinderen vooruit gaan in woordenschat, leesvaardigheid, tekstbegrip, spellingvaardigheid en kennis van de wereld. Dit doet zich sterker voor naarmate de kinderen gemotiveerder zijn om te lezen. Daarom staat het leesplezier voorop: **de kinderen lezen wat ze graag willen lezen**.
- Vrij lezen vereist niet dat de kinderen het technisch lezen al onder de knie hebben. Ook kinderen van 0-6 jaar kunnen vrij 'lezen', bijvoorbeeld door zelfstandig te bladeren in prentenboeken. Ook digitale boeken lenen zich prima voor zelfstandig 'lezen'.

Bron: de Bibliotheek *op school*

Peer to peer education; kinderen enthousiasmeren elkaar om te lezen en leren elkaar goed zoeken in fysieke en digitale media. Zo wordt media toegankelijk voor alle kinderen.
Partner van de scholen in leesbevordering/ mediawijsheid.
Toegankelijke plek voor alle kinderen in een kern; de Bibliotheek voor de jeugd is dichtbij.
Ondersteuning van de jeugd in mediawijsheid ; dus hoe vinden zij de juiste informatie op de gemakkelijkste manier.
Ouders ook buiten school bij het lezen betrekken , dat start met het samen kijken in boekjes gaat verder met het voorlezen van prentenboeken, het toegankelijk maken van materialen en het stimuleren van lezen thuis.

1. Inleiding

In West-Friesland staan, net als in de rest van Nederland bibliotheekvoorzieningen in kleinere kernen onder druk vanwege de gemeentelijke bezuinigingen. Mede daardoor wordt het zwaartepunt van de dienstverlening voor de periode 2013-2016 op de jeugd en mindergeletterden in de Westfrieze samenleving gelegd. Dit naast een focus op de verdergaande digitalisering, dé strategie voor de komende jaren. De vestigingen in de kleinere kernen zullen dan ook veelal omgebogen worden naar een kleine voorziening voor de jeugd al dan niet met een afhaalpunt voor volwassenen, in grotere kernen een Bibliotheek voor de jeugd genoemd gedraaid door meerdere bibliotheekclubs.

Sinds een aantal jaren werkt de Westfrieze bibliotheken al met het concept bibliotheekclubs, maar nu ze ook geïmplementeerd moeten worden in grotere kernen met meer scholen, ontstaan er vragen. Ondertussen wordt het landelijke vraagstuk van voorzieningen in kleinere kernen en stadswijken opgepakt in het project Spreiding en Bereik van ProBiblio. De Westfrieze Bibliotheek sloot hierbij aan.

In het project Spreiding en bereik heeft ProBiblio in 2012 in samenwerking met tien Noord- en Zuid-Hollandse bibliotheken aanbevelingen en praktijkvoorbeelden opgeleverd ten aanzien van kostenefficiënte decentrale bibliotheekvoorzieningen. In 2013 is er provinciale subsidie voor de ondersteuning van minimaal tien en maximaal twaalf Noord- en Zuid-Hollandse bibliotheken bij lokale projecten die gericht zijn op het behoud en/of de versterking van het bibliotheekwerk in dorpen en stadswijken. De ondersteuning wordt verleend door specialisten van ProBiblio. De resultaten van de lokale projecten, ontwerpen voor nieuwe c.q. gewijzigde bibliotheekvoorzieningen, zullen worden verzameld, beschreven en gepubliceerd ten behoeve van andere bibliotheken.

Met het project 'Doorontwikkeling Biebclub in grotere kernen tot 12.500 inwoners' hebben de Westfrieze bibliotheken in samenwerking met ProBiblio in het kader van dit overkoepelende project 'Spreiding en bereik' gewerkt aan voorliggend plan. Dit plan geeft een overdraagbare beschrijving en een realisatieplan van hoe de methode Biebclub ingezet kan worden in bibliotheken voor de jeugd in kernen tot 12.500 inwoners. Er wordt antwoord gegeven op de vragen die ontstaan als je de methode Biebclub gaat gebruiken in een bibliotheken voor de jeugd waarbij meerdere partijen (scholen, buurthuizen), gebouwen en/of meerdere collecties betrokken zijn. Hoe verenig je de uitgangspunten/ richtlijnen dan tot een duidelijk kader?

De kernen Wervershoof en Wognum werden als pilot in het realisatieplan gebruikt m.b.t. wenseninventarisatie en afstemming van de uitwerking.

De ombouw van vestigingen naar bibliotheken voor de jeugd kan met het realisatieplan snel en efficiënt gerealiseerd worden.

In dit realisatieplan wordt antwoord gegeven op de volgende vraagstellingen:

1. Met wie werken wij samen? Hoeveel partijen?
2. Hoe zetten wij de bibliotheek voor de jeugd het beste neer in een kern met meerdere partijen? Hoe combineren we meerdere scholen c.q. partijen

3. Hoe zetten wij de collectie in? Samen, gedeeltelijk of apart?
4. Hoeveel clubs zetten we in en waar komen die?
5. Hoe vaak moet de bibliotheek voor de jeugd open en hoe lang per keer?
6. En is de bibliotheek dan open tijdens of na schooltijd of in combinatie?
7. Hoe integreren we afhaalpunten (voor volwassenen) op een effectieve manier in een bibliotheek voor de jeugd?

In dit realisatieplan wordt in paragraaf 2 een korte omschrijving gegeven van de inventarisatie van de antwoorden op bovenstaande vragen en de overwegingen die een rol hebben gespeeld bij het beantwoorden (in de bijlage vindt men een beschrijving van het proces).

In paragraaf 3 worden vervolgens de kaders geschetst voor de uitvoering, ofwel daarin wordt het realisatieplan in kaders – van openingstijden tot inrichting en collectie – omschreven.

Daarmee worden de vragen beantwoord.

En in paragraaf 4 vindt men vervolgens een beknopte financiële uitwerking.

2. Inventarisatie en overwegingen

De in de inleiding genoemde vragen komen voort uit het idee dat een Biebclub zoals hij tot nog toe gedraaid wordt in de kleine kernen Wijdenes, Nibbixwoud, Onderdijk, Zwaagdijk-Oost en Hauwert niet zomaar kan worden geïmplementeerd op locaties met meerdere scholen. Vragen als;

- voelen clubs zich nog thuis als ze op een andere school functioneren,
- hoe hoog is de drempel voor bezoekers van buiten de school als we voor een locatie op een van de scholen kiezen
- en is de collectie nog aantrekkelijk als je meerdere clubs op verschillende scholen met een kleinere collectie (vanwege ruimte en financiële middelen) gaat creëren,

gaan hier spelen.

Om deze vragen te beantwoorden is er gesproken met de scholen in Wervershoof in Wognum. Kernen met inwonersaantallen van 7.609 en 8.536. Er is voor deze scholen gekozen omdat te verwachten was dat de vragen daar als eerste zouden gaan spelen in het kader van de bezuinigingen.

Aan deze scholen zijn een aantal scenario's en vragen voorgelegd en er is doorgepraat over eventuele verdere samenwerking op het gebied van de Biebclubs en de collectie. De scholen zijn grotendeels enthousiast over de methode Biebclubs, echter verdere samenwerking in de toekomst op het gebied van de collectie lijkt voor hen nog te vroeg. Ondersteuning op het gebied van de digitale middelen, - collectie en mediawijsheid lijkt wel gewenst maar men is nog niet voldoende op de hoogte van de eigen vraag en hetgeen de bibliotheek zou kunnen bieden. Dit stuk zal worden opgepakt in het project *De bibliotheek op school*. Duidelijk is dat men echt meegenomen moet worden in onze nieuwe manier van werken.

Er zijn een aantal opvallende zaken, die belangrijk zijn voor de inzet van Biebclubs en verdere samenwerking met scholen.

- Allereerst het gegeven dat de budgetten voor de schoolbibliotheken flink uiteenlopen en het feit dat de inzet en opvattingen van de leescoördinator bepalend zijn voor de samenwerkingsbereidheid op het vlak van (de digitale) collectie. Scholen met een klein eigen budget vinden de optie van een gezamenlijke collectie interessanter, scholen met een grote eigen collectie zien deze echt als eigen bezit en zijn behoudender.

- Daarnaast willen de scholen die ruimte hebben voor een eventuele bibliotheek voor de jeugd, en dat zijn er maar enkele in Wognum en Wervershoof, best een Biebclub in huis. Ze zien ze echter ook problemen. Onder andere de toegankelijkheid voor anderen van buiten school.

Het commitment van de scholen om er samen een succes van te maken is divers te noemen, opmerkingen als 'Docenten hebben al zoveel op hun bordje' doen beseffen dat we

als bibliotheek duidelijke afspraken met de betrokken scholen moeten maken. We moeten regelmatig evalueren en afstemmen om de scholen gecommitteerd te houden.

Naast gesprekken met de scholen is er gekeken naar het functioneren van de Biebclubs in de kleinere kernen tot nog toe (evaluatie 2012). Zo zijn de succesfactoren van de huidige Biebclubs meegenomen en is er gekeken naar hoe er in de toekomst een duidelijker kader voor een aantal minder lopende zaken gemaakt kan worden. Met behulp van de expertise van de groeps-, en collectiespecialist die de huidige materie van de Biebclubs kennen en goed contact hebben met de scholen en de expertise van een aantal mensen vanuit ProBiblio is voorliggend realisatieplan opgesteld dat kaders (uitgangspunten) biedt als basis voor de implementatie – met oog voor het lokale – in de verschillende kernen.

3. Realisatieplan

3.1 Locaties bibliotheken voor de jeugd

Een locatie buiten de scholen biedt de best werkbare optie voor (de grotere) Bibliotheken voor de jeugd. Daar is ruimte voor een brede collectie, voelen alle clubs zich thuis, is de toegankelijkheid voor de jeugd van alle scholen en die van 0-4 jaar het grootst en kan er gekozen worden voor een zo centraal mogelijke locatie. Ook is er op deze wijze kruisbestuiving met andere organisaties mogelijk en het eventueel delen van kosten voor de ruimte.

Voorwaardes locatie	NB
Centraal in de kern.	
Centraal t.o.v. de scholen.	Ideaal is een Brede School.
Zo veilig mogelijk bereikbaar.	
Bij een andere voorziening voor de jeugd; psz, kdv, sportvereniging, buurthuis (gericht op kinderen).	Een dorps huis heeft vaak een 'bruine kroeg' uitstraling en is daarmee minder geschikt voor een Bibliotheek voor de jeugd.
Voorkeur voor een ruimte zo groot als een klaslokaal.	<ul style="list-style-type: none"> • Plaats voor eventuele groepsbezoeken. • 40-60 m2 • Een ruime(re) collectie mogelijk.
Voorkeur voor een gedeelde ruimte.	<ul style="list-style-type: none"> • Laag houden kosten. • Kruisbestuiving activiteiten.
Zichtbaar aanwezig als Bibliotheek voor de jeugd.	Keuze voor een duidelijke en herkenbare uniforme signing in en buiten de Bibliotheek.

3.2 De Biebclubs

In West-Friesland zullen - gezien het aantal scholen in de betreffende kernen - zo'n 2-4 Biebclubs de Bibliotheken voor de jeugd gaan draaien. De clubs zullen per school hun eigen openingsuren draaien. Dit om de band met en het commitment van de scholen sterk te houden. Anders wordt het toch al snel gezien als een buitenschoolse activiteit vergelijkbaar met pianoles, terwijl we de scholen betrokken willen houden bij hun eigen Biebclub. Ook kan er zo beter aangesloten worden op de (eigen) schooltijden - een gebleken succesfactor – van de scholen.

Clubs	NB
Meerdere clubs van de verschillende scholen die hun eigen openingsuren draaien.	Eigen clubgevoel. Sterke verbinding met de scholen, meer commitment.

	Aansluiting op schooltijden.
2 activiteiten per jaar met de clubs samen	Delen kosten. Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de Bibliotheek voor de jeugd in die kern. (algemenere invulling)
4 activiteiten per jaar met de clubs apart.	Versterken eigen clubgevoel. Verbinding met de school houden.

3.3 Openingstijden

De Bibliotheken voor de jeugd zijn meerdere malen per week een uur tot anderhalf uur open aansluitend op de schooltijden [althans met een - per locatie te bepalen - tijd ertussen om van de school naar de Bibliotheek te komen] Dit is niet alleen een gebleken succesfactor van de kleinere clubs, maar biedt ook de mogelijkheid op meerdere momenten gebruik te maken van deze voorziening. Dat maakt hem ook voor anderen – buiten de scholen – aantrekkelijker.

Openingstijden
Aansluitend op schooltijden
Liever een aantal keer per week een uur, dan een keer meer uur
Zoveel mogelijk “uniform”
Voorkeur voor woensdag en vrijdagmiddag – van vrijwilligers, scholen, bezoekers

3.4 Inrichting

Ervan uitgaande dat de Bibliotheken voor de jeugd gevestigd zullen worden op locaties waar de materialen niet altijd gemakkelijk kunnen blijven staan en eventueel beschadigd kunnen raken moet de inrichting aan een aantal voorwaardes voldoen.

Inrichting voorwaardes	NB
Flexibel	Flexibel in te richten, verandering/verschuiving mogelijk.
Verplaatsbaar	Op wielen en/ of gemakkelijk te dragen.
Afsluitbaar	Bijv. kubussen (te stapelen), kasten met een deur, triptraps met een hoes of “vermomming”.
(zoveel mogelijk) Gebruik van bestaande middelen; kasten, automatisering et cetera	Ombouwen met wielen, hoezen, andere kastborden, et cetera.
Kleurrijk, modern	Aantrekkelijk voor de doelgroep. Passend bij de Bibliotheek van de toekomst.
Veilig	Zonder schade aan mens of omgeving te verplaatsen, etc. Liever geen glas bijvoorbeeld.
Licht van gewicht	I.v.m. verplaatsbaarheid.
Zichtbaar/ herkenbaar	Het is duidelijk dat het Bibliotheken voor de jeugd (aanwezig) zijn.
Leesplekje	Waar mogelijk een plekje waar kinderen bijv. een boek kunnen inkijken/ app op een tablet kunnen bekijken of kunnen reserveren.

3.5 Commitment scholen

Om de Biebclubs succesvol te maken, te voldoen aan doelstellingen als 75% van de jeugd lid maken en versterking van de band met scholen is het belangrijk afspraken te maken rondom onderstaande punten:

Voorwaardes commitment scholen	
Motiveren van de (Biebclub)kinderen	
Gezamenlijke doelstelling leesbevordering	Ruimte geven aan initiatieven vanuit de Biebclubkinderen zoals korte presentaties nieuwe boeken, verhaal over de Kinderboekenweek, meer over de digitale bibliotheek, et cetera.
Scholen zorgen mede voor de volwassen vrijwilligers (ouders)	
Motiveren ouders naar de bibliotheek voor de jeugd te gaan	Leesplezier bevorderen in het kader van leesbevordering.

* Waar mogelijk afspreken dat alle kinderen v.d. school lid worden.

3.6 Afhaal/ inleverpunten

Uit inventarisatie onder leden, scholen en de huidige Biebclubs blijkt dat onderstaande voorwaarden belangrijk zijn voor het toekomstige gebruik van afhaalpunten. De inrichting (en daarmee kosten) van zo'n punt kan per locatie verschillen.

Voorwaardes afhaal/ inleverpunten	NB
Goed bereikbaar en ruime openingstijden; dus bij voorkeur ook buiten de openingstijden van bibliotheek voor de jeugd	In hele kleine kernen kan het ook bij de kleine Biebclubs.
De vorm per locatie bepalen.	Zie varianten.
In de buurt van bibliotheek voor de jeugd, wanneer geen expeditie	
1 keer per week expeditie wanneer op een grotere locatie met meer inwoners zoals; Wognum, Wervershoof, Andijk, Venhuizen, Enkhuizen, Obdam, Ursem (eventueel ook; Abbekerk, Midwoud)	
Centrale locatie waar veel mensen (al) komen	

Afhaal/inleverpunten	Vorm
Zonder hulp	Een kast of bak in een dorpshuis, een school of andere openbare locatie.
Met hulp	Met hulp van vrijwilligers bij bijvoorbeeld het reserveren (voor bijv. ouderen)
Geautomatiseerd.	Kluisjes met pasjes en een inleverunit.
Huisvesting	In dorpshuizen/ scholen/ gemeenschapsruimtes.

Afhaal/inleverpunten	Benodigd
Zonder hulp	Uitleensysteem waarbij de boeken al voor expeditie/ vervoer (voordat ze geplaatst worden) naar de locatie op de pas van de lener worden gezet (rekening houden met uitleentermijn)
Met hulp	Een tablet/ laptop voor de uitlening/ reserveringen.
Geautomatiseerd	Bijkomende kosten voor onderhoud.

*Eventueel aan te vullen met lokale initiatieven als ruilkasten.

3.7 Collectie

Uit de inventarisatie bij de scholen gecombineerd met de eerder opgedane kennis in de Biebclubs en de kennis van de specialisten, zijn een aantal uitgangspunten/ basiskeuzes naar voren gekomen voor de collectie van de grotere Biebclubs. Eventueel met een afgeleide naar de kleinere clubs. De scholen zien de Biebclubs met name als meerwaarde voor het lezen thuis, voor het leesplezier. Daarnaast dwingt de beschikbare ruimte tot duidelijke keuzes. Er is gekozen niet van alles wat ter plekke te hebben maar voor een scherp profiel, gericht op lezen met eventueel een kleine collectie AVM (om deze zichtbaar te maken) en een e-portal voor de toegang tot alle andere materialen van de Westfriese bibliotheken. Ook kunnen kinderen via dit e-portal aan informatie voor werkstukken komen. Door deze keuzes kan de collectie zowel compleet als breed gehouden worden en tegelijkertijd geleidelijk digitaal worden ingezet. Deze collectie biedt daardoor voldoende uitdaging voor elk kind om met plezier te lezen.

Uitgangspunten collectie*
We zorgen voor leesbevordering en voorkoming van laaggeletterdheid door middel van leesplezier; het maken van leeskilometers.
We proberen (zoveel mogelijk) te starten met een (basis)collectie samengesteld uit collecties uit Bibliotheken die gaan veranderen.
We kiezen voor de jeugd van nul tot en met veertien jaar (dus ook BoekStart en C-boeken 12+)
We kiezen voor boeken, (eventueel een kleine collectie AVM), maar ook apps** en toegang tot informatie en de algehele collectie van de Westfriese bibliotheken via een duidelijk zichtbaar e-portal (eerst BicatWise met Or@kel dan SchoolWise).
Daarmee hebben de medewerkers, volwassen vrijwilligers en de kinderen van de Biebclub een sleutelrol in de ontsluiting van die collectie.
Ondersteuning voor zwakke lezers door middel van een Makkelijk Lezen Plein (in de vorm van een apart meubel in grotere vestigingen en in de kleinere vestigingen MLP boeken (met makkie-sticker) frontaal geplaatst op een brede plank in de kast waar verder de overige A-en B- boeken staan;
We kiezen voor ondersteuning van een collectie met voldoende keuze; <ul style="list-style-type: none"> ○ een minimale collectie van 750 boeken (bij een klein inwonersaantal) ○ minimaal vier banden per inwoner (waar dit past in de ruimte)
14% vervangingspercentage (na zeven jaar is de collectie dan vervangen).
Een mix van voldoende keuze en mooie presentatie.
Een sterke digitale (zichtbare) Bibliotheek voor de jeugd.

*Een uitgebreide uitwerking van het collectieprofiel en digitale ideeën/ nieuwe media opties is te vinden in de bijlages.

**Op de tablets in de vestigingen plaatsen we bijvoorbeeld apps van kinderboeken die de kinderen tijdens de uitlending kunnen lezen. Voor de kinderen en hun ouders plaatsen we voorlichtingsmateriaal over mediawijsheid, onder andere over het downloaden van geschikte apps voor kinderen. Denk aan het voorlichtingsmateriaal van Mediasmarties.

3.8 Overige aanbevelingen

Uit de eerdere evaluatie is gebleken dat het concept Biebclubs een duidelijker kader nodig heeft rondom de activiteiten. Daar worden hier een aantal aanbevelingen toe gegeven, maar dit moet verder uitgewerkt worden. In 2014 wordt er voor alle activiteiten in de Westfriesse bibliotheken een nieuw kader beschreven. Daar past ook dit in.

Ook moet er nader onderzoek plaatsvinden naar leenvoorwaarden en pasjes.

Kader activiteiten	aanbeveling
In het kader van leesbevordering/ plezier in lezen	VB: promotie nieuwe boeken/ apps op school, verhalen vertellen, boekentips via hun internetpagina.
In het kader van mediawijsheid/ digitale mogelijkheden bibliotheek	VB: uitleg geven gebruik tablet/ apps/ SchoolWise/ werkstukken maken/ mogelijkheden digitale bibliotheek; reserveren etc.
Peer tot peer education/ ambassadeurschap	VB: Zie bovenstaande en lezen promoten, de bibliotheek promoten, kennis van mediawijsheid vergroten, MLP, etc.
In het kader van het "clubgevoel"	VB: samen de eigen Bibliotheek promoten, inspraak in de collectie, inrichten presentaties.
Gebruiken Biebclub voor kennis vd doelgroep	VB: jeudpanel.

Te onderzoeken	
Een idee is geen pasjes meer in de bieb, maar een scanlijst	Zo kunnen kinderen met een pasje ook op andere locaties lenen. Ook hoeven er zo in grote clubs geen honderden pasjes doorgezocht en bewaard te worden.
Gewone leenvoorwaarden; dus boetes, etc. Maar hoe dan met een eventuele kas?	Kinderen verantwoordelijkheid leren nemen.

4. Financieel

4.1 Personeel

Begrote loonkosten (inclusief kleine clubs)	Koggenland/ Opmeer	Medemblik	DES
MIA + coördinatie naar rato clubs	€ 23.960,31	€ 44.767,94	€ 21.946,44
Aantal clubs	8	14	8
Aantal locaties	6	11	4

*Ex. afhaal en inleverpunt

Aantal clubs & besteedbare uren	MIA	CO	Kosten €
1	2	0,5	3.152,68
2	3,5	1	5.674,80
3	4,5	1,5	6.935,87
4	5	1,5	8.196,94

4.2 Huisvesting

Begroot €	Koggenland	Opmeer	Medemblik	Drechterland	Enkhuizen
2014	4500	x	25.000	10.000	5.000
2015	15.000	x	25.000	10.000	5.000
2016	15.000	x	25.000	10.000	5.000
Gem per locatie	5.000	?	2.275	3.300	5.000

NB: conform begroting 2012-2016

NB: kleinere locaties zullen minder kosten per jaar dan de grotere Bibliotheken voor de jeugd.

*Exclusief. afhaal en inleverpunt.

*Exclusief GWL/ automatisering/ administratiekosten. (€ 100 – 500 per locatie, maar veelal gedeeltelijk in de prijs)

*Exclusief. expeditie € 600 per locatie

4.3 Inrichting

	Indicatie kosten €
Laptop + tablet	1.500
Aanpassen locaties	2.000- 5.000
Aanpassen meubels	1.500 – 2.500
Verhuizen	1.000 – 8.000

NB: deze kosten zijn allen afhankelijk van de locatie en de mogelijkheden in/van bestaande middelen.

4.4 Afhaalpunten

Afhaal/inleverpunten varianten	Kosten €
Zonder hulp	2.000
Geautomatiseerd	12.000
Huisvesting	Ca. 700 – 1.000 per locatie

4.5 Collectie

NB: dit zijn de kosten voor een ideale collectie. Deze moeten (eventueel) worden aangepast aan de lokale middelen en mogelijkheden. Deze kosten zijn ex. een kleine collectie AVM en de digitaal toegankelijke collectie.

Kosten collectie	aantal banden	vervangingsperc. 14%	gewenst jaarbudget
		aantal erbij / eraf p.j.	
Wognum:	3.000	420	6.090
Wervershoof:	3.000	420	6.090
Abbekerk:	1.364	191	2.769
Andijk:	4.588	642	9.314
Benningbroek:	750	105	1.523
Hauwert:	750	105	1.523
Midwoud:	1.820	255	3.695
Nibbixwoud:	1.984	278	4.028
Onderdijk:	750	105	1.523
Twisk:	750	105	1.523
Zwaagdijk-Oost:	920	129	1.868
Totaal Medemblik			39.942
Ursem	2.156	302	4.377
Berkhout	1.668	234	3.386
Obdam	3.000	420	6.090
Hensbroek	976	137	1.981
Spierdijk	952	133	1.933
Totaal Koggenland			17.767
De Weere (Opmeer)	750	105	1.523
Totaal Opmeer			1.523
Enkhuizen	3.000	420	6.090
Totaal Enkhuizen			6.090
Venhuizen	3.000	420	6.090
Schellinghout	750	105	1.523
Wijdenes	968	136	1.965
Totaal Drechterland			9.578
Totaal	36.896	5.165	68.809

Bijlage 1

Scenario's

Na een eerste inventarisatie van de situatie, cijfers, mogelijke antwoorden op de vragen en eventuele moeilijkheden is besloten om een eenmalige klankbordgroep bijeen te brengen met afgevaardigden van de scholen in Wognum en Wervershoof en vanuit de Bibliotheek/ ProBiblio. Zo kon er snel en interactie met scholen een beeld worden gevormd. De scholen is van tevoren een drietal scenario's met nadelen/ voordelen voorgelegd. Deze scenario's waren in de inventarisatie naar voren gekomen en werden tijdens de eenmalige bijeenkomst besproken met de scholen.

Scenario's voor een kern met meerdere scholen:

1. *We starten de Biebclubs in elke school apart, waardoor er meerdere bibliotheken voor de jeugd in een kern ontstaan.*
  - **Voordelen:** Directe verbinding met de school. Clubs voelen zich meer "thuis".
  - **Nadelen:** Beperkte mogelijkheden collectie. Hogere drempel voor andere bezoekers. Beperkte openingstijden op verschillende locaties.
2. *We starten een bibliotheek voor de jeugd gedraaid door meerdere bibliotheekclubs (een van elk van de scholen) op een locatie buiten de scholen.*
  - **Voordelen:** Ruime collectie. Hogere toegankelijkheid voor andere bezoekers. Een eigen plek voor de clubs. Kruisbestuiving bibliotheekclubs/ scholen. Ruimere openingstijden.
  - **Nadelen:** De clubs moeten naar de bibliotheek toekomen. Minder directe verbinding met de scholen.
3. *We starten een bibliotheek voor de jeugd gedraaid door meerdere Biebclubs in een van de scholen.*
  - **Voordeel:** Ruime collectie. Ruimere openingstijden.
  - **Nadeel:** Clubs van andere scholen voelen zich minder "thuis". Hogere drempel andere bezoekers.

Uit deze klankbordgroep kwamen de volgende punten:

- *Niet een vorm kiezen, maar de mogelijkheden open te laten per situatie.*
- *Ideale situatie is een brede school.*
- *Het delen van de collectie is een lange termijn verhaal.*
- *Er zijn grote verschillen tussen de scholen betreffende de schoolcollectie.*
- *Bijna alle scholen staan open voor het concept Biebclub*
- *De scholen willen er zelf niet meer in steken dan 'enthousiasmeren van de kinderen'. Leraren hebben al voldoende op hun bordje.*
- *Liever vaker open dan een keer lang open.*
- *Collectie moet een toegevoegde waarde hebben voor thuis – ofwel het lezen voor je plezier of het maken van een schoolopdracht –*
- *Scholen laten kinderen voor werkstukken random 'googelen' als ze een werkstuk moeten maken.*
- *Lastig om leermethodes – die ook verschillend zijn – te verbinden aan de bibliotheekcollectie.*
- *Liefs 1 tot 1,5 uur open 2 keer per week (of meer)*
- *Aansluitend openingstijden op schooltijden (zijn overigens wel verschillend per school)*
- *Zorgen over uitvoering activiteitenprogramma's.*

In Wognum:

- *Locatie in de brede school.*

- *Een school met een redelijke collectie en een goed budget (weliswaar jaarlijks door acties bijeengebracht en een school met een hele beperkte collectie en geen budget.*
- *Mogelijkheden bij ondersteuning themacollecties.*
- *Alle scholen willen mee doen.*

In Wervershoof:

- *Op een centrale locatie is toegankelijker voor derden.*
- *De Schelp heeft wel ruimte.*
- *De Schelp is pertinent tegen een gezamenlijke collectie.*
- *Veel overwegingen worden geleid door sentiment over het verdwijnen van de bibliotheek voor volwassenen.*
- *Is de sporthal een optie?*
- *Een school zegt (op dit moment) nee tegen het concept Biebclubs.*

Vervolgens heeft de groep vanuit de Bibliotheek/ Probiblio goed gekeken naar deze uitkomsten. De voor-en nadelen afgewogen en naar aanleiding daarvan en naar aanleiding van bestaande gegevens en onderstaande afwegingen in SWOTS en rondom de collectie, de keuzes gemaakt voor de uitkomsten in de genoemde kaders betreffende; locatie, aantal clubs, openingstijden, inrichting, commitment van de scholen, afhaal/inleverpunten en collectie.

Bijlage 2

SWOT analyses – scenario's en concept

1. *We starten de Biebclubs in elke school apart, waardoor er meerdere Bibliotheken voor de jeugd in een kern ontstaan.*

Strengths	Weaknesses
Directe verbinding met de school.	Beperkte mogelijkheden collectie.
Clubs voelen zich "thuis"	Beperkte mogelijkheden openingstijden.
Opportunities	Threats
Alle kinderen van de school lid maken	Hoge drempel voor andere bezoekers.

2. *We starten een bibliotheek voor de jeugd gedraaid door meerdere Biebclubs (een van elk van de scholen) op een locatie buiten de scholen.*

Strengths	Weaknesses
Ruime collectie	Kosten liggen hoger voor de locatie.
Hoge toegankelijkheid andere bezoekers (afhaalpunt)	Clubs moeten naar de bibliotheek toe komen.
Een "eigen" plek voor de clubs	
Ruime(re) openingstijden	
Opportunities	Threats
Samenwerking scholen onderling. (start gezamenlijke collectie)	Minder verbinding met de scholen op zich.

3. *We starten een bibliotheek voor de jeugd gedraaid door meerdere Biebclubs in een van de scholen.*

Strengths	Weaknesses
Ruime collectie	Geen "thuisgevoel" voor andere clubs van de andere scholen.
Ruimere openingstijden	Hogere drempel andere bezoekers (afhaalpunt)
Lagere huisvestingslasten	Hoge drempel voor kinderen van andere scholen.
Directe verbinding met 1 school	
Opportunities	Threats
Samenwerking tussen scholen	Collectie van de school?

SWOT-analyse van het Biebclubconcept

Strengths	Weaknesses
Verbinding met de scholen	Kaders bibliotheekclubs staan nog niet sterk
Bevordering leesplezier	Er zijn een aantal scholen met een mooie eigen collectie.
Peer education	Toegankelijkheid voor andere groepen dan basisschoolleerlingen.
Bereiken van de jeugd	
Thuis lezen – leesplezier	
Opportunities	Threats

Scholen moeten ook bezuinigen – kans om te ontzorgen	Scholen moeten ook bezuinigen – lastig als we willen verbinden.
Er zijn een aantal scholen met een kleine verouderde schoolcollectie (weinig budget)	Vergrijzing.
Meer samenwerking met de scholen	Scholen nemen het over.
SchoolWise	
Mediawijsheid	
Ondersteuning digitale collectievorming	
Alle kinderen van de deelnemende scholen standaard lid	

Bijlage 3

Collectie en collectieprofiel

Overwegingen betreffende de collectie:

Geen vastgesteld profiel, best practices te halen uit best draaiende bibliotheekclub?

Er komt een regionale collectie van de Westfriese bibliotheken.

Oorspronkelijk doel 4 materialen per jeugd.inw (leerlingen).

Scholen doen weinig aan 'digitale collectie'.

SchoolWise meenemen.

Kleine bibliotheekclubs hebben nu zo'n 1000 materialen.

Echter niet (overal) voldoende budget en voldoende ruimte.

Wat kunnen we gebruiken als basis uit de 'oude collecties'?

Collectieprofiel Bibliotheek voor de jeugd – Biebclub

Met de Biebclub en de bibliotheek voor de jeugd zorgen we voor **leesbevordering** en **voorkoming van laaggeletterdheid** door middel van **leesplezier en mediawijsheid**.

We kiezen daarom voor:

- De jeugd van 0 tot en met 14 jaar (dus ook BoekStart en C-boeken 12+);
- Boeken, een kleine collectie AVM, maar ook apps*;
- Ondersteuning voor zwakke lezers door middel van een Makkelijk Lezen Plein** (in de vorm van een kast of display bij grotere vestigingen en MLP boeken tussen b-c boeken in kleinere vestigingen);
- Een collectie met voldoende keuze;
  - minimaal 4 banden per inwoner (waar dit past in de ruimte)
  - een minimale collectie van 750 boeken
- 14% vervangingspercentage (na zeven jaar is de collectie dan vervangen);
- Een mix van voldoende keuze en mooie presentatie;
- Een duidelijk zichtbaar digitaal portaal; SchoolWise (eerst Bicat i.s.m. Or@kel); een digitale poort naar alle ander beschikbare middelen binnen de Westfriese Bibliotheken en meer AVM.

*Op de tablets in de vestigingen plaatsen we apps van kinderboeken die de kinderen tijdens de uitlening kunnen lezen. Voor de kinderen en hun ouders plaatsen we voorlichtingsmateriaal over mediawijsheid, onder andere over het downloaden van geschikte apps voor kinderen. Denk aan het voorlichtingsmateriaal van Mediasmarties.

Reserveren en kennis van collectie

De collecties van alle vestigingen van de Westfriese bibliotheken vormen samen één grote collectie. In de grote vestigingen, zoals Stede Broec, Medemblik en Opmeer staan dvd's, luisterboeken, games, Engelstalige boeken, enzovoort. Dit materiaal ontbreekt of is beperkt aanwezig in de Bibliotheken voor de jeugd, maar mag door de betreffende jeugd geleend worden. Daarom hebben de medewerker en de kinderen van de Biebclub een sleutelrol in de ontsluiting van die gehele collectie. Reserveren wordt belangrijk. Ons streven is de Biebclub kinderen goed te informeren over en te betrekken bij de collectie door middel van verschillende activiteiten, zodat zij die rol goed kunnen vervullen.

Collectieomvang bibliotheek voor de jeugd

NB: in dit collectieplan is ook een collectieprofiel meegenomen voor de collectie van de Bibliotheken voor de jeugd in de kleinere kernen met maar 1 school. Ervan uitgaande dat het profiel van alle bibliotheken voor de jeugd dezelfde uitgangspunten kent.

Bij het vaststellen van de omvang van de Bibliotheken voor de jeugd, houden we rekening met de voor ons beschikbare ruimte aan de ene kant en de wens om de jeugd voldoende keuze aan te bieden aan de andere kant.

Een collectie met voldoende keuze heeft minimaal vier banden per inwoner, maar is nooit kleiner dan 750 banden.

Overigens: Door de kleinere ruimtes die we krijgen in Wervershoof, Wognum, Andijk, Venhuizen, Ursem en eventueel Obdam en Enkhuizen (centrum) lukt het daar niet om aan de wens van vier banden per inwoner te voldoen.

Het inwonerstal is in Enkhuizen niet van toepassing omdat de bibliotheek voor de jeugd daar alleen bedoeld is voor de jeugd in de binnenstad. Daarom is uitgegaan van het aantal leerlingen op de vier scholen in de binnenstad. Dit getal zie je terug in de tabel.

Omvang collecties per 2014				
	inwoners 0 t/m 14 jr	aantal banden per 2014	banden per kind per 2014	huidig aantal banden jeugd
Wognum:	1.058	3.000	2,8	6.115
Wervershoof:	1.350	3.000	2,2	7.056
Abbekerk:	341	1.364	4,0	1.409
Andijk:	1.147	3.000	2,6	2.044
Benningbroek:	121	750	6,2	1.043
Hauwert:	121	750	6,2	718
Midwoud:	455	1.820	4,0	3.730
Nibbixwoud:	496	1.984	4,0	926
Onderdijk:	141	750	5,3	1.375
Twisk:	182	750	4,1	3.305
Zwaagdijk-Oost:	230	920	4,0	802
Ursem	539	2.156	4,0	4.329
Berkhout	417	1.668	4,0	2.990
Obdam	1.201	3.000	2,5	6.490
Hensbroek	244	976	4,0	0
Spierdijk	238	952	4,0	0
De Weere (Opmeer)	168	750	4,5	2.315
Enkhuizen	582	3.000	5,2	n.v.t.
Venhuizen	855	3.000	3,5	6.134
Schellingkhout	118	750	6,4	1.495
Wijdenes	242	968	4,0	941
Totaal	10.246	35.308	87,5	53.217

Ruimte

Om te bepalen hoeveel banden in een ruimte passen, hebben we eerst gerekend met de retailformule. Zoals gezegd moet een minimale collectie 750 banden zijn en in de tabel zie je dan ook dat de retailformule voor ons niet reëel is.

Een formule die goed zou kunnen werken, heeft de werknaam 'Midwoudformule' gekregen.

Midwoud is een vestiging ter grootte van een klaslokaal waar de collectie netjes staat. Hier en daar frontaal gepresenteerd en een flexibele inrichting. Er staan 3700 banden (met ook nog volwassen materiaal). Voor nog mooiere presentatie gaan we uit van 3000 banden.

Deze formule houden we aan voor de vestigingen Wervershoof, Wognum, Andijk, Obdam, Enkhuizen en Venhuizen. Voor de overige vestigingen gaan we uit van vier banden per jeugdinwoner, omdat dat daar wel mogelijk is. En in de allerkleinste vestigingen gaan we uit van de minimale collectie van 750 banden.

Hoeveel banden kunnen we kwijt?	uitgaande van 50m2
Retailformule: 10 banden per 1 m2	500
'Midwoudformule': 60 banden per 1 m2	3000

Routecollectie

Om het aanbod in de met name de kleinere bibliotheken voor de jeugd 'fris' te houden, kun je de collecties van verschillende vestigingen laten rouleren. We kunnen daarbij gebruik maken van Routecollectie van ProBiblio. Dit is een programma in Wise. Het programma helpt bij het wisselen van de collectie. Kort gezegd houdt Routecollectie bij welke en hoeveel boeken per week van de ene naar de andere vestiging gestuurd moet worden. Annika heeft hierover gesproken met Jannie van Zessen van ICT-afdeling van ProBiblio. Jannie's advies was om tot het einde van het jaar te wachten met instappen in dit programma, omdat er nog wat foutjes in het systeem zitten. Tegen die tijd moeten die problemen opgelost zijn.

Annika denkt dat het systeem nuttig kan zijn bij vestigingen waarbij het aantal banden onder de vier per inwoner zit.

Routecollectie is een technisch/ wiskundig verhaal. Lastig om het in woorden te omschrijven. Er zitten best wat mitsen en maren aan (maar ook veel mogelijkheden). Annika was niet gelijk overtuigd dat we dit moeten gaan doen. De collecties die het volgens haar kunnen gebruiken zijn er eigenlijk te groot voor. Je kunt dan wel zeggen: we gebruiken een deel van de collectie voor Routecollectie. Dit moet goed uitgedacht worden. Annika neigt ernaar om de nieuwe bibliotheken voor de jeugd eerst van start te laten gaan en zien hoe het gaat en in een later stadium bepalen of Routecollectie nodig is. Mogelijk is het sterk stimuleren van reserveren ook al een oplossing.

Een andere optie is het gebruiken van wisselcollecties. De behoeftes van de Bibliotheken voor de jeugd verschillen per jaar; het ene jaar is er bijvoorbeeld meer behoefte aan B het andere aan C. En mogelijk komen een aantal vestigingen in het begin media voor kinderen met leesproblemen tekort.

Hoe ziet de collectie eruit?

In de tabel hieronder zie je uit welke onderdelen de collectie bestaat. De collectie bevat in eerste instantie alleen boeken. De boeken van BoekStart staan bij de wat grotere collectie op een display en bij een kleine collectie op een plank. We kiezen bij BoekStart voor boekjes van karton en foam en voorleesboekjes. (Deze hoeven minder snel vervangen te worden en karton en foam is ook praktischer in verband met niet hoeven wassen.) De informatieve leesboeken AJ komen tussen de prentenboeken AK en tussen A te staan.

En de informatieve leesboeken J tussen de leesboeken B en C, dan wel op het MLP. Het MLP komt op een display of in een aparte kast bij de grotere collectie en tussen de B en C-boeken bij kleine collectie. Naar frontaal plaatsen wordt gestreefd.

Collectiespecificatie					
Boekensoort	Codering bibliotheek	Bestemd voor	minimaal aantal banden	maximaal aantal banden	percentage
BoekStart	BAB	0-2jr	30	120	4%
Prentenboeken	AP	2-4jr	60	240	8%
Prentenboeken	AK	4-6jr	90	360	12%
informatieve boeken	AJ	4-6jr	15	60	2%
Eerste leesboeken	E		75	300	10%
Vrij leesboeken	A	6-9jr	113	450	15%
	B	9-12jr	158	630	21%
	C	12+(tot 14)	113	450	15%
MLP	A B C	8 - 14jr	30	120	4%
informatieve boeken	J	9-12jr	30	120	4%
strips	A	6-9jr	15	60	2%
strips	B	9-12jr	15	60	2%
strips	C	12+	8	30	1%
			750	3.000	100%

! Een kleine collectie AVM – om deze in eerste instantie zichtbaar te maken – behoort tot de mogelijkheden, dit wordt verder uitgewerkt in het algehele collectieprofiel van de Westfriesse bibliotheken.

Inrichting

Voor een kleine Bibliotheek voor de jeugd kan de collectie en de inrichting er als volgt uit zien:

Collectiespecificatie				
Boekensoort	minimaal aantal banden	uitl. V 20%	in de bibliotheek	inrichting
BoekStart	30	6	24	BoekStart meubel
Prentenboeken AP	60	12	48	1/2 TripTrap
Prentenboeken AK	90	18	72	1 TripTrap
informatieve boeken AJ	15	3	12	tussen AK en A
Eerste leesboeken	75	15	60	1 1/2 planken
JvA	113	23	90	2 planken
JvB	158	32	126	3 planken
JvC	113	23	90	2 planken
MIP	30	6	24	Frontaal op 1 plank
informatieve boeken J	30	6	24	tussen B en C
strips A	15	3	12	1 trede van TripTrap
strips B	15	3	12	1 trede van TripTrap
strips C	8	2	6	1 trede van TripTrap
	750	150,4	601,6	

Voor een grote bibliotheek voor de jeugd kan de collectie en de inrichting er als volgt uit zien:

Collectiespecificatie				
Boekensoort	maximaal aantal banden	uitl. V 20%	in de bibliotheek	inrichting
BoekStart	120	24	96	BoekStart meubel
Prentenboeken AP	240	48	192	2 x TripTrap
Prentenboeken AK	360	72	288	4 x TripTrap
informatieve boeken AJ	60	12	48	tussen AK en A
Eerste leesboeken	300	60	240	2 planken
JvA	450	90	360	8 planken
JvB	630	126	504	11 planken
JvC	450	90	360	8 planken
MIP	120	24	96	Display
informatieve boeken J	120	24	96	tussen B en C
strips A	60	12	48	1/2 TripTrap
strips B	60	12	48	1/2 TripTrap
strips C	30	6	24	1/3 TripTrap
	3.000	600	2400	

Inrichting:

We hebben gekeken naar hoeveel boeken we per meter kwijt kunnen.

Triptrap

Uitgaande van één meter keer drie treden, zoals het triptrapmeubel van Medemblik, kun je daarop negentig prentenboeken kwijt.

Kasten

We gaan uit van kasten met vijf planken van 1 meter, enkel (tegen de muur), waarvan 1 plank frontaal.

Eerste leesboeken: 110 boeken per meter.

JvA, JvB, JvC: vijftig boeken per meter/ per plank. Op frontale plank vijf boeken.

Geen boekblokken.

Percentage uitlening

20% uitlening is niet voor alle categorieën reëel; wel voor jva, jvb, jvc en prentenboeken.

Voor strips en informatieve boeken zal het iets lager zijn.

Bij het berekenen van hoeveel planken we nodig hebben, gaan we uit van bezit ná uitlening.

Bij de eerste keer 'vullen' van de kasten moeten we ook die aantallen aanhouden, want, als het goed is, is ook op dat moment 20% uitgeleend. (Dat kunnen we natuurlijk op dat moment nagaan.)

Verder moeten we nog rekening houden met ruimte voor een tafel met een tablet en een laptop.

Kosten

In het rekenmodel van de tabel hieronder is €14,50 als gemiddelde boekprijs opgenomen.

Dit is inclusief inwerkkosten en RDIF-chip, maar exclusief BTW.

Met onze bestaande collectie moeten we ervoor kunnen zorgen dat in elke vestiging een goede startcollectie komt. Daar komen dus geen extra kosten bij. Het streven is ook dat elke vestiging de juiste verhouding per collectieonderdeel krijgt. Als dit niet vanaf de start zo is, maken we een plan om dit zo snel mogelijk te realiseren.

Kosten collectie		vervangingsperc. 14%	
	aantal banden	aantal erbij / eraf p.j.	gewenst jaarbudget
Wognum:	3.000	420	6.090
Wervershoof:	3.000	420	6.090
Abbekerk:	1.364	191	2.769
Andijk:	4.588	642	9.314
Benningbroek:	750	105	1.523
Hauwert:	750	105	1.523
Midwoud:	1.820	255	3.695
Nibbixwoud:	1.984	278	4.028
Onderdijk:	750	105	1.523
Twisk:	750	105	1.523
Zwaagdijk-Oost:	920	129	1.868
Totaal Medemblik			39.942
Ursem	2.156	302	4.377
Berkhout	1.668	234	3.386
Obdam	3.000	420	6.090
Hensbroek	976	137	1.981
Spierdijk	952	133	1.933
Totaal Koggenland			17.767
De Weere (Opmeer)	750	105	1.523
Totaal Opmeer			1.523
Enkhuizen	3.000	420	6.090
Totaal Enkhuizen			6.090
Venhuizen	3.000	420	6.090
Schellinghout	750	105	1.523
Wijdenes	968	136	1.965
Totaal Drechtterland			9.578
Totaal	36.896	5.165	68.809

Digitale ideeën / nieuwe-media-opties voor Bibliotheek voor de jeugd – Biebclub

WIFI

Biebclub Facebook/ Hyvespagina / blog ; het bijhouden van deze pagina is een activiteit gedurende het hele schooljaar. In de toekomst leesblogs via SchoolWise.
Hoe?

- pagina voor een gesloten groep (dan is het niet erg om fouten te maken; moet er alleen gelet worden op net taalgebruik e.d.) of open (kost meer redactiewerk, want openbaar en voor iedereen zichtbaar)?
- 1 pagina voor alle groepen samen? Bevordert de binding tussen Biebclubkinderen, bibliotheken en scholen. Maar het onderhouden is waarschijnlijk lastig.
- pagina per groep; maakt het onderhouden makkelijker. Zorgt voor binding met de Biebclub en de school.

E-readers

E-readers met daarop een aantal jeugdboeken uitlenen. Bedoeld om ze bekend te maken met een E-reader.

Boek-O-matic

Een **mediawijs programma** van de Bibliotheek voor kinderen van 2,5 tot 6(+) jaar (aangeboden door ProBiblio).

Activiteit voor de jongsten, om aan te bieden (bijvoorbeeld) rond de Nationale Voorleesdagen 2014 en in projecten rond mediawijsheid en taalontwikkeling voor diverse doelgroepen. Het stimuleert fantaseren, vertellen en voorlezen en de invalshoek is multimediaal.

Peuters en kleuters kunnen zelf verhaaltjes maken met de boek-O-matic. Met een aantal getekende verhaal-elementen maken ze een verhaaltje, door plaatjes te plakken op een vertelstrook. Deze zijn afkomstig uit de prentenboeken Top Tien van de Nationale Voorleesdagen 2014. Elk verhaal kan worden opgenomen met een iPad, waarbij het kind zijn eigen verhaal vertelt. Hierna kan het filmpje eenvoudig op het speciale boek-O-matic kanaal op YouTube worden gepubliceerd.

De ingevulde vertelstrook wordt opgevouwen tot een mooi eigen boekje en mee naar huis genomen. Op de achterkant staat informatie over vertellen, voorlezen, de bibliotheek en een instructie om thuis verder te gaan met het maken en vertellen van verhalen. Ouders en kinderen kunnen het verhaal in het boekje en op YouTube bekijken en samen nog veel meer verhalen maken.

De bibliotheek kan deze activiteit op verschillende manieren aanbieden:

als workshop met ouders en kinderen, met groepjes vanuit kinderopvang of peuterspeelzaal, met hulp van oudere kinderen en stagiairs. Per kind is 15 minuten nodig voor het maken van een verhaal in een eigen boekje en het inspreken op de iPad.

Het boek-O-matic pakket voor de Voorleesdagen 2014

- Programma beschrijving voor de bibliotheek
- Lesbrief voor peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en onderbouw basisonderwijs
- Voorbeeld persbericht
- PDF/ JPEG poster en flyer voor aankondigen activiteit, ook voor web toepassingen
- PowerPoint met inleiding voor de kinderen – hoe vertel je een verhaal?
- Boek-O-matic vertelstrook en verhaalelementenblad – per 100 stuks (voor 100 kinderen)

Zie illustraties.

•Instructie voor filmstandaard / 'studio' (robot op kartonnen dozen) met gebruik van een (eigen) iPad

- YouTubekanaal van boek-O-matic
- Promotiefilmpje

Kijken en spelen; de mediawereld voor baby's, dreumesen en peuters anno 2013

Jonge kinderen groeien op in een wereld waar digitale media vanzelfsprekend zijn. Hoe voed je als ouder een kind op in deze digitale wereld? Waar moet je op letten en op welke manier stimuleer je positieve effecten van digitale media?

***Ouderbijeenkomst**

Deze ouderbijeenkomst kan worden gegeven door een bibliothecaris of mediathecaris die affiniteit met en kennis heeft van digitale media voor jonge kinderen. Het doel ervan is om ouders van jonge kinderen handvatten te geven rond mediaopvoeding in de digitale wereld van hun jonge kind(eren).

Draaiboek

Het draaiboek is modulair opgebouwd. Het hoofdstuk 'Mediaontwikkeling van het jonge kind' vormt de basis. Daarop aansluitend kan worden gekozen uit drie modules:

- *Digitale prentenboeken*
- *Televisie, dvd's/films en websites*
- *Tablets en smartphones*

Een ouderbijeenkomst is bij uitstek geschikt tijdens de Media Ukkie Dagen, van 8 tot 17 april 2013. Maar ook tijdens de Week van de Mediawijsheid van 22 november tot 29 november.

In samenwerking met kinderdagopvang of GGD kan ook een ouderbijeenkomst worden georganiseerd.

Bereslim op de pc/laptop/iPad

Bibliotheekpakket

Ook voor peuterspeelzalen, Centra voor Jeugd en Gezin en BSO's

Het Bibliotheekpakket bestaat uit een abonnementsvorm waarin BereslimmeBoeken worden aangeboden. In tegenstelling tot het schoolabonnement is het niet nodig dat de computer weet welk kind er achter de computer zit. Het voordeel van deze abonnementsvorm is dat er geen kinderen hoeven te worden ingevoerd en dat de spelers niet afzonderlijk hoeven in te loggen. Het abonnement omvat daarom uitsluitend het programma BereslimmeBoeken. Hierdoor kunnen kinderen met één druk op de knop direct gaan spelen.

BereslimmeBoeken

BereslimmeBoeken zijn geanimeerde prentenboeken voor kinderen van 3 t/m 7 jaar waarin de verhalen tot leven worden gebracht met bewegende figuren, geluidseffecten, achtergrondmuziek en een mooie vertelstem. Stimuleert de woordenschat en het taalbegrip van het kind.

De titels voor oudere kinderen zijn voorzien van de animatiefiguurtjes Mik en Melle die vragen stellen over het verhaal. Deze vragen hebben betrekking op verhaalbegrip en woordbegrip. Als het nodig is krijgt het kind hulp van Mik en Melle om een vraag te beantwoorden. De hulp wordt afgestemd op het spelgedrag en het niveau van het kind. Door deze hulp wordt zowel de taalontwikkeling als een goed taakgedrag gestimuleerd. De interactie is zo opgezet dat peuters en kleuters veel plezier beleven aan de verfilmde verhalen en tegelijkertijd veel nieuwe woorden en begrippen leren

Hoe werkt het?

Het bibliotheekpakket is alleen geschikt voor toepassing binnen de muren van de vestiging van betreffende instelling en geven daar gedurende een jaar recht op onbeperkt gebruik. Bereslim biedt die mogelijkheid, maar de kosten worden hierbij bepaald door uw specifieke wensen en uw eigen technische infrastructuur.

Het Bibliotheekpakket is geoptimaliseerd voor de speelse setting in bijvoorbeeld bibliotheken, waarbij nu weer het ene kind, dan weer het andere kind achter de pc zit. Ook veel peuterspeelzalen, kinderopvangverblijven en centra voor jeugd en gezin werken met deze variant.

IPad

Apps op iPad; bekijk de selectie Apps op Mediasmarties

Per leeftijdscategorie 2 of 3 Apps (prentenboekjes, spelletjes)

Aanbevelingen: IJmond Noord

Vertrouw de iPad aan de kinderen toe: ze zijn er voorzichtig mee. Zet de iPad niet vast op één plaats, om kinderen de kans te geven om de hele bibliotheek te gebruiken en rustig op een eigen plek de iPad te leren kennen. Maak altijd de afspraak met kinderen dat zij de iPad zelf aan u teruggeven, niet aan iemand anders. Leg niet alles te uitgebreid uit, ze ontdekken het zelf. Zorg direct voor het vervolg: als ze het goed vinden dat hun foto opgehangen wordt, zorg er dan ook voor dat deze er de volgende uitlening hangt. Laat hen zelf direct de foto naar hun eigen e-mailadres mailen. Ga in gesprek met kinderen, om erachter te komen wat ze nog meer willen met de iPad. Deze kinderen kunnen dit voor andere kinderen uitwerken: posters, persbericht et cetera maken, erbij aanwezig zijn en andere kinderen op weg helpen.

Gamen in de bieb

Tijdens openingstijd kan de bibliotheek de mogelijkheid bieden om te gamen. De ervaring leert dat voornamelijk de doelgroep acht- tot twaalfjarigen hier gebruik van maakt.

Voordelen (overgenomen uit Werkboek gamen met de bibliotheek):

Het werkt drempelverlagend voor nieuwe jeugdige bezoekers.

Mogelijkheid om nieuwe leners aan te trekken.

Met game-activiteiten en evenementen kan uw bibliotheek inzetten op specifieke doelgroepen. Zo kunnen gameparty's voor jongeren worden georganiseerd.

Dit zijn de voordelen die ik de moeite waard vond om te noemen. Als we willen gamen in de bibliotheek moeten we eigenlijk ook games uitlenen. En als je games uitleent, waarom dan niet dvd's en luisterboeken...

Nadeel van structureel gamen in de bibliotheek is rumoerigheid.

Een betere optie lijkt daarom:

Een aantal keer in het jaar een gameparty organiseren en daarbij verwijzen naar de gamecollectie in de grotere vestigingen.

Bronnen collectieprofiel

- Inwonersaantallen:
  - S:\Stede Broec\Klanten-en Leenservice\Sylvia\werkzaamheden voor Saskia\Inwonersaantallen per 31 december 2012\Medemblik
- Normering minimale collectie:
  - De Bibliotheek (uit document: 'Collectieplan voor een schoolbibliotheek' De bibliotheek op school). En getoetst bij Esther Westerveld (ProBiblio).
  - Zij gaf overigens aan dat die 750 niet een eis is en dat je op een minimale collectie ook best nog eens een eigen rekenformule los kunt laten.
- Bepaling aantal banden per inwoner
  - Eigen onderzoek Westfriese bibliotheken. In bibliotheken waar de jeugdafdeling het best 'liep' waren het aantal banden keer vier.
  - En getoetst bij Esther Westerveld.
- Prijs per boek:
  - De Bibliotheek (uit document: 'Collectieplan voor een schoolbibliotheek' De bibliotheek op school). En getoetst bij Esther Westerveld.
- Bezit cijfers: (huidig bezit per mei 2013)
  - P:\Stede Broec\Collectiebeheer\Annika\Rapportages\per mei 2013 (document heet webwfo collectiebezit mei '13)

- Aantal kinderen op de scholen in de binnenstad van Enkhuizen:
  - o Geïnformeerd bij Jessica en voor De Veste even op de schoolsite gekeken.
  - o Pancratius 250
  - o De Wegwijzer 107
  - o Tweemaster 150
  - o De Veste 75
- Rekenformule voor ruimte die je nodig hebt voor je collectie
  - o Van Esther Westerveld.
- Grootte klaslokaal
  - o Verschillende publicaties, bv. van <http://www.arbocatalogus-vo.nl>, geven 2m2 meter
  - o per leerling aan, uitgaande van ongeveer 25 leerlingen. Veel lokalen zijn rond 50m2.

Bijlage 4

Evaluatie bibliotheekclubs 2012 – met het oog op morgen

(door Heidi Dijkstra, Westfriese bibliotheken, 2012)

Met het oog op morgen, de komende 4 jaar, waarin we meer kleine voorzieningen willen ombouwen naar bibliotheken voor de jeugd in samenwerking met bibliotheekclubs (in de uitlening) zijn de bibliotheekclubs van 2012 – Hauwert, Nibbixwoud, Zwaagdijk-Oost, Onderdijk en Wijdenes – geëvalueerd.

1. Cijfers 2012
2. Wat gaat er goed/ slecht?
3. Hoe verloopt de samenwerking met de scholen?
4. Kunnen de bibliotheekclubactiviteiten (meer) gekoppeld worden aan de activiteiten van de scholen?
5. Kunnen we andere (groeps)activiteiten koppelen aan die van de bibliotheekclubs?
6. Kunnen we een schoolbibliotheek koppelen aan de bibliotheekclub, of een schoolbibliotheek (gedeeltelijk) vervangen door de bibliotheekclub?
7. Hoe zou een grotere bibliotheekclub – bibliotheek voor de jeugd - voor meer scholen eruit kunnen zien?

1) Cijfers 2012

In 2012 zijn er 5 bibliotheekclubs – in Hauwert, Nibbixwoud, Onderdijk, Zwaagdijk-Oost en Wijdenes – die allemaal redelijk tot goed functioneren.

Alle bibliotheekclubs hebben plus minus 30 leners per openingsuur.

	Leden	Uitleningen 2012 t/m nov.
<i>Zwaagdijk Oost</i>	83	1559
<i>Onderdijk</i>	36	1570
<i>Nibbixwoud</i>	49	1343
<i>Hauwert</i>	76	1349
<i>Wijdenes</i>	139	1480

NB: Het aantal leden is niet gelijk aan het aantal gebruikende kinderen 0-12, omdat kinderen ook pasjes van andere bibliotheekvestigingen gebruiken. Deze cijfers tonen het aantal uitgegeven pasjes op deze vestigingen.

2) Wat gaat er goed/ slecht?

Met name het enthousiasme van de kinderen om deel te nemen aan de bibliotheekclub is groot. Het werven van nieuwe Biebclubleden voor een nieuw jaar is nauwelijks nodig. Ook de aansluiting van de openingstijden op de schooltijden blijkt heel goed te werken.

Om de clubs zoals ze nu zijn te verbeteren moeten we:

- de collectie aanpassen aan de 'wijze van leren' op de scholen
  - bijvoorbeeld AVI of andere methodes die door de scholen worden gebruikt).
  - De collectie aanpassen aan de leercurve van groep 3, zij zoeken boeken die bij de letters passen die ze op een bepaald moment leren.
- de zichtbaarheid buiten de scholen verbeteren. Men is zich door de onzichtbaarheid niet bewust van het feit dat ook kinderen die (nog) niet op de school zitten waar de bibliotheekclub gehuisvest is, boeken mogen lenen bij de bibliotheek.
- stripboeken in de collectie toevoegen, tijdschriften eruit.
- meer open voor naschoolse activiteiten – het maken van werkstukken, et cetera.
- meer digitale mogelijkheden creëren.
- opnieuw kijken of het werken met volwassen vrijwilligers naast de Biebclubkinderen wel mogelijk is. Het blijkt lastig om ouders (of anderen) bereid te vinden elke week

vrijwillig mee te draaien in de uitlending en de kinderen te begeleiden. Een aanwezige volwassene is noodzakelijk, vandaar dat de MIA vrijwel altijd aanwezig is. Dit zou met behulp van een vrijwilliger op de achtergrond kunnen zijn, zodat de MIA de activiteiten ed. kan voorbereiden. Kiezen voor de woensdag en/of vrijdagmiddag zou kunnen helpen, het blijkt dat ouders dan vaak vrij zijn.

3) Hoe verloopt de samenwerking met de scholen?

De samenwerking met de scholen loopt overal goed dan wel redelijk goed, maar zou wel versterkt kunnen worden. Duidelijke afspraken over het gebruik van de collectie en flexibiliteit en goede communicatie van beide partijen – bijvoorbeeld wanneer de kinderen eens eerder in de bibliotheek aanwezig moeten zijn of een keer langer moeten blijven op school - zijn een voorwaarde voor het slagen van de bibliotheekclub.

Aanbevelingen:

- Regelmatig communiceren met de school over wat de bibliotheekclub doet en gaat doen.
- Een goed contact tussen de MIA en de school, de school weet wie onze medewerker is en hoe deze te bereiken. Andersom kent onze medewerker de docenten van de Biebclubmedewerkers.
- Vaker met de school bespreken hoe de andere leerlingen regelmatig betrokken kunnen worden bij de bibliotheekclub – de bibliotheek voor de jeugd.
- Meer hulp van de school vragen bij het verkrijgen van volwassen vrijwilligers.

4) Kunnen de bibliotheekclubactiviteiten gekoppeld worden aan die van de scholen?

Het is lastig de activiteiten van de club te combineren met die van de school. Wanneer de bibliotheekclub een schoolse activiteit dreigt te worden wordt het te 'schools', ofwel iets van school en daarmee vermindert de motivatie van de kinderen.

- De clubs moeten kortom geen 'schooling' worden. Maar een activiteit buiten school blijven.
- Het zou wel goed zijn om de activiteiten van de clubs meer aan te sluiten en af te stemmen met die van de scholen. Waardoor de effectiviteit van de activiteiten, bijvoorbeeld rondom de Voorleesdagen, de Boekenweek, et cetera, versterkt wordt.

5) Kunnen we andere (groeps)activiteiten koppelen aan die van de bibliotheekclubs?

De bibliotheekclub kan meer geïntegreerd worden in/ met de andere groepsactiviteiten die we voor de groep 0-12 ondernemen. Ook zouden de activiteiten specifiekere kunnen worden gekoppeld aan 'leesbevordering' en 'mediawijsheid'. Al dan niet in samenwerking met de school.

- De vrijwilligers van de bibliotheekclub kunnen meer getraind worden – als bibliotheekclubactiviteit – in het gebruik van Bicat, mediawijsheid en bijvoorbeeld lezersadvies. Zo worden zij nog betere en professionelere ambassadeurs voor de bibliotheek.
- Vervolgens kunnen zij deze kennis inzetten om andere kinderen uit hun omgeving te enthousiasmeren om te lezen en leren, mediawijsheid te verspreiden, et cetera. ('peer education')
- Ook kunnen we onze kleine medewerkers gebruiken om meer kennis op te doen over onze gebruikers in de groep 0-12. Zo kunnen wij ze veel meer laten meedenken over hoe de bibliotheek er voor hen uit zou moeten zien.

6) Kunnen we een schoolbibliotheek koppelen aan de bibliotheekclub, of een schoolbibliotheek (gedeeltelijk) vervangen door de bibliotheekclub?⁴

---

⁴ In deze fase werd de bibliotheekclub gebruikt om een dienstverleningsconcept van de bibliotheek te benoemen. Het gaat hier dus om het totaal: de uitlending draaien met kinderen van de school. Een schoolbibliotheek is de collectie van de school.

In praktijk is het antwoord op deze vraag niet zo gemakkelijk te beantwoorden. Er zitten veel haken en ogen aan. Waar men over na moet denken is:

- Een bibliotheekclub leent uit aan alle kinderen uit de kern, een schoolbibliotheek niet.
- De boeken van de bibliotheekclub mogen mee naar huis, die van een schoolbibliotheek niet.
- Wanneer ben je open, een schoolbibliotheek is onder schooltijd open, de bibliotheekclub na school.
- Hoe ga je met de pasjes om. Leen je individueel uit of niet?
- Wie leent er uit? De Biebclubmedewerkers hebben immers zelf school onder schooltijd.
- Hoe ga je om met de kosten voor collectie, de professionele medewerker en kennis vanuit de bibliotheek, de locatie en de verhouding daartussen?

Een koppeling vergt dus een gedegen plan. In Ursem wordt onderzocht hoe integratie van de twee bibliotheken zou kunnen werken. Naar aanleiding hiervan zullen we verder kijken hoe we de twee concepten kunnen laten samenkomen. Veel informatie is ook te vinden via <http://www.debibliotheekschool.nl>

7) Hoe zou een grotere bibliotheekclub voor meer scholen eruit kunnen zien?

Een aantal kernen heeft meerdere scholen. Omdat we in een aantal (grotere) kernen een bibliotheek voor de jeugd willen realiseren zouden deze kernen een zogenaamde 'superBiebclub' moeten krijgen in bijvoorbeeld een dorps huis of brede school. Op deze locatie zouden de clubs vanuit de diverse scholen de uitlending kunnen verzorgen. In een roulerend schema ofwel - wanneer mogelijk - op meerdere momenten in de week. Zo zorg je ervoor dat de club toegankelijk blijft (voelen) voor alle kinderen uit de kern en de club niet geassocieerd wordt met één school, maar door alle Biebclubmedewerkers hetzelfde wordt beleefd.

Meerdere scholen op een uitleenmiddag (in korte tijd) is geen goed idee, omdat:

- Het aantal kinderen – Biebclub en leners - dan te groot is.
- Het effect van 'peer education' dan verkleind wordt.
- Het dan minder aanvoelt als een club. En dat clubgevoel is juist de grote aantrekkingskracht voor de kleine vrijwilligers.

Andere verbeterpunten bij een grotere jeugdbibliotheek met meerdere bibliotheekclubs zijn dat:

- Met meer leden alles meer geautomatiseerd zou moeten worden – anders teveel kinderen en pasjes.
- De bibliotheekclub meer uren open zou moeten zijn – voor alle clubs een uur bijvoorbeeld, anders zouden er teveel kinderen in een uur geholpen moeten worden en/ of in de uitlending moeten staan.
- De beste middagen om open te zijn, zouden de woensdag – en vrijdagmiddag zijn, aansluitend op de schooltijden. (ook i.v.m. de vrijwilligers)
- Een grotere bibliotheek voor de jeugd – ofwel superBiebclub - zou aangevuld moeten worden met:
  - Or@kel
  - De mogelijkheid om werkstukken te maken, et cetera.
  - Eventueel meer (aanvullende) naschoolse activiteiten.

Bijlage 5**Verzamelde gegevens****Bibliotheekclubs**

Een school	Meerdere scholen		Leerlingen
Medemblik		Aantal scholen	
Hauwert	Wervershoof	4 (incl. Zwaagdijk)	645 (681)
Zwaagdijk-Oost	Wognum (brede school)	2	570
Onderdijk	Andijk	4	625
<i>Nibbixwoud</i>			
Twisk			
Midwoud			
Abbekerk			
Benningbroek			
Een school	Meerdere scholen		
Koggeland/ Opmeer		Aantal scholen	
Berkhout	Obdam	2	780
Hensbroek	Ursem (brede school)	2	345
Spierdijk			
Een school	Meerdere scholen		
DES		Aantal scholen	
<i>Wijdenes</i>	Venhuizen	3 (incl. Hem)	569
Schellinkhout	Enkhuizen (binnenstad)	7	1515
Oosterblokker			

- *Cursief zijn al bibliotheekclubs*

Jeugdleden

Plaatsen		Jeugdleden 2013/ 0-15 jaar vestiging gebonden
1 school	Meer scholen	
Wijdenes		89
Schellinkhout		40
	Enkhuizen (Kwakerspad)	53 (klopt niet – leden zijn lid in Noord omdat binnenstad nu een SP volwassenen is)
	Venhuizen	861
Oosterblokker		Wordt niet geteld.
<i>Nibbixwoud</i>		49
Hauwert		78
Zwaagdijk-Oost		88
Onderdijk		6
Twisk		35
Benningbroek		58
Midwoud		419
Abbekerk		198

	Wognum	1133
	Wervershoof	1183
	Andijk	270
Berkhout		134
Hensbroek		
	Obdam	1027
	Ursem	485

Dit is niet representatief in alle gevallen. Veelal zijn kinderen lid van een grote vestiging of ze worden geregistreerd bij een grotere vestiging van oudsher.

Aanbod scholen

Heden	Korte termijn	Lange termijn
Lesprogramma's	SchoolWise.	Uitbreiding bouwstenen Bibliotheek <i>op school</i> .
	Ofwel digitaal portaal; <u>Digitaal portaal</u> met daarin bijv. leesblog en zoeken in digitale bronnen. Met dit kindvriendelijk portaal kan desgewenst ook worden uitgeleend (bibliotheek voor de jeugd).	
Leskisten	Diverse activiteiten om dit portaal optimaal te gaan gebruiken.	
Deskundigheidsbevordering	Grotere focus op mediawijsheid.	
	Deskundigheidsbevordering kostendekkend.	
	Uitbreiding bibliotheekclubs.	
	Verschuiving activiteiten naar meer digitaal; in kader dBos en minder-geletterdheid.	
(meer toeleverancier...die blij is dat we via de school potentiële jeugdleden bereiken)	Focus op werken als partners.	

Bijlage 6

Procesevaluatie vanuit de bibliotheek gezien

Het project is goed verlopen qua inzet van alle partijen. Men heeft er met voldoende inzet aan gewerkt en het proces heeft gezorgd voor een aantal eye-openers betreffende onze werkwijze met Biebclubs tot nog toe.

Het aantal gebruikte uren van ProBiblio was minder dan ingeschat, dat van met name de collectiespecialist van de Westfrieze Bibliotheken iets hoger. ProBiblio heeft aangeboden meer uren in te zetten. Daar is niet voor gekozen.

De oorspronkelijke planning om begin juli op te leveren is niet gehaald. Er is voor gekozen de datum te verleggen naar september om twee redenen:

- De noodzaak om in juli klaar te zijn wegens de (versnelde) ombouw van de vestigingen in Wognum en Wervershoof was er niet meer.
- Doordat er meer tijd was kon het collectieprofiel volledig worden uitgewerkt.

Bibliotheekconcept	Gemaksdienst voor de wijk gekoppeld aan een Bibliotheek op school
Bibliotheek	Bibliotheek Waterland
Contactpersoon	Margreet Verbruggen, mverbruggen@bibliotheekwaterland.nl , 0299-454078
Startsituatie	In 2012 is met behulp van subsidie van 'Kunst van Lezen' een schoolbibliotheek gerealiseerd voor twee scholen in Brede School De Kraal in de wijk Weidevenne. De bibliotheek Waterland (BW) bracht de subsidie in en is inhoudelijk betrokken geweest bij de opzet van de mediatheek. Na de implementatie is er door beide partijen in eerste instantie niet geïnvesteerd in het voortzetten van de samenwerking rond deze mediatheek. BW vindt dit jammer en wil de samenwerking weer oppakken. Zij denkt daarbij aan de werkwijze van de Bibliotheek op school. Bovendien wil de bibliotheek een wijkfunctie koppelen aan de Bibliotheek op school.
Gewenste eindsituatie	<ul style="list-style-type: none"> - Een kinderbibliotheek voor kinderen van 0-13 jaar die in de wijk op een VVE instelling zitten, op school zitten of wonen. Voor de VVE instellingen wordt de collectie een onderdeel van de samenwerking in het kader van Boekstart in de Kinderopvang. - Een gemaksdienst voor volwassenen die in de voorziening gereserveerde media kunnen ophalen en geleende media kunnen inleveren. - Een Bibliotheek op School volgens de bouwstenen van de Bibliotheek op School.
Stappen die gezet moeten worden / vragen die beantwoord moeten worden.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formuleren van het waarom. Waarom wil BW de huidige situatie veranderen; past het in het bibliotheekbeleid? Welke doelen wil de bibliotheek er mee bereiken? 2. Omschrijven gewenste eindsituatie <ol style="list-style-type: none"> a. De concepten b. Resultaatwensen per concept c. Wijze van uitlenen? Vakkrachten? Vrijwilligers d. Openingstijden e. Wel of geen activiteiten gericht op de wijk? f. Automatisering <ol style="list-style-type: none"> i. Schoolwise? ii. Bicatwise? iii. Anders g. Dekkingsplan <ol style="list-style-type: none"> i. Wat kan de bibliotheek er financieel in bijdragen? ii. Wat moet er door de gebruikers (scholen / VVE / leden) worden ingebracht? iii. Andere geldschietters nodig? 3. Situatie in beeld brengen: <i>Waar staat de bibliotheek nu?</i> <ol style="list-style-type: none"> a. Sociale kaart van de wijk rond de Brede School b. In beeld brengen leengedrag mensen in de wijk. Hoeveel leden? Frequentie van bezoek centrale? c. Omschrijven van de dienstverleningsconcepten die gerealiseerd moeten worden – programma van wensen en eisen d. Omschrijving van situatie op dit moment: aantal boeken in de school, huidige werkwijze e. In beeld brengen kosten op dit moment voor de Brede School en voor de bibliotheek 4. Communicatieplan: welke partijen zijn er allemaal bij de transitie betrokken en welke rol speelt welke partij? Valkuilen en kansen per partij benoemen.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. SWOT-analyse maken / Confrontatiematrix - benoemen van de risico's en nagaan hoe de risico's kunnen worden vermeden. Is het plan kansrijk? GO – Is het niet kansrijk – bijstellen van de plannen tot GO of besluiten niet door te gaan. 6. Bij GO: gesprekken met de directeurs van de scholen in de Brede School. Inzet: overtuigen van de directies dat samenwerken met de bibliotheek een meerwaarde oplevert: <ol style="list-style-type: none"> i. <i>De effecten van lezen op taal en zaakvakken (zie ook de leesmonitor.nu)</i> ii. <i>Goed kunnen lezen is een stevige basis voor de ontwikkeling van een kind</i> iii. <i>Idem infovaardig zijn</i> iv. <i>Goede collectie</i> v. <i>Het ontzorgen door de bibliotheek</i> vi. <i>Meetbare resultaten</i> vii. <i>Prijs – kwaliteit verhouding</i> viii. <i>Profilering ten opzichte van andere scholen en VVE ouders</i> 7. Gesprek met de VVE instellingen in de wijk: voelen zij iets voor participatie? <ol style="list-style-type: none"> i. <i>Voordelen voor Boekstart in de KDV</i> ii. <i>Voordelen voor kinderen en ouders</i> iii. <i>Doorgaande lijn</i> 8. Gesprek met uitvoerende betrokkenen. 9. Samenbrengen van alle meningen tot een nieuw voorstel. 10. Besluitvormingsproces. 11. Eigenlijke transitie – projectplan.
Tips en trucs algemeen	<ul style="list-style-type: none"> - Overtuiging bepaalt je gedrag. Als jezelf in het plan gelooft, kom je geloofwaardiger over. - Probeer vooraf informatie in te winnen over de situatie zodat je de in beeld hebt waar je in het gesprek mee te maken kunt krijgen. Zijn de directeurs dolblij met hun collectie, loopt het soepel en is er geen zorg om de continuïteit dan zul je anders het gesprek in gaan dan wanneer je weet dat er een probleem op te lossen is. - Zorg voor een tijdpad dat ruimte biedt om draagvlak te creëren. Dat kost tijd. Het komt maar zelden voor dat je al in een eerste gesprek al je punten binnen haalt. - Pin je niet al te erg vast. Weet wat je bieden kunt maar samenwerken betekent ook dat de andere partij echt invloed moet kunnen uitoefenen. - Vragen die zeker langkomen: <ul style="list-style-type: none"> o Uitlenen met eigen personeel of onbetaalde medewerkers o Beheer o Uitlenen met kinderen samen (Biebclub) o Hoe vaak ga je open? Kunnen scholen en VVE er zelfstandig bij? o Wel of geen nieuwe leden kunnen inschrijven o Wel of geen beveiliging o Wel of geen betaalmogelijkheden o Wel of geen activiteiten

Tips en trucs automatisering	<p>Alleen BicatWise inzetten voor beide functies (school- en wijkuitleen) is niet te verkiezen, omdat de school dan de extra mogelijkheden van SchoolWise wordt onthouden en omdat er dan ook voor de schooluitleningen leenrecht moet worden betaald. Uitleeningen op scholen zijn vrijgesteld van leenrecht.</p> <p>Alleen SchoolWise inzetten is niet te verkiezen, omdat: titels voor volwassene niet in de catalogus zitten SchoolWise geen financiële component heeft, waardoor er bijv. geen boetes kunnen worden berekend ten onrechte geen leengeld wordt betaald voor de wijkuitleningen.</p> <p>Advies ProBiblio: zet SchoolWise in tijdens de schooltijden en BicatWise tijdens de openstellingen voor de wijk. Als dat niet praktisch is, bijvoorbeeld omdat de beide functies gelijktijdig worden uitgevoerd of wanneer er niemand is om bij de overgang van de ene naar de andere soort openstelling “de knop om te zetten”, dan kan er worden gekozen voor een aparte PC/laptop voor de schooluitleningen met een eigen inlog</p>
Kosten/inkomsten	<p>Kosten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personele kosten - Inrichting bibliotheek <ul style="list-style-type: none"> o Startkosten o Afschrijving voor de jaarlijkse kosten - Automatisering <ul style="list-style-type: none"> o Startkosten o Afschrijving voor de jaarlijkse kosten (3 jaar) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hardware ▪ Software / licentiekosten ▪ Datalijnen ▪ Beheer ▪ Leenrecht ▪ Beveiliging ▪ Inregelen Bicat en SchoolWise-vestiging door ProBiblio - Vervoerskosten - Kosten media – streefbezit kinderbibliotheek 7 boeken per leerling in de twee scholen / 3 boeken per kind in de VVE. <ul style="list-style-type: none"> o Startkosten o Jaarlijkse kosten (10%afschrijving) - Activiteitenbudget - Kantoorbenodigdheden <p>Inkomsten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijdrage gebruikers - Bijdrage uit reguliere begroting - Eventueel: derde geldstroom

Betrokkenen	<p>Intern</p> <ul style="list-style-type: none"> - Directeur - Manager BackOffice - Consulent Educatie - Medewerker automatisering <p>Extern</p> <ul style="list-style-type: none"> - ProBiblio project Spreiding en Bereik – Dick van Tol - ProBiblio afdeling automatisering - ProBiblio dBos medewerkers SchoolWise - Directies scholen - Directies VVE-instellingen - Mediatheekcommissie
Bronnen	<ul style="list-style-type: none"> - Voorstel van aanpak dienstverlening vanuit Bibliotheek Waterland in Brede School de Kraal (leverbaar bij ProBiblio) - Website www.debibliotheekopschool.nl - Notitie Low-costbibliotheekwerk ProBiblio

Gemaksdienst voor de wijk gekoppeld aan een Bibliotheek op school

Bijlage 1: notitie

De Bibliotheek Waterland in Brede School de Kraal in de wijk Purmerend-Weidevenne
Juli 2013

Doel van de notitie:

Besluitvorming in het management van Bibliotheek Waterland (BW)

Begrippen:

- Bibliotheek: Bibliotheek Waterland
- Mediatheek: De collectie van de twee scholen in Brede School de Kraal
- De Bibliotheek op School: De voorziening gebaseerd op het landelijke programma de Bibliotheek op School die de BW wil realiseren met de scholen in de Brede School
- Kinderbibliotheek: Een kinderbibliotheek is een dienstverleningsconcept van BW. Deze voorziening biedt kinderen van 0-13 jaar een collectie waaruit geleend kan worden en een digitale toegangspoort naar de andere collecties van BW
- De gemaksdienst: Een dienstverleningsconcept van de BW. Het is een plek waar volwassenen geleende materialen kunnen inleveren en gereserveerde materialen kunnen ophalen.

1. Aanleiding

In 2012 is met behulp van subsidie van 'Kunst van Lezen' een gezamenlijke schoolbibliotheek gerealiseerd voor de twee scholen in Brede School 'De Kraal'. Zij werken met een overkoepelende mediatheekcommissie.

De BW bracht de subsidie in en is inhoudelijk betrokken geweest bij de opzet van de mediatheek. Uit de evaluatie bleek tevredenheid over de samenwerking. Na de implementatie is er door beide partijen in eerste instantie niet geïnvesteerd in het voortzetten van de samenwerking rond deze mediatheek. BW vindt dit jammer en wil stappen ondernemen om de samenwerking weer op te pakken. Zij denkt daarbij aan de werkwijze van de Bibliotheek op School.

BW wil de mediatheek de basis laten vormen voor een kinderbibliotheek, gericht op de kinderen die gebruik maken van voorschoolse voorzieningen in de wijk en kinderen van andere basisscholen die gebruik maken van de Brede School. Doelgroep: 0-13 jaar. Daarnaast wil BW in de Brede School een gemaksdienst realiseren voor volwassen-leden van de bibliotheek. Dat wil zeggen dat deze leden gereserveerde materialen vanuit de collectie van BW kunnen halen en brengen. Via de digitale bibliotheek kunnen materialen worden aangevraagd, die vervolgens met behulp van de selfservice apparatuur door de bezoekers zelf kunnen worden ingenomen/uitgeleend.

2. Motivatie (het waarom)

In het beleidsplan van de BW zijn nauwe samenwerking met het onderwijs en digitale dienstverlening speerpunten. Deze twee zaken motiveren de keuzes die de BW hier wil maken. Bovendien heeft de BW ook inhoudelijke redenen om duurzamer samen te werken met het onderwijs. Wetenschappelijke onderzoeken tonen namelijk aan dat lezen en collecties dicht bij kinderen er echt toe doen. Die onderzoeken tonen bovendien aan dat scholen met een professioneel gerunde schoolbibliotheek het beter doen dan scholen zonder.⁵

3. Uitwerking plannen

3.1. Bibliotheek op School

Het dienstverleningsconcept 'De Bibliotheek op School' richt zich op een gezamenlijke inspanning van de scholen en de bibliotheek om te werken aan leesbevordering en het verbeteren van de informatievaardigheden. Er wordt opbrengstgericht gewerkt. Jaarlijks wordt gemeten of de samenwerking leidt tot verbeteringen op het gebied van

- de leesattitude, leesniveau en leengedrag van de leerlingen
- het leesklimaat, leesbeleid en de mediawijsheid in de school.

---

⁵ Brochure 'Meer lezen, beter in taal' <http://www.siof.nl/upload/documenten/meer-lezen-beter-in-taal.pdf>, www.leesmonitor.nu

Landelijk is hiervoor een monitorinstrument beschikbaar.

Van mediatheek naar de Bibliotheek *op School*

- De scholen hebben momenteel een eigen leesbeleidsplan. De BW (onderwijsspecialist) en de scholen (strategisch niveau) gaan na of de plannen nog voldoende actueel en richtinggevend zijn. Hierin staat immers wat er met de Bibliotheek *op School* bereikt moet worden. BW en school moeten daar samen achter staan.
- Uit dat strategische document (leesbeleidsplan) vloeit een jaarprogramma voort waarin staat wat er in een schooljaar allemaal wordt gedaan om de doelen uit het leesbeleidsplan te bereiken.
- De mediatheekcommissie, waarin uiteindelijk naast de leescoördinatoren van de scholen ook de bibliotheek vertegenwoordigd is, is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van dat jaarprogramma.
- Onderdeel van het jaarprogramma is in ieder geval het feit dat er in de school dagelijks aandacht is voor lezen in de vorm van vrij lezen (voorlezen, lezen, praten over boeken).
- School en BW zijn samen verantwoordelijk voor:
  - o het beleid verwoord in het lees- en mediaplan
  - o de monitor
  - o een daaruit voortvloeiend jaarplan/activiteitenplan
  - o samenwerking en draagvlak
  - o evaluaties en beleidsbijstellingen
  - o financiële realisatie volgens vaste afspraken (contract)

3.1.1 BW levert:

- de collectievorming (gebaseerd op het gezamenlijke collectieplan dat in overleg met scholen is gemaakt)
- een leesconsulent voor 3 uur per week per school gedurende het schooljaar
- een automatiseringssysteem

3.1.2 De scholen leveren:

- een bijdrage in de kosten van € 10,00 per leerling
- een leescoördinator voor ongeveer 40 uur per jaar per school
- de huisvesting

3.1.3 Voordelen voor de scholen:

- De effecten van lezen op taal en zaakvakken (zie ook de leesmonitor.nu)
- Goed kunnen lezen is een stevige basis voor de ontwikkeling van een kind
- Idem infovaardig zijn
- Goede collectie
- Het ontzorgen door de bibliotheek
- Meetbare resultaten
- Prijs – kwaliteit verhouding
- Profilerings ten opzichte van andere scholen

3.1.4 Kosten per school op dit moment

Overzicht huidige kosten per school				
	aantal	huidig	aanvulling	
	leerlingen	bedrag abonn*	collectie	Totaal
Oeboentoe	399	€ 410,97	€ 500,00	€ 910,97
Kawama	451	€ 464,53	€ 500,00	€ 964,53
Totaal		€ 875,50	€ 1.000,00	€ 1.875,50
*excl. Bezoeken e.d. buiten basisabonn.				

Overzicht nieuwe situatie kosten per school			
	aantal		
	leerlingen	10,= per II*	Totaal
Oeboentoe	399	€ 3.990,00	
Kawama	451	€ 4.510,00	
Totaal		€ 8.500,00	€ 8.500,00
<i>*excl. Bezoeken e.d. buiten basisabonnement, maar</i>			
<i>door het werk van de leesconsulent in de klassen zullen deze kosten grotendeels wegvallen</i>			

3.2 Samenwerking met de VVE in en rond de Kraal

Samenwerking wordt ook gezocht met de VVE instellingen in en rond de Kraal. Dit zijn in elk geval de peuterspeelzaal van Stichting Kinderopvang Purmerend die in de Kraal is gehuisvest, en de nieuwe locatie van Kids III, tegenover de ingang van de Kraal.

De samenwerking heeft onderstaande doelstelling:

- Samenwerking met de voorschoolse instellingen volgens Boekstart in de Kinderopvang. Ook hier wordt gewerkt aan gezamenlijke doelen en acties.
- Ook in de voorschoolse instellingen is dagelijks aandacht voor lezen in de vorm van vrij (voor)lezen.
- Ook de voorschoolse instellingen dragen bij in de kosten (voorstel € 2,50 per kind).

3.3. Kinderbibliotheek

Om de collectie van de scholen ook in te zetten voor andere kinderen in de wijk (0-13) die gebruik maken van de bibliotheek draagt BW zorg voor het opwaarderen van de collectie. De collectie bestaat nu uit 3500 banden. BW vult de collectie aan tot 5000 banden.

3.4. Gemaksdienst

Voor de gemaksdienst geldt dat deze betrekkelijk eenvoudig is te realiseren. Een goed communicatieplan gericht op het in de markt zetten van het concept is aan te bevelen. Ervaringen in andere bibliotheken tonen aan dat de gemaksdienst tijd van leven nodig heeft en goed bekend moet worden gemaakt. Workshops rond het digitaal lenen met apps of via 'mijn bibliotheek' zijn middelen die daar in passen.

4. Voordelen voor de gemeente Purmerend

Voor de gemeente Purmerend is het belangrijk te zien dat de nieuwe wijze van samenwerken door BW, beide scholen en beide VVE instellingen haar geen extra subsidie kost, maar dat de maatschappelijke meerwaarde behoorlijk is:

- De Brede School trekt meer bezoekers
- Drie van haar voorzieningen werken intensief samen aan de preventie van laaggeletterdheid
- Er wordt effectief omgegaan met subsidiegelden

5. Automatisering

Educat stopt in 2014. De opvolger SchoolWise is naar informatie van ProBiblio niet geschikt om te gebruiken voor alle vormen van dienstverlening die BW wil realiseren. De passen van de volwassen leners van de bibliotheek kunnen verwerkt worden in SchoolWise. Het gebruik van BicatWise als systeem is mogelijk maar niet wenselijk. Werken met BicatWise betekent dat ook voor de Bibliotheek *op School* leengeld betaald moet worden. Terwijl Bibliotheken *op scholen* daarvan vrijgesteld zijn. Bovendien mist BicatWise de op kinderen gerichte vormgeving en sturingsmogelijkheden voor het onderwijs.

Er wordt overleg gevoerd met ProBiblio over de opties.

Voor wat betreft licenties en apparatuur: er kan gebruik worden gemaakt van licenties en apparatuur van een te sluiten vestiging.

NB: in het werkgebied van BW zijn in totaal 17 scholen die gebruik maken van EducatB. Ook aan deze scholen wil BW SchoolWise gaan aanbieden. Het idee is om de kosten die ProBiblio hiervoor doorberekent (€ 250,00 naar verwachting) door te berekenen aan scholen.

6. Inschatting van de kansen

Zie bijlage 2 SWOT's en confrontatiematrixen

De Bibliotheek *op School*

Op basis van de SWOT en bijbehorende confrontatiematrix heeft de Bibliotheek *op School* kans van slagen in BW–Weidevenne / Brede School de Kraal. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de richting wordt beïnvloed door beleidskeuzes van de school en BW. De kansen en sterkten leiden namelijk niet tot een kostendekkend ondernemingsmodel. Goed samenwerken is in tijden van schaarste efficiënt. Echter alleen als beide partijen in staat zijn te geloven in samenwerking met vertrouwen in de andere partij. Ook hier is het zo dat de kosten voor de baat uitgaan. De zwakten en bedreigingen vanuit BW gezien, kunnen alleen door een gerichte beleidskeuze door de sterkten en kansen worden verminderd.

Kinderbibliotheek

Ook kiezen voor een kinderbibliotheek moet vanuit de bibliotheek een sterke beleidskeuze zijn. Dit omdat de gemeente er niet voor kiest.

Het feit dat er op dit moment weinig inzicht is in de omgeving maakt het inschatten van de haalbaarheid lastig. Dit is een aandachtspunt in het nadere onderzoek. Samenwerking met ook de VVE instellingen dichtbij de locatie waar ook de scholen zitten, kan op het gebied van de profilering voor de scholen een meerwaarde zijn. Immers scholen zoeken ook naar een goede marktpositie. Als ouders de loop naar de Brede School al hebben, kan dat een schoolkeuze positief beïnvloeden. Als zowel scholen, de Brede School en VVE instellingen samen met BW brood zien in dit model dan is het een krachtige stem naar de gemeente. Voor de gemeente is het belangrijk te zien dat het haar geen extra subsidie kost, maar dat de maatschappelijke meerwaarde behoorlijk is:

- De Brede School trekt meer bezoekers
- Drie van haar voorzieningen werken intensief samen aan de preventie van laaggeletterdheid
- Er wordt effectief omgegaan met subsidiegelden.

Van de gemaksdienst is geen SWOT / confrontatiematrix gemaakt. Deze is betrekkelijk eenvoudig te realiseren doordat apparatuur en licenties van sluitende vestigingen te gebruiken zijn. Zie verder 3.4

7. Wat moet er nog verder worden onderzocht?

a. Willen de voorschoolse instellingen in/bij de Brede School participeren binnen dit project?

b. Willen beide scholen de mediatheek die is opgebouwd met behulp van subsidie van 'Kunst van Lezen' overdragen aan BW? De BW wordt hiermee verantwoordelijk voor de collectie en ontsorgt de school. Er kan evt. een clausule in de samenwerkingsovereenkomst worden opgenomen waarin staat dat de oorspronkelijke collectie van de scholen aan hen terugvalt bij onverhoopt beëindigen van de samenwerking.

c. Openingsuren

d. Wijze van uitlenen. Voorkeur voor zelfservice, met ondersteuning van Biebclub/ vrijwilligers?

e. De keus voor Schoolwise/Bicat.

8. Financiële opzet

Eenmalige kosten:

Overzicht eenmalige kosten Weidevenne		
Datalijn		
aanleg	PM	
Bicat	€ 1.236,00	Zelfserv. App aanpassen
	€ 150,00	arbeidskosten
Verhuiskosten	PM	
Collectie	€ 11.250,00	extra 1500 bndn a 7.50
Inrichting		
kasten	PM	voor 1500 extra banden
Totaal	€ 12.636,00	excl. aanleg datalijn

Verwachting jaarlijkse kosten en inkomsten:

Overzicht jaarlijkse kosten Weidevenne		
Uitgaven		
Datalijn		toelichting
jaarlijks	€ 936,00	
probiblio	€ 180,00	
Collectie van 3500-5000 banden		
10% verv	€ 7.500,00	500 banden per jaar a 15,= per band
Personeel*		
leesconsulent 3 uur p/s	€ 8.372,00	6x40=240 uur jaarbasis: 52 is 4,6 uur per week
medew. Fo	€ 4.186,00	(3x40= 120 uur) jaarbasis: 2,3 uur per week
		samen 6,9 uur per week op jaarbasis
Collectievorming	€ 1.820,00	1 uur p/w= 52 uur p/j
Automatisering		
afschrijven	€ 500,00	
Bicat licentie	€ -	licentie reeds betaald
leenrecht	€ 300,00	schatting
licentie HKA	€ 132,00	
licentie uitl.apparatuur	€ 330,00	
Totaal jaarlijks	€ 24.256,00	
<i>* urenberekening zonder vakantie en zonder werkoverleg, 35,= per uur.</i>		
Inkomsten		
Oeboentoe	€ 3.990,00	399 x 10,=
Kawama	€ 4.510,00	451 x 10,=
VVE	€ 375,00	2,50 x 150
	€ 8.875,00	
Investering Bibliotheek	€ 15.381,00	

9. Planning tot januari 2014

Periode	Wat	Wie	Doel	
September 2013	Gesprekken met directies scholen	Directeur BW met directies scholen	Haalbaarheid toetsen	
	Verkennde gesprekken VVE	Directeur BW met directies VVE	Idem	
	Besluitvorming automatisering	Manager BackOffice en automatisering BW	Besluitvorming rond automatisering	
	Go or No Go	MT		
	ProBiblio automatisering inseinen wensen en laten inplannen	Manager BackOffice	Voortgang	
Oktober – november	Bijstellen plannen en begroting	Manager BackOffice	Financiën en plan finetunen om verdere beslissingen te kunnen nemen	
	Onderzoek naar wijze van uitleen, openingstijden: contact met vergelijkbare bibliotheken	Idem en accountmanager educatie	Inzicht krijgen in de mogelijkheden zodat er een goed voorstel voor BW kan ontstaan	
November	Uitvoeringsbeslissingen rond openingstijden, beheer en bezetting	MT BW		
	Informatieronde uitvoeringsniveau	Directies scholen, VVE en accountmanager BW	Draagvlak creëren voor uitvoering en informeren	
	Eindplaatje beschrijven. Plan tot start in januari 2014 taken verdelen	Manager	Informeren en taken verdelen	
	Plannen aanpak tot opening bespreken met betrokkenen	Accountmanager Educatie	Voortgang naar opening	
December	Lokaal leeg opleveren	Brede School		
	Inrichten bibliotheekruimte	Bibliotheek		
	Organisatie opening	BW en betrokkenen samenwerkingspartners	Voortgang naar opening	
Januari 2014	Opening	BW en betrokkenen samenwerkingspartners		

Gemaksdienst voor de wijk gekoppeld aan een Bibliotheek op school
Bijlage 2: SWOT en confrontatiematrix (juni 2013)

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> - De bibliotheek heeft zich in de scholen al bewezen - Vakkennis in de bibliotheek op het gebied van onderwijs - Vakkennis educatief bibliotheekwerk - Samenwerking onderwijs in het beleidsplan - idem – <i>digitale dienstverlening</i>⁶ - Landelijke ondersteuning⁶ 	<ul style="list-style-type: none"> - De bibliotheek heeft hiervoor kosteloos haar diensten bewezen - De school heeft nu een collectie en doet het zonder bieb - Er is geen zicht op het gebruik van de brede school door de wijk - Er is weinig kennis van de markt rond de brede school - De gemeente staat er niet voor 100% achter - Onduidelijkheid SchoolWise
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn al gesprekken met de VVE instellingen rond Boekstart - Een Brede School heeft een wijkfunctie en wil activiteiten - Door sluiting vestigingen is er niet veel investeringsgeld nodig - De onderzoeken die aantonen dat dichtbij kinderen collecties inzetten voor leesbevordering loont - Scholen moeten opbrengstgericht werken en met de monitor kan dat 	<ul style="list-style-type: none"> - Onduidelijkheid over toekomst vergoeding BNL - Budgetten krimpen in onderwijs en bibliotheek - Reactie van andere scholen in de wijk

⁶ De Bibliotheek op School is een landelijke aanpak. Het is niet zo maar een door de bibliotheek bedachte werkwijze (zie: www.debibliotheekopschool.nl). BW kiest wel voor een bij Purmerend passende invulling.

CONFRONTATIEMATRIX BW		BEDREIGINGEN				
		Vergoeding BNL	Bezuinigingen	Reactie	Plus	Min
STERKTEN	Bewezen	+/-	+/-	+	3	2
	Vakkennis educatief	+/-	+/-	+	3	2
	Vakkennis onderwijs	+/-	+/-	+	3	2
	Samenwerking Beleidsplan	+	+	+	3	
	Digitale	+	+	+	3	
	Landelijke ondersteuning	+	+	+	3	
ZWAKTEN	Kosteloos	+/-	-	-	1	3
	Doet het zonder bieb	+/-	-	-	1	3
	Info gebruik brede school	-	-	-		2
	Kennis van de markt	-	-	-		2
	Gemeente	-	-	-		3
	SchoolWise	-	-	-		3
TOTAAL PLUS EN MIN					20	22

		KANSEN						
		VVE Gesprek ken	Wijk- functie	Investerings- geld	Onder- zoek	Opbrengst- gericht	+	-
STERKTEN	Bewezen	+	+	+	+	+	5	
	Vakkennis educatief	+	+	+	+	+	5	
	Vakkennis onderwijs	+	+	+	+	+	5	
	Samenwerking Beleidsplan	+	+	+	+	+	5	
	Digitale	+	+	+	+	+	5	
	Landelijke ondersteuning	+	+	+	+	+	5	
ZWAKTEN	Kosteloos	+/-	-	-/+	-/+	-/+	4	5
	Doet het zonder bieb		+/-	-/+	-/+	-/+	4	4
	Info gebruik brede school	-	-					2
	Kennis van de markt	-	-					2
	Gemeente	-	-	+	+	+	3	2
	Onduidelijkheden SchoolWise		-	-		-		3
TOTAAL MINNEN EN PLUSSEN							41	18

Op basis van de confrontatiematrix heeft de Bibliotheek *op School* kans van slagen in BW – Weidevenne / Brede School de Kraal. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de richting wordt beïnvloed door beleidskeuzes van de school en BW. De kansen en sterkten leiden namelijk niet tot een kostendekkend ondernemingsmodel. Goed samenwerken is in tijden van schaarste efficiënt. Echter alleen als beide partijen in staat zijn te geloven in samenwerking met vertrouwen in de andere partij. Ook hier is het zo dat de kosten voor de baat uitgaan. De zwakten en bedreigingen vanuit BW gezien kunnen alleen door een gerichte beleidskeuze door de sterkten en kansen worden verminderd.

SWOT en confrontatiematrix - Kinderbibliotheek BW

Sterkte	Zwakte
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Er hoeven niet veel kosten gemaakt te worden om een bibliotheek te starten</i> - <i>Beter bereikbaar dan de centrumvestiging]</i> - <i>Boekstart</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>De gemeente vindt het niet nodig</i> - <i>De scholen hebben nu mediatheek voor zich zelf</i> - <i>Geen zicht op de markt</i> - <i>Geen inzicht in de werkwijze van de Brede School</i>
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> - <i>In de Brede school komen veel kinderen</i> - <i>De Brede School heeft een functie naar de wijk</i> - <i>VVE in de wijk</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Krimpemde budgetten</i>

Confrontatiematrix

	Sterkten			Zwakten					
	Niet veel investeringskosten	Bereikbaarheid	Boekstart	Gemeente vindt het niet nodig	Scholen hebben nu collectie voor zichzelf	Geen zicht op de markt	Geen inzicht in Brede school		
Kansen								Plus	Min
<i>Veel kinderen</i>	+	+		-	-	-	-	2	4
<i>Wijkfunctie</i>	+	+		+	+/-	-	-	4	4
<i>VVE in de wijk</i>	+	+	+	-/+	+	-	-	5	3
Bedreigingen									
<i>Krimpende budgetten</i>	+	+		--	-	-	-	2	5
<i>Vve in de wijk</i>	+	+	+	+/-	+	-	-	5	3
								18	19

Ook kiezen voor een kinderbibliotheek moet vanuit de bibliotheek een sterke beleidskeuze zijn. Dit omdat de gemeente er niet voor kiest.

Het feit dat er op dit moment weinig inzicht is in de omgeving maakt het inschatten van de haalbaarheid lastig. Dit is een aandachtspunt in het nadere onderzoek. Samenwerking met ook de VVE instellingen dichtbij de locatie waar ook de scholen zitten, kan op het gebied van de profilering voor de scholen een meerwaarde zijn. Immers scholen zoeken ook naar een goede marktpositie. Als ouders de loop naar de Brede School al hebben, kan dat een schoolkeuze positief beïnvloeden. Als zowel scholen, de Brede School en VVE instellingen samen met BW brood zien in dit model dan is het een krachtige stem naar de gemeente. Voor de gemeente is het belangrijk te zien dat het haar geen extra subsidie kost, maar dat de maatschappelijke meerwaarde behoorlijk is:

- De Brede School trekt meer bezoekers.
- Drie van haar voorzieningen werken intensief samen aan de preventie van laaggeletterdheid.
- Er wordt effectief omgegaan met subsidiegelden.

Communicatieplan m.b.t. ontwikkelingen rond vestigingen Bibliotheek X

Situatie

Gedwongen door bezuinigingen moet Bibliotheek X haar dienstverlening anders inrichten. De bibliotheek heeft momenteel zes vestigingen in verschillende gemeenten. Dat worden drie vestigingen en drie servicepunten. Voor bijna elke vestiging staat wel een verhuizing of verandering in de planning in 2014 of 2015.

Deze verandering in dienstverlening heeft zowel intern als extern consequenties waarover goed gecommuniceerd moet worden. Het ligt bij veel mensen zowel intern als extern gevoelig.

De vestigingen

Vestiging 1

Tijdelijke huisvesting in een school. Collectie is beschikbaar in een basisschool en in een bibliotheekvestiging elders in de gemeente. Er wordt een nieuwe vestiging gebouwd in een multifunctioneel centrum op dezelfde plaats als de 'oude' bibliotheek. Het wordt erg mooi maar wel de helft kleiner in aantal vierkante meters. Verhuizing gereed in april 2014, officiële opening half mei.

Vestiging 2

Eerst verbouwing en op termijn verhuizing naar ander pand.

Vestiging 3

Deze vestiging wordt een servicepunt in een Brede School, gepland in 2015. Door de bezuinigingen in deze gemeente: per 1 februari 2014 omzetting vestiging in servicepunt op de huidige locatie.

Vestiging 4

Na opening van het nieuwe pand voor vestiging 1 is het de bedoeling dat ook deze vestiging een servicepunt in een school wordt. In verband met nieuw aangekondigde bezuinigingen is dit niet zeker. Zeker is wel dat de bibliotheek niet blijft waar zij nu is en veel kleiner wordt, als er al een bibliotheekvoorziening blijft.

Vestiging 5

Gaat in november 2014 verhuizen naar nieuw winkelcentrum, met samenwerkingspartners.

Vestiging 6

Sluiting en verhuizing naar cultureel centrum in eerste of tweede week februari 2014. De vestiging wordt veel kleiner – van 300 naar 100 m² – maar krijgt ruimere openingstijden.

De vestigingen 3 en 6 vallen na een gemeentelijke herindeling onder een gemeente waar ook een andere bibliotheekorganisatie actief is. Per 1 januari 2015 zal de bibliotheek een nieuwe vestiging realiseren in een multifunctionele accommodatie. Qua marketing en communicatie zal deze vestiging opnieuw in de markt gezet moeten worden.

Leden uit verschillende vestigingen dreigen op dit moment af te haken door de tijdelijke locatie en door onzekerheid bij de klant i.v.m. verhuizing en kleiner worden van de vestigingen. Leden zeggen niet op, maar betalen hun contributie niet – we zien dit door tegenvallende inkomsten uit contributies.

Communicatieplan

Doelen van dit plan

- De verschillende doelgroepen op een positieve manier informeren over de veranderingen die gaan plaatsvinden.
- Rust creëren, vertrouwen in de toekomst bieden. Dit doen we door doelgroepen mee te nemen in de veranderingen.
- Terugdringen van afhakers/wanbetalers.

Randvoorwaarden

- Eenduidige communicatie: zelfde boodschap op alle kanalen.
- Eén of twee contactpersonen die aanspreekpunt zijn (voor specifieke doelgroepen, bijv. één contactpersoon voor intern, een ander voor de pers en de gemeente) en verantwoordelijk zijn voor de communicatie met die doelgroepen.

- Zoveel mogelijk communicatie per vestiging: relevant voor de doelgroep.

Doelgroepen bibliotheek

- Jeugd tot 12 jaar (ook via basisscholen)
- Jeugd 12-18 met name via VMBO
- Senioren
- Volwassenen
- Gezinnen met kinderen.

Onderwerpen met specifieke doelgroepen: laaggeletterden/mediawijsheid.

Communicatiedoelgroepen

1. Interne medewerkers en vrijwilligers
2. Leden (zie ook bovenstaande doelgroepen van de bibliotheek)
3. Voormalig leden/leden die gestopt zijn met betalen
4. Gemeenten (met name communicatiemedewerkers)
5. Lokale pers.

Inwoners/niet-leden worden geïnformeerd door pers of eventueel via website, sociale media en nieuwsbrief. Nemen we uit kosten oogpunt hierin niet mee.

Kanalen

- Website
- Nieuwsbrief naar leden
- Nieuwsbrief naar interne medewerkers en vrijwilligers
- Overlegstructuur intern
- Persoonlijk
- Sociale media (Twitter, Facebook)
- E-mailbox
- E-mailcampagne
- Blog
- Telefoon.

Gekozen combinaties doelgroepen-kanalen

Doelgroepen/ Kanalen	Interne medewerkers en vrijwilligers	Leden	Voormalig leden/leden die gestopt zijn met betalen	Gemeenten	Pers
Website		X	X		
Nieuwsbrief leden		X	X		
Nieuwsbrief intern	X				
Overleg	X				
Persoonlijk contact	X			X	X
Sociale media		X	X		
E-mailbox	X				
E-mailcampagne		X			
Flyer		X	X		
Betalingsherinnering			X		
Persberichten	X	X	X		X
Telefonisch			X		

Boodschap

Informatie geven: wat wordt de situatie? Wat kunnen mensen verwachten? Welke planning is er?
Positief communiceren. Ruime openingstijden, actuele collectie etc. Helder en duidelijk en eerlijk.

Globale planning

Deel 1: zo snel mogelijk (nog voor Kerst 2013)

Medewerkers/vrijwilligers

Als eerste is het noodzakelijk medewerkers en vrijwilligers te informeren over de veranderingen die gaan plaats vinden. Het is belangrijk rust en vertrouwen terug te brengen. Houdt hierbij de dialoog aan de gang. Medewerkers en vrijwilligers moeten zich vrij voelen om vragen te stellen en over onzekerheden te praten. Een speciaal e-mailadres wordt ingesteld waarop vragen gesteld kunnen worden. De vragen worden direct beantwoord maar ook worden ze in de interne nieuwsbrief of intern blog geanonimiseerd beantwoord zodat de rest van de medewerkers ook op de hoogte is. Er is een vast aanspreekpunt – bij voorkeur iemand uit het MT – voor interne medewerkers en vrijwilligers. De medewerkers en vrijwilligers moeten ondersteund worden in hun communicatie richting het publiek. Doe iets met Kerst. Dit is een mooi communicatiemoment om de verbinding te zoeken. Er komt een persoonlijke brief van de directeur bij het kerstpakket waarin informatie wordt gegeven over de op stapel staande veranderingen. Daarnaast wordt op de Nieuwjaarsborrel uitleg gegeven over de situatie en de communicatiemomenten en middelen naar het publiek.

Leden

Vervolgens zal het van belang zijn zo snel mogelijk de leden op de hoogte te brengen en te houden. Bij voorkeur gebeurt dit per vestiging. Dit kan via een e-mailcampagne – via de nieuwsbrief van december – waarbij de leden terecht komen op een landingspagina met informatie over de veranderingen voor hun eigen vestiging en een mogelijkheid om ook op de pagina's van de andere vestigingen te kijken. Op de homepage van de website komt een artikel met linkjes naar de landingspagina's waar ook de e-mailcampagne naar door verwijst.

Wanbetalers/afhakkers/voormalige leden

De betalingsherinnering wordt in batches per post naar de niet-betalende leden gestuurd. In de envelop van de herinnering komt een A5-kleurenflyer met informatie over de toekomstige situatie. De eerstvolgende batch is 8 januari 2014.

Een aantal wanbetalers wordt gebeld met de vraag hoe het komt dat ze niet hebben betaald. Indien dit voldoende effect heeft, worden meer wanbetalers gebeld.

Pers en gemeente

Zorg voor één aanspreekpunt, bij voorkeur de directeur, voor de pers en de gemeente. Werk samen met de gemeente in de communicatie richting publiek. Probeer goede relaties te onderhouden met pers en de communicatiemedewerkers van de gemeente. Zet vooral de pers goed in voor informatie richting publiek (inwoners/niet leden bereik je hier ook mee).

Gedetailleerde planning tot kerst en nieuwjaar

Interne communicatie

Actie	Wie	Wanneer
E-mailadres is aangemaakt voor beantwoording vragen vanuit de organisatie		Direct
Brief bij kerstpakket voor interne medewerkers en vrijwilligers met persoonlijke boodschap van de directeur waarin de veranderingen worden aangestipt en de e-mailbox voor vragen.		Uiterlijk vrijdag 20 december
Interne nieuwsbrief. Met uitleg over de e-mailbox en de vragen/antwoorden in de volgende nieuwsbrief. Interne nieuwsbrieven voorlopig maandelijks.		December
Nieuwjaarsbijeenkomst met uitleg over de campagne voor het publiek/de leden.		8 januari

Externe communicatie t.b.v. leden en dreigende afhakers/wanbetalers

Actie	Wie	Wanneer
Teksten website (plus woordenwolk met namen bibliotheken) en landingspagina's voor elke vestiging.		Voor 13 december online
Flyer teksten en beeldmateriaal per vestiging voor bij de betalingsherinnering en in de vestigingen.		Voor 8 januari (8 januari is volgende batch betalingsherinneringen)
Nieuwsbrief naar leden in december. Kerst/nieuwjaarsboodschap en 'klik op uw vestiging voor meer informatie over de veranderingen in 2014' met de links naar landingspagina's van de vestigingen zoals we die gemaakt hebben.		Rond Kerst
Telefonisch contact met dreigende afhakers/wanbetalers		Na 8 januari

Deel 2: continuering tot aan opening en verder

Interne medewerkers

Blijf hier boven op zitten. Deze doelgroep is heel belangrijk. Zorg dat elk overleg gebruikt kan worden voor het geven van meer informatie. Houdt de e-mailbox bij, de blog, de interne nieuwsbrief. Blijf de dialoog aangaan. Als er iets te vieren is, de opening van een servicepunt, grijp het aan voor een feestje. Vrijwilligers apart aandacht geven. De vrijwilligers zijn niet altijd bij elk overleg. Dus let erop dat zij wel de nodige informatie krijgen.

Leden

Communicatie via website, nieuwsbrief, blog, sociale media, in de bibliotheken. Betrek ze bij de veranderingen. Houdt polls op de website over beslissingen (als je ze iets kunt laten kiezen), maak foto's en video's van de veranderingen en zet ze op YouTube en andere sociale media. Hoeveel tijd hebben de medewerkers om te communiceren en wat kunnen ze dan het beste doen? Welke kanalen? Beter een paar kanalen goed dan heel veel kanalen half. Dus maak een keuze wat je hier doet en een planning vooraf. Bepaal communicatiemomenten: wanneer de opening van de nieuwe bibliotheek bekend is, de openingstijden, activiteiten, assortiment.

Pers en gemeente

Het is van belang dat de directeur hier bovenop blijft zitten. Relatiebeheer. Informeer ze op belangrijke communicatiemomenten: Wanneer de opening van de nieuwe bibliotheek bekend is, de openingstijden, activiteiten, assortiment. Probeer de communicatie open te houden. Geef ze het gevoel dat je het samen met hen wilt doen. Maak het ze gemakkelijk. Geef ze persberichten die ze zo kunnen plaatsen.

Wanbetalers/voormalig leden

Informeer ze over de opening van de nieuwe bibliotheek/servicepunt. Nodig ze uit te komen kijken. Bij herinneringen, blijf de flyer mee sturen. En bij nog niet betalen blijven bellen.

Bibliotheek Kennemerwaard: roulerende collectie t.b.v. servicepunten

Kader

Om een goede afweging tussen behoeften van klanten en beschikbare financiën te maken heeft Bibliotheek Kennemerwaard gekozen voor een spreidingsbeleid t.a.v. vestigingen en diensten. Elke gemeente beschikt minimaal over een goed geoutilleerde bibliotheekvoorziening voor alle inwoners van de gemeente. Daarnaast is in diverse kernen/wijken een doelgroepenbibliotheek voor de jeugd tot en met 12 jaar en/of minder mobiele senioren gerealiseerd. Voor onderwijsinstellingen kan een Bibliotheek *op school* of Biebsearchpunt worden ingericht.

Bibliotheek Kennemerwaard heeft in het kader van het project Spreiding en bereik ondersteuning van ProBiblio gevraagd bij het ontwikkelen van een roulerende collectie t.b.v. servicepunten. Binnen WISE is een module die het inzetten van roulerende collecties regelt. De pilot richtte zich op het onderzoeken van de juiste keuzes voor de inrichting van de module en op het verzamelen van ervaring in de Front Office over het werken met de module.

Pilot

Om de valkuilen van een oplossing met routecollecties te onderzoeken voordat daar voor 100% op ingezet wordt, is een pilot opgezet met het rouleren van een klein deel van de collectie van de servicepunten. In die pilot is het hele proces uitgewerkt en toegepast op een deel van de non-fictie voor volwassenen, de SISO-rubrieken 620–629). Tijdens de pilot is steeds bijgestuurd op basis van de opgedane ervaringen, zodat er een goed beeld van de do's en don'ts was voor routecollecties op grotere schaal ingezet werden.

Streefbeeld

Op termijn kan met één collectie voor alle geautomatiseerde servicepunten volstaan worden. Dat betekent dat zowel de aanschaf als het beheer (plaatsing in de afzonderlijke vestigingen en saneren) centraal aangestuurd kan worden. In de servicepunten hoeft daarvoor dus geen deskundigheid aanwezig te zijn.

Doordat de collectie rouleert kan de klant ook in een kleine collectie geregeld andere titels aantreffen. De collectie blijft dus bij een kleinere omvang toch gevarieerd.

Ervaringen uit de pilot

- Het is van belang dat de medewerkers van de servicepunten goed geïnstrueerd worden zodat ze weten wat ze moeten doen - wekelijks doorsturen route-exemplaren, verloren melden van niet gevonden exemplaren - en waarom ze dat moeten doen. Dit was uit eerdere implementaties van de routecollectiemodule al bekend, maar is zo belangrijk dat het hier nogmaals opgemerkt wordt.
- Zeker in de beginperiode is het van belang om te monitoren of route-exemplaren inderdaad doorgestuurd worden. Routecollecties werken alleen goed als ze in elke vestiging secuur afgehandeld worden. Door het afhandelen te monitoren komt aan het licht of er in specifieke vestigingen nog een keer extra aandacht aan het doorsturen gegeven moet worden.
- Het rouleren van de collectie wordt in WISE geregeld vanuit een aparte vestiging met speciale bevoegdheden, een zogenaamde stafvestiging. Als het ook maar enigszins mogelijk is moet de collectie die voor de routes gebruikt wordt als eigendomskenmerk de code van die aparte vestiging krijgen. Als exemplaren uit een routecollectie in de vestiging staan die eigenaar is van het materiaal worden die exemplaren niet juist getoond in de catalogus en zijn ze niet reserveerbaar.
- Per collectieonderdeel wordt een afzonderlijke routecollectie ingericht. Zo kan met een gezamenlijke routecollectie toch het eigen gebruik van elk van de servicepunten meegenomen worden. De onderverdeling van de collectie in routes correspondeert precies met de onderverdeling van de collectieprofielen.
- Bij de gehanteerde methode voor routecollecties (flexibele methode) wordt per vestiging een 'container' ingericht. Voor de relatieve omvang van de collectie is de gewenste omvang uit het collectieprofiel gebruikt.
- Als een routecollectie ingericht is, worden vervolgens de exemplaren aan die routecollectie gekoppeld (inschieten). In eerste instantie wordt elk exemplaar in de container van de eigen vestiging ingeschoten. Vervolgens zorgt de afdeling ICT er eenmalig voor dat de ingeschoten exemplaren niet allemaal op de zelfde dag doorgestuurd moeten worden, maar dat dat doorsturen verspreid over het jaar gepland wordt.

- Om te verzekeren dat er door de vestigingsmedewerkers niet te veel tijd besteed wordt aan het doorsturen van exemplaren naar een volgende vestiging kan per vestiging een andere frequentie van doorsturen worden gehanteerd. In de pilot is voor de vestiging Egmond met een termijn van 52 weken gewerkt en voor de andere vestigingen met een termijn van 26 weken. Als we per week per vestiging maximaal 120 exemplaren willen doorsturen en de hele collectie mee laten draaien zal die frequentie van doorsturen verder uiteen gaan lopen.

Vestiging	Omvang collectie	Doorstuurfrequentie (eens per ...)	Aantal doorsturingen per week
Limmen	5.604	45 weken	125
Akersloot	9.499	77 weken	123
Egmond	13.073	105 weken	125
Schoorl	7.009	56 weken	125
H'waard De Noord	4.530	35 weken	129
Overdie	2.268	19 weken	119
Ouddorp	8.876	72 weken	123

Na de pilot

De ervaringen met routecollecties tijdens de pilot waren positief. Inmiddels zijn naast de pilotcollectie voor de rubriek 620–629 ook collecties voor de SISO-rubrieken tot de 550 ingericht. Het verder oppakken van de inrichting stukt op dit moment bij de bibliotheek, vanwege andere werkzaamheden die te maken hebben met bezuinigingen op en het herpositioneren en herhuisvesten van kleine vestigingen.

Voor meer informatie

Esther Westerveld, adviseur Collectie ProBiblio
tel. 023 55 46 327, e-mail ewesterveld@probiblio.nl

Bibliotheekconcept	Omvormen servicepunten Ter Aar en Roelofarendsveen naar steun/uitleenpunt
Bibliotheek	de Bibliotheek Rijn en Venen
Contactpersoon	Lineke Morreau, l.morreau@bibliotheekrijnenvenen.nl , 0172-475771
Aanleiding	<p>De bibliotheek is met de gemeente Kaag en Braassem overeengekomen dat de vestiging Roelofarendsveen wordt omgevormd tot een zogenaamde dorpsbibliotheek. De dorpsbibliotheek is een steun/uitleenpunt voor met name kinderen van 0 t/m 12 jaar, hun ouders/verzorgers en senioren/minder mobiele volwassenen uit de nabije omgeving. (zie bijlage)</p> <p>Met de gemeente Nieuwkoop is afgesproken dat de vestiging Ter Aar de functie van leespunt voor senioren gaat vervullen en als (achtergrond) collectie voor de Bibliotheek op School zal fungeren tot de realisering van een Brede school in Ter Aar een feit is. Tevens zal in de vestiging een collectie aanwezig zijn voor kinderen van 0 tot 4 jaar. (zie bijlage)</p> <p>Dit betekent voor beide vestigingen een omvorming van servicepunt naar steun/uitleenpunt hetgeen onder meer een wijziging inhoudt in professionele aansturing, openingstijden, dienstverlening, collectiegrootte en beschikbare middelen.</p>
Doelstelling	<p>Met een zeer beperkt budget twee steun/uitleenpunten realiseren die:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een bescheiden, actuele collectie bevatten, gericht op de doelgroep. - een eigentijdse, aantrekkelijke uitstraling hebben door het invoeren van onderdelen van het retailconcept (cosmetische variant) op het gebied van inrichting en presentatie. - zoveel mogelijk geopend zijn, zowel bemand als onbemand mbv. vrijwillige medewerkers en zelfbediening.
Ondersteuningsvraag aan ProBiblio	<p>In het kader van het provinciale project Spreiding en bereik heeft de bibliotheek advies en ondersteuning gevraagd en gekregen van ProBiblio op het gebied van collectie, inrichting en automatisering. Vragen waren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe moet de afgeslankte collectie eruitzien? Welke grootte, verdeling j/v, indeling in werelden? 2. Wat kan er binnen de financiële mogelijkheden van de bibliotheek op het gebied van retail om een aantrekkelijke inrichting te realiseren. 3. Wat zijn de mogelijkheden op het gebied van zelfbediening voor deze vestigingen?
Genomen stappen	<p>Collectie:</p> <p>In een gesprek met Esther Westerveld zijn de wensen en mogelijkheden besproken. Gekozen is voor een indeling van de collectie in 4 werelden; te weten Kids, Jeugd, Liefde & Leven en Spannend & Actief. Beide collecties bevatten tevens Boekstart en MLP. Vervolgens heeft Ester een collectie-analyse gemaakt, profielen opgesteld volgens de wereldindeling van het landelijke retailbureau waar de bibliotheek bij is aangesloten en saneeradviezen opgesteld. De profielen zijn doorgenomen met de bibliotheek. (zie bijlage voor de werkwijze).</p>

Sinds oktober saneren de medewerkers in beide vestingen de collectie aan de hand van nullijsten. Ook worden materialen van voor 2007 afgeschreven. De collecties moeten krimpen van ca. 16.000 banden in 2013 naar ca. 5000 banden in 2015 voor Ter Aar en van ca. 20.000 banden in 2013 naar ca. 12.000 banden in 2015 voor Roelofarendsveen.

Vanaf 1 januari 2014 wordt aangeschaft volgens de nieuwe collectieprofielen.

Inrichting:

Met Heleen Aalpol en Liesbeth Ulijn van ProBiblio is gesproken over mogelijkheden mbt de inrichting binnen de zeer beperkte financiële middelen waarover de bibliotheek beschikt. Heleen heeft vervolgens een inrichtingsadvies opgesteld. (zie bijlage).

Voor de aanpassing van de inrichting neemt de bibliotheek contact op met een bibliotheekinrichter om te bepalen wat binnen het beperkte budget van € 10.000,- voor Ter Aar en € 20.000,- voor Roelofarendsveen gerealiseerd kan worden.

Gedacht wordt aan de aanschaf van één of twee focuspunten en displays ten behoeve van de presentatie van de collectie. Een deel van de collectie wordt frontaal geplaatst in de kasten met behulp van schuine planken of het plaatsen van perspex plankdisplays. Na het opstellen van een inrichtingsplan wordt hiervoor een kastenplan gemaakt.

Zelfbedieningsoplossing:

Voor kleinschalige bibliotheekvoorzieningen biedt ProBiblio een geïntegreerde zelfbedieningspc aan met touchscreen, die werkt met de zelfbedieningsmodule van Bic Wise/Schoolwise.

Met Paul de Leeuw is afgesproken dat de vestiging Ter Aar start met een proef met deze zelfbedieningsmodule waarmee ook onbemande openingsuren worden gerealiseerd.

Op locatie is bekeken wat een geschikte plek is voor de apparatuur en welke aanpassingen er nodig zijn mbt bekabeling.

Voor de zelfbediening is nodig,

geregeld door ProBiblio:

- Dell Optiplex All-in-One PC en Datalogic scanner of RFID-plaat
- Licentie Wise zelfbedieningsclient
- Uitleg op locatie over benodigde aansluitingen en werking zelfbediening (voor installatie pc)
- Aanpassingen aan computer, o.a. aanpassen schermteksten, zowel op locatie als op afstand (na installatie pc)

geregeld door bibliotheek:

- Data- en 2 elektra-aansluitingen aanbrengen op de plek waar de zelfbedieningspc moet komen. De pc werkt ook via Wi-Fi maar dat was nog niet aangelegd in deze vestiging.
- Meubel om scherm op te zetten of scherm aan wand laten Monteren. Bibliotheek heeft voor bestaand meubel gekozen.
- Pc laten configureren en installeren in het bibliotheeknetwerk van de door eigen systeembeheer, op aanwijzingen van ProBiblio.
- Aanschaf bonnenprinter.

Aandachtspunten:

- Zelfbedienings pc wordt geleverd met Windows 8, dit kan problemen opleveren als het systeem van de bibliotheek met Windows 7 werkt. In ons geval moest Windows 7 worden geïnstalleerd.
- Maak concrete afspraken met eigen systeembeheerder en met ICT-er van ProBiblio over levering en installatie van de apparatuur zodat de vaart erin blijft. Dit was bij ons niet het geval. De pc werd vertraagd geleverd waardoor de installatie op dat moment niet in de planning van systeembeheer paste en later werd uitgevoerd dan gepland.
- Bij installatie van de pc in de vestiging lukte het door omstandigheden niet voor systeembeheer van de bibliotheek en medewerker ProBiblio om gezamenlijk aanwezig te zijn. Zelfbedieningspc was aanwezig maar kon niet worden gebruikt. Toen de medewerker van ProBiblio kwam bleek er nog een aanpassing nodig in de VPN infrastructuur. Dit werkte nog eens onnodig vertragend. Houd rekening met mogelijke vertraging en stel een eventuele deadline ruim.
- Houd de (vrijwillige) medewerkers goed op de hoogte van alle veranderingen. Besteed hier elk werkoverleg aandacht aan en leg uit waarom er zoveel materialen worden afgeschreven, wat het doel is van de veranderingen, wat hun taken worden als er zelfbediening komt.
- Maak afspraken met vrijwilligers, inwonende partijen over het onbemand uitlenen. Hoe ga je dit aanpakken? In Ter Aar starten we, zodra de klanten gewend zijn aan de zelfbediening, met onbemand uitlenen op 2 ochtenden waarop activiteiten plaatsvinden en er vrijwilligers aanwezig zijn.
- Laat medewerkers een cursus volgen gericht op het werken in een retailomgeving met zelfbediening.

Na één week operationele zelfbediening is de ervaring prima. We hebben ervoor gekozen om de pc alleen te gebruiken voor het uitlenen en verlengen van materialen. Er is een inleverwand met sorteerruimte prominent aanwezig in de vestiging en voorlopig blijft deze in gebruik. De ingeleverde materialen worden ingenomen door medewerkers. Om te voorkomen dat klanten die materialen terugbrengen tijdens onbemande uren, niets kunnen lenen omdat de materialen nog niet zijn ingenomen, is het aantal toegestane materialen op een lenerspas op 20 gezet.

De werking van de zelfbedieningspc is zeer eenvoudig met aanraakscherm en uitleg middels tekst op het scherm. Deze teksten kunnen naar eigen inzicht worden aangepast. Ook kunnen er op het scherm foto's geplaatst worden van de plek waar de klant bv. een gereserveerd exemplaar kan pakken. Je kunt werken met een aanraakscherm of met toetsenbord/muis, met of zonder barcode. Wij hebben ervoor gekozen om een barcodescanner en bonnenprinter aan het scherm te koppelen.

Uitleg voor de medewerkers tijdens een werkoverleg volstaat. De eerste periode begeleidt een medewerker de klanten bij de zelfbediening. Bij onbemande uren is een flyer voor het publiek wellicht wenselijk. Hier wordt momenteel aan gewerkt.

	<p>Het enige minpuntje is dat de statusbon nog niet goed werkt. Bij het afsluiten van de functie lenen of verlengen staan alleen de materialen op de bon die op dat moment geleend cq verlengd zijn. De verwachting van ProBiblio is dat dit na de nieuwe release van Wise zelfbediening in april verholpen zal zijn. Dan zijn ook de materialen die de klant nog thuis heeft op de bon te zien.</p>
--	--

Omvorming vestiging Kaag en Braassem

Aanleiding

De Bibliotheek Rijn en Venen is met de gemeente Kaag en Braassem overeengekomen dat het bibliotheekwerk vanaf 2014 anders ingevuld gaat worden. Dit is uitgebreid beschreven in de notitie "Uitwerking bezuinigingen bibliotheekwerk in de gemeente Kaag en Braassem".

In de nieuwe opzet blijft de bibliotheekvoorziening binnen de gemeente Kaag en Braassem in een sterk afgeslankte vorm voortbestaan.

Dit betekent voor de huidige vestiging onder meer een wijziging in professionele aansturing, openingstijden, dienstverlening en collectie. Hieronder volgt een nadere uitwerking.

Algemeen

- De vestiging Roelofarendsveen blijft onderdeel van de basisbibliotheek en van het landelijke netwerk van openbare bibliotheken.
- De voorziening richt zich op de doelgroepen kinderen van 0 tot en met 12 jaar, hun ouders en minder mobiele senioren vanaf 65 jaar in de voormalige gemeente Alkemade.
- De bibliotheek blijft gevestigd in het huidige pand.

Dienstverlening

- Openstelling: momenteel is de vestiging 20 uur per week geopend. Naast het vrijwilligersteam zijn 4 professionele krachten voor in totaal 76 uur per week aanwezig tijdens openingsuren. De vestiging wordt een 100 % vrijwilligersbibliotheek, ondersteund door 12 uur professionele coördinatie per week op locatie en professionele back office op afstand voor vraagbeantwoording en het organiseren van activiteiten.
Het streven is om minimaal 15 uur per week open te blijven. Met het vrijwilligersteam wordt bekeken wat het maximaal haalbare aantal openingsuren is omdat de bezetting gegarandeerd moet zijn, ook tijdens vakanties en ziekte.
- Uitleencollectie gericht op de doelgroep volgens een nieuw opgesteld collectieprofiel. De collectie wordt onderverdeeld en gepresenteerd in werelden volgens retailmarketingprincipes. Voor volwassenen zijn dit de werelden Liefde & Leven en Spannend & Actief. De collectie bestaat voornamelijk uit fictie en een wisselcollectie groot letter boeken. Non-fictie is beperkt aanwezig. De jeugdcollectie bestaat uit een fictie-collectie voor basisschoolleerlingen en een beperkte collectie non-fictie, een Makkelijk Lezen Plein, aangevuld met Boekstart en een collectie voor 0 tot 4-jarigen in de werelden Kids en Jeugd. De huidige collectie wordt in een aantal jaren versneld afgeschreven tot een collectie van 10.000 banden met een vervangingspercentage van 10 % per jaar.
- Leestafel met kranten en tijdschriften in het kader van verblijf- en ontmoetingsfunctie.
- Activiteiten aangeleverd door de backoffice en gericht op de doelgroep zoals bv. voorlezen, activiteiten rondom Kinderboekenweek en Nationale Voorleesdagen en computercursussen door Seniorweb.
- Computers voor raadpleging eigen en elders aanwezige collectie, databestanden, aanvraagservice voor alle media en internettoegang.
- Ophalen en inleveren van via de website www.bibliotheekrijnenvenen.nl gereserveerde materialen.

Faciliteiten

- Verzorgde en functionele inrichting: uitleenruimte en leesruimte.
- Geautomatiseerde uitlening
- Wi-Fi
- Publiekspc's met catalogus en internettoegang
- Op termijn wellicht gedeeltelijke selfservice waardoor een aantal onbemande uren gerealiseerd kan worden. (Wordt nog nader uitgewerkt).
- Formatie:
  - vrijwilligersbestand van ca. 15 medewerkers
  - bibliotheektechnisch: 12 uur per weekVrijwilligers worden geschoold in werken volgens retailprincipes en verschuiving taakinhoud van uitleenmedewerker naar gastvrouwschap en uitvoering van en ondersteuning bij activiteiten.

Omvorming vestiging Ter Aar van servicepunt naar steunpunt

Aanleiding

De Bibliotheek Rijn en Venen is met de gemeente Nieuwkoop overeengekomen dat het bibliotheekwerk vanaf 2014 anders ingevuld gaat worden. Dit is uitgebreid beschreven in de notities "Bibliotheekvoorziening in de gemeente Nieuwkoop" en "Nadere uitwerking notitie bibliotheekvoorzieningen in de gemeente Nieuwkoop"

In de nieuwe opzet verdwijnt de bibliobus en fungeert de bibliotheekvestiging in Nieuwkoop als dorpsbibliotheek (servicepunt) voor alle inwoners binnen de gemeente. Daarnaast komen er leespunten voor minder mobiele senioren en voorzieningen in de basisscholen (de Bibliotheek Op School). Met de implementatie van de Bibliotheek op School (dBOS) is inmiddels gestart. De vestiging Ter Aar zal de functie van leespunt voor senioren gaan vervullen en als (achtergrond) collectie voor de Bibliotheek op School fungeren tot de realisering van een Brede school in Ter Aar een feit is. Tevens zal in de vestiging een collectie aanwezig zijn voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Dit betekent voor de huidige vestiging een omvorming van servicepunt naar steunpunt hetgeen onder meer een wijziging inhoudt in professionele aansturing, openingstijden, dienstverlening en collectie. Hieronder volgt een nadere uitwerking.

Algemeen

- Het steunpunt Ter Aar blijft onderdeel van de basisbibliotheek en van het landelijke netwerk van openbare bibliotheken.
- De voorziening richt zich op de doelgroepen kinderen van 0 tot en met 12 jaar en minder mobiele ouderen vanaf 65 jaar.
- Het steunpunt blijft gevestigd in het huidige pand waarin ook het ServicePlusPunt en het Centrum Jeugd en Gezin zijn gehuisvest.*

Dienstverlening

- Openstelling: momenteel is de vestiging als servicepunt 15 uur per week geopend. Naast het vrijwilligersteam is een professionele kracht aanwezig tijdens openingsuren. De formatie bedraagt 30 uur per week. De vestiging wordt als steunpunt een 100 % vrijwilligersbibliotheek, ondersteund door 2 uur professionele coordinatie per week op locatie en professionele back office op afstand voor vraagbeantwoording en het organiseren van activiteiten. Een steunpunt is minimaal 4 uur per week geopend (Bedrijfsplan Basisbibliotheek Zuid-Holland Midden, Acta). Het streven is om zoveel mogelijk uren open te zijn, zowel bemand als onbemand mbv self-service. Eind dit jaar start, in samenwerking met ProBiblio, een pilot met selfservice via een pc. Indien de pilot slaagt kan de vestiging in 2014 onbemand open, bv. tijdens openingstijden van het CJG. Met het vrijwilligersteam wordt bekeken wat het maximaal haalbare aantal bemande openingsuren is omdat de bezetting gegarandeerd moet zijn, ook tijdens vakanties en ziektes.
- Uitleencollectie gericht op de doelgroep volgens een nieuw opgesteld collectieprofiel. De collectie wordt onderverdeeld en gepresenteerd in werelden volgens retailmarketingprincipes. Voor volwassenen zijn dit de werelden Liefde & Leven en Spannend & Actief. De collectie bestaat voornamelijk uit fictie en een wisselcollectie groot letter boeken. Non-fictie is zeer beperkt aanwezig. De jeugdcollectie wordt ingedeeld in de werelden Kids en Jeugd en bestaat uit een fictie- en beperkte non-fictie collectie voor basisschoolleerlingen (in afstemming met dBOS), een Makkelijk Lezen Plein, aangevuld met Boekstart en een collectie voor 0 tot 4-jarigen. De huidige collectie wordt in een aantal jaren afgebouwd tot een collectie van ca. 5.000 banden met een vervangingspercentage van 10 %.
- Leestafel met kranten en tijdschriften in het kader van verblijf- en ontmoetingsfunctie.
- Activiteiten aangeleverd door de backoffice en gericht op de doelgroep in samenwerking met het CJG en SPP zoals bv. voorlezen, activiteiten rond Kinderboekenweek en Nationale Voorleesdagen.
- Computercursussen verzorgd door Seniorweb.
- Cursussen Bibliotheek en Leren.
- Computers voor raadpleging eigen en elders aanwezige collectie, databestanden, aanvraagservice voor alle media en internettoegang

- Ophalen en inleveren van via de website www.bibliotheekrijnenvenen.nl gereserveerde materialen.

Faciliteiten

- Verzorgde en functionele inrichting: uitleenruimte en leesruimte.
- Geautomatiseerde uitlening.
- Wi-Fi.
- Publiekspc's met catalogus en internettoegang.
- Selfservice middels pc waardoor onbemande openingsuren gerealiseerd kunnen worden, bv. tijdens openingstijden CJG
- Formatie:
  - vrijwilligersbestand van ca. 12 medewerkers
  - bibliotheektechnisch: 2 uur per weekVrijwilligers worden geschoold in werken volgens retailprincipes en verschuiving taakinhoud van uitleenmedewerker naar gastvrouwchap en ondersteuning bij activiteiten.

*Aangezien de beschikbare ruimte zeer royaal is voor een steunpunt wordt de mogelijkheid bekeken om er opslagruimte voor dBOS te creëren. Ook wordt momenteel gesproken met de gemeente Nieuwkoop over het huisvesten van het maatschappelijk werk in het gebouw.

Rijn en Venen: aanpak deelproject Collectie

De gemeenten Kaag en Braassem en Nieuwkoop passen vanuit een veranderende visie hun bibliotheekbeleid aan. Als gevolg daarvan wordt er bezuinigd op de (collectie van) de vestigingen Roelofarendsveen en Ter Aar, die zullen worden omgevormd tot zogenaamde Dorpsbibliotheken. Beide vestigingen gaan zich primair richten op de jeugd (voorschools en basisschool), hun ouders en senioren/niet mobiele volwassenen uit de nabije omgeving.

Winkels

Voor de indeling van de collectie in collectieonderdelen is gebruik gemaakt van het landelijk door de bibliotheekformule ontwikkelde model voor dorpsbibliotheken. In de dorpsbibliotheek wordt de collectie gepresenteerd in een viertal 'winkels': Kids (0 – 8), Kids (8 – 12), Liefde & Leven en Spannend & Actief, die elk een eigen gebied in de bibliotheek zullen krijgen. Elk van deze gebieden richt zich op een groep klanten die gebruik van de dorpsbibliotheek zullen gaan maken.

Kids (0 – 8) is de winkel voor jonge kinderen die nog niet zelfstandig kunnen lezen. Zij, en hun ouders, vinden er een BoekStart collectie, (informatieve) prentenboeken, voorleesboeken en boeken om het leren lezen te stimuleren.

Kids (8 – 12) is de winkel voor kinderen die al wel zelf kunnen lezen. Ze vinden er boeken over spanning & avontuur, liefde & leven en denken & dromen. Het strikte onderscheid tussen leesboeken en informatieve boeken van vroeger is logelaten, zodat liefhebbers van actie de griezelboeken vlak bij de boeken over voetbal vinden en de meer romantisch ingestelde lezer verhalen over verliefdheid vlak bij de boeken over paarden vindt.

Liefde & Leven richt zich op volwassenen. Zij vinden er familieromans en literatuur, maar ook boeken over huis, tuin & keuken en over spiritualiteit. Binnen deze wereld is ook een collectie groteletterboeken geplaatst.

Spannend & Actief tenslotte richt zich op volwassen lezers van thrillers en detectives, boeken over sport en hobby's, waargebeurde en reisverhalen.

Aanpak

Voor beide vestigingen is een analyse gemaakt van de huidige collectie. Daarvoor is gekeken naar de huidige collectieomvang en het gebruik – uitleningen en verlengingen – dat in het afgelopen jaar van de collectie is gemaakt. Dat gebruik is vergeleken met de normen voor de uitleenfrequentie (het gebruik/het bezit) uit het landelijke model. Uit die vergelijking kwam een indicatie voor de gewenste collectieomvang, op basis van het gebruik tot nu toe. Om voldoende keus te bieden is uitgegaan van een minimale collectieomvang van 50 banden per categorie.

Voor de actualiteit van de collectie (het percentage van de collectie dat jaarlijks vervangen wordt) geldt als minimumnorm 10%. Jaarlijks moet dus 10% van de aanwezige collectie vervangen worden om voldoende actueel te kunnen blijven. Het bedrag dat nodig zou zijn om de met het landelijke model berekende collectie actueel te houden is hoger dan wat er jaarlijks beschikbaar is voor de vestigingen. Er moest dus een extra aanpassing aan het model gedaan worden om tot een realistische collectieomvang te komen, die ook op langere termijn met de beschikbare middelen te onderhouden is.

De aanpassing die gedaan is heeft te maken met de prognose van het aantal uitleningen in de toekomst. In de eerste analyse waren we uitgegaan van gelijkblijvend gebruik, maar bij een keuze voor een beperkt aantal doelgroepen is dat niet realistisch. Daarom is een nieuwe berekening gemaakt, waarbij het verminderde gebruik van de kleinere vestiging meegewogen is. Immers, de vestiging Roelofarendsveen gaat zich vooral op de jeugd richten. Mobiele volwassenen zullen niet meer bediend worden en zullen waarschijnlijk van een andere vestiging of de digitale bibliotheek gebruik gaan maken. De vestiging in Ter Aar richt zich vooral op senioren en niet-mobiele volwassenen. De jeugd zal daar primair door de Bibliotheek *op school* bediend worden, zodat de vestiging Ter Aar vooral een aanvullende functie heeft.

Door voor Roelofarendsveen uit te gaan van een daling van de uitleningen van zo'n 13% kan een realistisch en betaalbaar collectieprofiel opgesteld worden. In Ter Aar is, vanwege de aanwezigheid

van de Bibliotheek *op school*, uitgegaan van een vestiging waar 2/3 van de collectie gericht is op volwassenen en 1/3 op de jeugd. In die vestiging is uitgegaan van een halvering van het aantal uitleningen.

NB: Het betreft hier alleen de uitleningen van de vestiging Ter Aar. De collectie die in het kader van de Bibliotheek *op school* ingezet gaat worden zal natuurlijk door de jeugd ook geleend worden, zodat de netto afname veel kleiner is. De mobiele volwassenen in de kern Ter Aar kunnen voor hun informatievoorziening terecht bij de bibliotheek van Nieuwkoop, die zich nog wel op de hele bevolking blijft richten.

Saneren

Nu voor beide vestigingen een overzicht van de op termijn benodigde collectie beschikbaar is kan in het collectiebeheer toegewerkt worden naar het verwelijken van die situatie. In de praktijk betekent dat dat heel kritisch naar de bestaande collectie gekeken wordt en dat in de loop van 2014 – 2015 de collectie geleidelijk tot de gewenste omvang zal krimpen.

In 2013 zijn alle exemplaren gesaneerd die voor 2004 aangeschaft zijn, zodat er geen exemplaren ouder dan 10 jaar meer aanwezig zijn.

In 2014 wordt de helft van de benodigde krimp gerealiseerd, door alle exemplaren te saneren die voor 2005 aangeschaft zijn, en daarnaast de exemplaren die gedurende 2013 niet uitgeleend zijn. Voor de aanschaf wordt uitgegaan van de gewenste collectie en een verversingspercentage van 10%

In 2015 wordt de resterende krimp gerealiseerd, door alle exemplaren te saneren die voor 2006 aangeschaft zijn, en daarnaast de exemplaren die gedurende 2014 niet geleend zijn af te schrijven.

Collectieprofiel Roelofarendsveen

Winkel	Afdeling	Categorie	Collectie omvang 2013	Uittlening en 2013	Collectie omvang 2015	Saneren (-)	Vervangi ngs- aanschaf	Budget p/jr
Liefde & leven	Romantisch	Romantische verhalen	719	4.694	510	-209	51	€ 820
Liefde & leven	Romantisch	Historische romans	291	1.114	121	-170	12	€ 195
Liefde & leven	Romantisch	Streek- & familieromans	795	5.394	586	-209	59	€ 942
Liefde & leven	Literatuur	Literatuur	2.232	6.996	1.014	-1.218	101	€ 1.629
Liefde & leven	Lichaam & geest	Gezondheid	234	425	92	-142	9	€ 163
Liefde & leven	Lichaam & geest	Geestelijk leven	156	458	100	-56	10	€ 175
Liefde & leven	Lichaam & geest	Onderwijs & opvoeding	104	152	50	-54	5	€ 88
Liefde & leven	Huis, tuin & keuken	Huis & tuin	62	170	50	-12	5	€ 88
Liefde & leven	Huis, tuin & keuken	Eten & drinken	203	530	92	-111	9	€ 162
Liefde & leven	Anders lezen	Grote letter	352	1.033	200	-152	20	€ -
Totaal Liefde & leven			5.148	20.966	2.814	-2.334	281	€ 4.262
Spannend & actief	Spannend	Thriller	2.125	11.578	1.258	-867	126	€ 2.022
Spannend & actief	Spannend	Detectives	784	3.335	362	-422	36	€ 582
Spannend & actief	Spannend	Spannende verhalen	486	2.028	220	-266	22	€ 354
Spannend & actief	Werk & vrije tijd	Hobby's	225	534	93	-132	9	€ 164
Spannend & actief	Werk & vrije tijd	Sport & spel	103	194	50	-53	5	€ 88
Spannend & actief	Werk & vrije tijd	Computer	61	166	50	-11	5	€ 88
Spannend & actief	Waargebeurd	Waargebeurd	597	1.994	347	-250	35	€ 557
Spannend & actief	Reizen	Landen en volken	237	892	155	-82	16	€ 249
Spannend & actief	Reizen	Nederland	118	267	50	-68	5	€ 80
Totaal Spannend & actief			4.736	20.988	2.585	-2.151	259	€ 4.185
Catwalk	Tijdschriften & kranten	Tijdschriften & kranten	481	5.970	481	-0	48	€ -
Totaal Catwalk			481	5.970	481	-0	48	€ -
Kids 0-8	Samen lezen	Boekstart	104	348	50	-54	5	€ 56
Kids 0-8	Samen lezen	Prentenboeken	1.976	12.212	1.327	-649	133	€ 1.477
Kids 0-8	Leren lezen	Eerste leesboekjes	858	4.675	677	-181	68	€ 754
Kids 0-8	Weten	Weten	396	708	154	-242	15	€ 194
Kids 0-8	Feesten	Feesten	196	78	50	-146	5	€ 63
Totaal Kids 0-8			3.530	18.021	2.258	-1.272	226	€ 2.543
Kids 8-12	Spanning & avontuur	Lezen	729	3.164	344	-385	34	€ 383
Kids 8-12	Spanning & avontuur	Weten	282	621	135	-147	13	€ 170
Kids 8-12	Liefde & leven	Lezen	471	3.164	344	-127	34	€ 383
Kids 8-12	Liefde & leven	Weten	516	1.081	235	-281	23	€ 261
Kids 8-12	Liefde & leven	Feesten	55	66	57	0	6	€ 102
Kids 8-12	Denken & dromen	Lezen	2.461	9.454	1.027	-1.434	103	€ 1.143
Kids 8-12	Denken & dromen	Weten	167	289	63	-104	6	€ 79
Kids 8-12	Denken & dromen	Informatieboekjes	464	789	171	-293	17	€ 216
Kids 8-12	Makkelijk lezen	Makkelijk lezen	878	4.940	716	-162	72	€ 797
Kids 8-12	Strips	Jeugd	700	3.943	428	-272	43	€ 477
Totaal Kids 8-12			6.723	27.511	3.520	-3.205	352	€ 4.010
Eindtotaal			20.618	93.456	11.659	-8.961	1.166	€ 15.000

Collectieprofiel Ter Aar

Winkel	Afdeling	Categorie	Collectie omvang 2013	Uitlening en 2013	Collectie omvang 2015	Saneren (-)	Vervangi ngs- aanschaf	Budget p/jr
Liefde & leven	Romantisch	Romantische verhalen	699	3.942	266	-433	27	€ 427
Liefde & leven	Romantisch	Historische romans	217	835	56	-161	6	€ 90
Liefde & leven	Romantisch	Streek- & familieromans	819	5.729	386	-433	39	€ 621
Liefde & leven	Literatuur	Literatuur	1.540	4.540	408	-1.132	41	€ 656
Liefde & leven	Lichaam & geest	Gezondheid	196	236	50	-146	5	€ 88
Liefde & leven	Lichaam & geest	Geestelijk leven	135	347	50	-85	5	€ 88
Liefde & leven	Lichaam & geest	Onderwijs & opvoeding	107	77	50	-57	5	€ 88
Liefde & leven	Huis, tuin & keuken	Huis & tuin	63	126	50	-13	5	€ 88
Liefde & leven	Huis, tuin & keuken	Eten & drinken	149	216	50	-99	5	€ 88
Liefde & leven	Anders lezen	Grote letter	307	563	150	-157	15	€ -
Totaal Liefde & leven			4.232	16.611	1.516	-2.716	152	€ 2.235
Spannend & actief	Spannend	Thriller	1.409	7.190	485	-924	48	€ 779
Spannend & actief	Spannend	Detectives	524	2.016	136	-388	14	€ 218
Spannend & actief	Spannend	Spannende verhalen	427	1.701	115	-312	11	€ 184
Spannend & actief	Werk & vrije tijd	Hobby's	189	426	50	-139	5	€ 88
Spannend & actief	Werk & vrije tijd	Sport & spel	62	88	50	-12	5	€ 88
Spannend & actief	Werk & vrije tijd	Computer	56	141	50	-6	5	€ 88
Spannend & actief	Waargebeurd	Waargebeurd	703	1.138	123	-580	12	€ 197
Spannend & actief	Reizen	Landen en volken	379	1.010	109	-270	11	€ 175
Spannend & actief	Reizen	Nederland	131	264	50	-81	5	€ 80
Totaal Spannend & actief			3.880	13.974	1.167	-2.713	117	€ 1.899
Catwalk	Tijdschriften & kranten	Tijdschriften & kranten	229	2.775	229	0	23	€ -
Totaal Catwalk			229	2.775	229	0	23	€ -
Kids 0-8	Samen lezen	Boekstart	49	212	50	0	5	€ 67
Kids 0-8	Samen lezen	Prentenboeken	1.111	8.410	358	-753	36	€ 399
Kids 0-8	Leren lezen	Eerste leesboekjes	586	3.753	213	-373	21	€ 237
Kids 0-8	Weten	Weten	389	1.361	116	-273	12	€ 146
Kids 0-8	Feesten	Feesten	87	101	50	-37	5	€ 63
Totaal Kids 0-8			2.222	13.837	787	-1.436	79	€ 912
Kids 8-12	Spanning & avontuur	Lezen	598	2.102	90	-508	9	€ 100
Kids 8-12	Spanning & avontuur	Weten	255	614	52	-203	5	€ 66
Kids 8-12	Liefde & leven	Lezen	348	2.102	90	-258	9	€ 100
Kids 8-12	Liefde & leven	Weten	683	935	80	-603	8	€ 89
Kids 8-12	Liefde & leven	Feesten	60	72	50	-10	5	€ 63
Kids 8-12	Denken & dromen	Lezen	1.810	5.228	223	-1.587	22	€ 248
Kids 8-12	Denken & dromen	Weten	335	557	50	-285	5	€ 63
Kids 8-12	Denken & dromen	Informatieboekjes	399	707	60	-339	6	€ 76
Kids 8-12	Makkelijk lezen	Makkelijk lezen	761	4.187	238	-523	24	€ 265
Kids 8-12	Strips	Jeugd	402	1.836	78	-324	8	€ 87
Totaal Kids 8-12			5.651	18.340	1.010	-4.641	101	€ 1.155
Eindtotaal			16.214	65.537	4.709	-11.506	471	€ 6.200

Advies Retail herinrichting voor Bibliotheek Rijn en Venen

Heleen Aalpol-Klaver, Bibliotheek Haarlemmermeer in opdracht van ProBiblio

Planning

1. Initiatiefase (projectopdracht)

- Projectplan
- Voorbereiding planning
- Voorbereiding programma van eisen

2. Definitiefase (plan van aanpak)

- Programma van eisen opstellen
- *Beslissingsmoment: programma van eisen bespreken met opdrachtgever*

3. Ontwerpfase (DO)

- Vlekkenplan architect (plattegrond werelden en functies, globale plaatsing kasten)
- Kastenplan opstellen (benodigde kastmeters per wereld en rubriek)
- Aanpassen document Werkprocessen
- N.a.v. vlekkenplan kostenraming maken

4. Voorbereidingsfase (uitvoeringsplan)

- N.a.v. vlekkenplan de taken inventariseren en uitzetten
- Planning aanscherpen
- Beslissingsmoment: presentatie ontwerp, begroting, taken (met aangepaste urenbesteding per afdeling) en proces + aangescherpte planning (algemeen en facilitair) aan DT
- Offerteaanvraag leveranciers en afstemming planning leveranciers
- Leveranciers aansturen, productieproces begeleiden, keuzes maken, concepten toetsen
- Aanscherpen kastenplan
- Aanpassingen catalogus
- Balansen collectie
- Planning herinrichting (inpakken/uitpakken/inrichten) afstemmen op kastenplan
- Voorbereiding rooster PD herinrichtingsweek
- Training PD
- Communicatieplan heropening
  - *feestelijk en officieel moment (Vips, partners)
  - *informerende bezoeken/leden (plattegrond, begeleiding/uitleg)
  - *ledenwerf- behoud actie (kortingsactie, cadeautje)
  - *activiteiten

5. Realisatiefase(overdracht document)

- Uitvoering/realisatie: 1 dag inpakken 2 dagen leveranciers, 2 dagen uitpakken en inrichten
- Kick-off personeel
- Officiële opening

6. Nazorgfase (evaluatie)

- Monitoren resultaten (o.a. uitleencijfers, bezoekers, gebruik)
- Volume collectie volgen
- Bezetting/roosters evalueren
- Inzet personeel

Programma van Eisen

Een Programma van Eisen bevat o.a. de collectiegegevens (o.a. huidige uitleencijfers, bezoekers, grootte collectie per wereld en rubriek, prognose collectiegrootte toekomst, verhouding collectie jeugd/volwassenen), klantsegmentatie/analyse huidige leden, gewenste doelgroepen (wensen gemeente) en werelden, bijzonderheden gebouw, uitgangspunten met wensen en eisen over de inrichting.

Vlekkenplan

Welke wereld en functie plaats je waar?

Enkele adviezen:

Plaats de wereld Kids 0-8 en Liefde & Leven vlak bij elkaar i.v.m. zicht van ouders op hun kind.

Plaats direct bij de entree powerdisplays met 'nieuw' en de maandthema's. Functies die minder 'verleidelijk' zijn zoals het uitleenstation, inleveren, servicedesk, publieks-pc's, gereserveerde materialen etc. meer achterin de bibliotheek.

Productpresentatie

Indeling collectie: 4 werelden; Spannend & Actief, Liefde & Leven, Jeugd 8-12, Kids 0-8.

Advies displays

1 werelddisplay per wereld voor thema's uit de jaarkalender.

1 powerdisplay bij de entree voor de maandthema's en nieuw.

Advies focuspunten

Elke wereld 1 focuspunt. Een focuspunt is de eyecatcher van de wereld en dient als navigatie (door sfeervisual en kleur). Bij beperkt budget kiezen voor focuspunt Liefde & Leven en Kids 0-8 gezien de keuze voor de doelgroepen.

Advies kasten

Plaats de collectie in de kasten 50% frontaal met behulp van schuine planken (eventueel van draadstaal) of met plankdisplays.

Plaats de collectie op alfabet binnen de meter.

Vul de archiefplanken helemaal uit en maak gebruik van stapels: hierdoor wordt een kast aantrekkelijker, minder statisch en er zijn meer covers te zien.

Kidstribune

In de kidstribune van de Whitebox wordt het plaatsen van prentenboeken en zitplekken voor de doelgroep slim gecombineerd. Deze is daarom zeer geschikt voor een vestiging die zich wil focussen op jeugd en hun ouders.

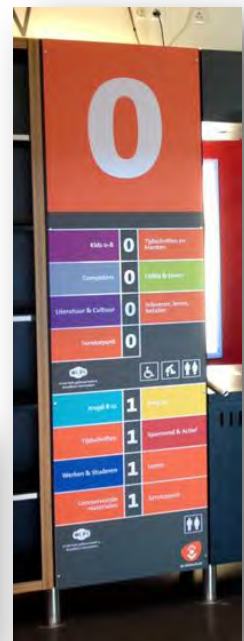

Signing

Bewegwijzing is een essentieel onderdeel van de formule en onmisbaar voor de vindbaarheid.

Niveaus bewegwijzing

1. Waar vind je wat in dit gebouw?
(plattegrond, verwijsborden, plattegrond flyer met uitleg indeling om uit te delen)
2. Waar vind je wat op deze verdieping?
(plafondborden met wereldaanduiding en/of aanduiding op het focuspunt)
3. Waar vindt u wat in deze afdeling?
(kastborden met rubrieken)
4. Waar vind je wat in deze kast?
(plankaanduiding met categorie)

Externe signing: raamstickers/buitenborden zodat de bibliotheek beter herkenbaar is aan de buitenkant.

Zitplekken

Investeer in zitplekken. Plaats in elke wereld (voor elke focuspunt) zitjes die aansluiten bij de sfeer & kleur van de wereld. Zitplekken zorgen voor comfort en een langer verblijf in de bibliotheek. Tip: kijk bij minimaal budget bij woonwinkels zoals Ikea, Woonfabriek voor modern en 'hufter-proof' meubilair.

Zorg voor een grote leestafel bij kranten en tijdschriften.

Het aanbieden van koffie en thee (bij voorkeur een automaat die cashless is en extern wordt onderhouden) past in de verblijfsfunctie van de bibliotheek.

Werken en studeren

Inventariseer in werkplekken. Houd daarbij rekening met de landelijke ontwikkeling van een groeiende behoefte aan werkplekken in de bibliotheek. Denk aan werkplekken met en zonder pc's, aansluiting voor laptop, Wi-Fi, individuele- en samenwerkplekken, hoog, laag etc.

Huisstijl

Laat de huisstijl ook 3D in het interieur zoals in de kleur van de wanden, servicepunt etc.

Verlichting

Bij een herinrichting moet er een nieuw verlichtingsplan komen. Het product moet maximaal worden uitgelicht, displays en focuspunten moeten sterk worden verlicht. Vraag deskundig advies om met de huidige verlichting en beperkt budget toch voor een goed verlichte winkel te zorgen.

Vloer

In de Whitebox is een routing gecreëerd d.m.v. van een kleurverschil ('catwalk') in de vloer. Bij

beperkt budget is het vervangen van de vloer vaak niet mogelijk. Creëer d. m.v. plaatsing van het meubilair toch een routing. Plaatsing van kasten en werelddisplays bakenen een wereld af, plaatsen van powerdisplays bij de entree creëren een 1^e bereik op de A plek etc.

Advies: plaats vloerkleden onder de displays in de kleur van de wereld en bijvoorbeeld een oranje kleed onder de algemene leestafel om zo voor sfeer en navigatie te zorgen.

Instore marketing

Maak na een herinrichting nieuwe afspraken over de algemene instore marketing in de bibliotheek zoals plaatsing externe posters/flyers, plaatsing afgeschreven boeken, clean desk policy, gebruik van klant communicatie zoals bordjes en posters etc.

Werkprocessen

Bekijk bij invoering van retail opnieuw de werkprocessen. De Bibliotheek Haarlemmermeer heeft de volgende hulpmiddelen ingevoerd bij het implementeren van retail:

- Dagelijkse briefing
- Kernteams
- Retailrondje (kwaliteitscheck)
- Wereldleiders
- Prioriteitenlijst
- Jaarkalender
- Cross selling
- Kastcontrolelijst

Bovenstaande hulpmiddelen zorgen voor een uniforme werkwijze. Voor een optimale vindbaarheid moeten alle medewerkers goed op de hoogte zijn van wijzigingen van thema's op displays. Ook is een regelmatige kastcontrole (bijgehouden in een lijst) essentieel voor de vindbaarheid.

Bij de invoering van retail, het verdwijnen van de statige balies en het werken met onbemande servicedesks is bedrijfskleding onmisbaar. Klanten stellen de herkenbaarheid van de medewerkers op de vloer zeer op prijs.

Draagvlak

Bij de invoering van retail is het belangrijk om draagvlak te creëren. Dit kan o.a. door het houden van informatiepleinen voor medewerkers, ruim voor de herinrichting, om iedereen mee te nemen in de keuzes. Een retail training, met daar in het hoe en waarom van retail, en het inzetten van interne ambassadeurs van verschillende afdelingen van de organisatie helpen bij het creëren van draagvlak.

Leveranciers & prijzen

De Bibliotheek Haarlemmermeer heeft een intensief offertetraject, met verschillende leveranciers van meubilair en signing, achter de rug bij de herinrichting van de Bibliotheek Hoofddorp-Floriande. Een indicatie van de prijzen van verschillende elementen van de herinrichting zijn besproken.

Pilot Low-cost zelfbedieningsconfiguratie

Algemeen

In het kader van het project Spreiding & Bereik heeft in 2013/14 een test plaatsgevonden bij een tweetal bibliotheken met een kostenbesparende zelfbedieningsconfiguratie die meer geschikt is voor kleinschaliger bibliotheekoplossingen zoals servicepunten. De bestaande zelfbediening van leveranciers zoals Nedap en 3M, zijn meer bedoeld voor grotere collecties en in feite te omvangrijk en te duur voor kleinere voorzieningen. Voor deze kleinere bibliotheekvestigingen met beperkte collecties en zelfs voor punten zonder collecties (ophaalpunten) is nu een nieuwe low-cost zelfbedieningsoplossing ontwikkeld met als basis een All-in-one touchscreen-PC die aanzienlijk goedkoper is (*zie bijlage 1 productinformatie*)

In ruwe vorm is deze oplossing voor het eerst gepresenteerd op het SOA, medio 2013. Daar bleek veel belangstelling voor dit product te zijn bij de aanwezige bibliotheken.

Echter voordat we de zelfbedieningsoplossing aan de bibliotheken konden aanbieden, wilden we de apparatuur eerst in de praktijk testen. Besloten is toen een pilot op te zetten die gerealiseerd kon worden binnen de lokale projecten Spreiding en Bereik 2013. In deze pilot wilden we antwoorden krijgen op de volgende vragen:

1. Uit welke onderdelen bestaat deze low-cost zelfbedieningsconfiguratie en aan welke technische eisen moet worden voldaan voor een goed functionerende aansluiting?
2. Welke investerings- en exploitatiekosten zijn er met de configuratie gemoeid?
3. Zijn de bedachte beeldschermteksten met instructies duidelijk genoeg voor het personeel en het publiek om mee te werken? (hier is sprake van twee versies, een voor een Servicepunt met collectie en een voor een Inlever-ophaalpunt met gereserveerde media)
4. Hoe ziet de instructie voor de medewerkers eruit.

Het was de bedoeling om de pilot in oktober 2013 te starten in twee versies: Een test bij een Servicepunt en een test bij een Inlever- en ophaalpunt. De reden hiervoor is dat vooral de teksten bij een zelfbedieningsconfiguratie voor een Servicepunt met collectie anders moeten zijn dan de teksten voor een Inlever- en ophaalpunt zonder collectie, met reserveer mogelijkheid.

Pilotbibliotheken:

- Bibliotheek Rijnenvenen bood aan om de Servicepuntversie in de praktijk te testen bij hun nieuwe *Servicepunt in Ter Aar*
- Bibliotheek Aanzet bood aan om de Inlever/ophaal versie te testen in de nieuwe Inlever- en ophaalpunten *Portland/Poortugaal*.

Dat het uitproberen van deze nieuwe toepassing in de praktijk geen overbodige luxe was en dat implementatie ervan geen sinecure was bleek uit het feit dat de pilot niet snel kon plaatsvinden omdat er lokaal door de eigen ICT eerst allerlei technische problemen opgelost moesten worden voordat überhaupt met de praktijktest begonnen kon worden. Dit gold zowel Portland/Poortugaal als Ter Aar. Door deze problemen is de start van beide pilots een aantal keren uitgesteld. Dit betekende dat we pas in januari 2014 konden beginnen. Deze onvoorziene problemen waren echter wel hele nuttige leermomenten die een pilot dus des te meer rechtvaardigen.

De proef heeft een aantal werkdocumenten opgeleverd:

1. Productinformatie + kostenoverzicht (*bijlage 1*)
2. Gebruik zelfbedieningsapparatuur in Servicepunten + Handleiding personeel Carnisselanden en Handleiding vrijwilligers Poortugaal (*zie bijlage 2*)
3. Bijgevoegd zijn de ervaringen die zijn opgedaan in de praktijk met de configuratie, zie: *Pilot low-cost zelfbedieningsconfiguratie: de ervaringen*
  - Checklist Ophaal- en inleverpunt Portland/Poortugaal
  - Checklist Servicepunt Ter Aar
4. Tevens bijgevoegd een reeds ontwikkelde handleiding Zelfbediening binnen bicatWise/schoolWise (*bijlage 3*)

Ervaringen

1. Ophaal- en inleverpunt zonder collectie: inleveren van materiaal en ophalen van gereserveerde boeken: checklist

Algemeen

- Waar wordt het afhaalpunt gerealiseerd? Kan op 10m2.
- Wie of hoe sluit en opent het afhaalpunt?
- Kan het geheel onbemand, of zijn er bemande uren?
- Waar worden de reserveringen afgehandeld?
- Hoe ga je om met IBL-aanvragen? Met cd's van Centrale discotheek, niet te scannen barcodes, toptitels?
- Hoeveel keer gaat de vervoersdienst langs in het afhaalpunt of wie verzorgt het brengen van de gereserveerde exemplaren en het halen van de geretourneerde exemplaren?
- Wie zorgt dat de krat voor de vervoersdienst klaar staat (scholieren, vrijwilligers, medewerkers in vaste dienst) en dat de krat geleegd wordt.
- Waar- en hoe ga je het afhandelen van de exemplaren doen (de transport exemplaren, de gereserveerde exemplaren etc.)
- Komt er een betaalautomaat in het afhaalpunt of waar kunnen de leners anders betalen?
- Waar worden eventuele gezeekerde dvd en/of cd doosjes geopend?
- Welke teksten/foto's worden er getoond om het uitleen/innameproces te begeleiden (hoe is de dialoog met de klant tijdens het uitleen- en innameproces
- Wie zorgt dat er bibliotheekmaterialen in het afhaalpunt komen (bonrollen, etiketten, dozen, ...)
- Hoe- en waar regel je het inschrijven van leden van deze vestiging.

Inrichting

- Denk aan hoe je de PC gaat plaatsen (Komt, of is er een meubel om de pc op te zetten. De PC kan ook aan de muur worden opgehangen)
Hoe loopt de route/logistiek in de locatie. Hoe moet de klant lopen?
Waar komt de klant binnen?
Is er voldoende aflegruimte t.b.v. de klant voor de exemplaren bij het uitlenen/innemen.
- Er moet een plek(kast of plank) komen om gereserveerde boeken voor de leners te plaatsen.
- En ook een grote afgesloten bak of brievenbus om de ingeleverde en gestopte materialen in te stoppen/plaatsen (bij de inname en eventueel de uitlening).
- Denk aan een manier om diefstal van de PC te voorkomen (Kensington lock bijv.)

ICT/elektra

- 3 stopcontacten (mede afhankelijk van hoeveel extra apparatuur je plaatst)
- Een geschikte internet verbinding. Er kan eventueel ook gebruik worden gemaakt van een bestaande geschikte internetverbinding. De aansluiting van de zelf PC kan via WIFI of via een (lokale) netwerkkabel(UTP)
- In geval van een bestaande internetverbinding – regel de toestemming voor het gebruik en zaken als de netwerkbeveiliging/codes(techniek) etc. die nodig zijn om de PC er van gebruik te laten maken.
- Telefoon

Hardware

- All-In-One PC (er zit standaard ook een muis en toetsenbord bij)
- Scanner (vast te monteren)
- Wie doet het systeembeheer over de PC?

Optioneel:

- Een RFID plaat en/of een Mifare reader
- Een bonnenprinter (papierrollen op voorraad en wie vervangt die als ze op zijn?)

Kosten

- Vervoer van de exemplaren van en naar de ophaalvestiging.
- Inrichtingsbudget.
- Hardware (AIO PC + extra apparatuur)
- Systeembeheer over PC
- Wise licenties (Zelfbedieningsmodule en optioneel RFID koppeling)
- Internetverbinding (netwerk: Wifi/netwerkkabel)
- Lokaal netwerk en 230v aansluitingen
- Beveiliging (diefstal)
- Personeelskosten

Aandachtspunten

- In het begin veel begeleiding van klanten/vrijwilligers.
Denk hierbij aan:
Wat verandert er voor de klant?
Wat moet de klant voor handelingen verrichten?
Waar kan de klant alles vinden? (zoals: gereserveerde exemplaren)
Denk ook aan de doelgroepen jeugd/kinderen, ouderen en/of personen met beperkingen.
- De meldingen, teksten en afbeeldingen (in de dialoog met de klant) op het scherm kunnen ook naar wens worden aangepast.
- Wat is de taak van de vrijwilligers – handelen zij ook exemplaren af?
- Hoe is de achtervang geregeld in geval de apparatuur weigert of de internetverbinding wegvalt. Wie kan er gebeld worden? Hoe gaat de uitlening verder in dat geval?
- (Zorg voor procedures en eventueel protocollen)
- Communicatie met leners over opening ophaalvestiging (gerichte mailing op basis van postcode?)

2. Servicepunten: checklist

Algemeen

Op locatie is bekeken wat een geschikte plek is voor de apparatuur en welke aanpassingen er nodig zijn m.b.t. bekabeling.

Vanuit ProBiblio regelen

- Dell Optiplex All-in-One PC en Datalogic scanner of RFID-plaat
- Licentie Wise zelfbedieningsclient
- Uitleg op locatie over benodigde aansluitingen en werking zelfbediening (voor installatie pc)
- Aanpassingen aan computer, o.a. aanpassen
- Schermteksten voor de dialoog met de klant, zowel op locatie als op afstand (na installatie pc)

Vanuit bibliotheek regelen

- Data- en 3 elektra-aansluitingen aanbrengen op de plek waar de zelfbedienings-PC moet komen. De pc werkt ook via Wi-Fi maar dat was nog niet aangelegd in deze vestiging.
- Meubel om scherm op te zetten of scherm aan wand laten monteren. Bibliotheek heeft voor een reeds bestaand meubel gekozen.
- Pc laten configureren en installeren in het bibliotheeknetwerk van de door eigen systeembeheer, op aanwijzingen van ProBiblio
- Aanschaf bonnenprinter.

Aandachtspunten

- Zelfbedienings pc wordt geleverd met Windows 8, dit kan nog problemen opleveren als het systeem van de bibliotheek nog met Windows 7 werkt. In ons geval moest Windows 7 nog worden geïnstalleerd.
- Maak concrete afspraken met eigen systeembeheerder en met ICT-er van ProBiblio over levering en installatie van de apparatuur zodat de vaart erin blijft. Dit was bij ons niet het geval. De pc werd vertraagd geleverd waardoor de installatie op dat moment niet in de planning van systeembeheer paste en later werd uitgevoerd dan gepland.
- Bij installatie van de pc in de vestiging lukte het door omstandigheden niet voor systeembeheer van de bibliotheek en medewerker ProBiblio om gezamenlijk aanwezig te zijn. Zelfbedienings-pc was aanwezig maar kon niet worden gebruikt. Toen de medewerker van ProBiblio kwam bleek er nog een aanpassing nodig in de VPN infrastructuur. Dit werkte nog eens onnodig vertragend.
- Houd rekening met mogelijke vertraging en stel een eventuele deadline ruim.
- Houd de (vrijwillige) medewerkers goed op de hoogte van alle veranderingen. Besteed hier elk werkoverleg aandacht aan en leg uit waarom er zoveel materialen worden afgeschreven, wat het doel is van de veranderingen, wat hun taken worden als er zelfbediening komt.
- Maak afspraken met vrijwilligers, inwonende partijen over het onbemand uitlenen. Hoe ga je dit aanpakken? In Ter Aar starten we, zodra de klanten gewend zijn aan de zelfbediening, met onbemand uitlenen op 2 ochtenden waarop activiteiten plaatsvinden en er vrijwilligers aanwezig zijn.
- Laat medewerkers een cursus volgen gericht op het werken in een Retail omgeving met zelfbediening.

Na één week operationele zelfbediening is de ervaring prima.

We hebben ervoor gekozen om de pc alleen te gebruiken voor het uitlenen en verlengen van materialen. Er is een inleverwand met sorteerruimte prominent aanwezig in de vestiging en voorlopig blijft deze in gebruik. De ingeleverde materialen worden ingenomen door medewerkers. Om te voorkomen dat klanten die materialen terugbrengen tijdens onbemande uren, niets kunnen lenen omdat de materialen nog niet zijn ingenomen, is het aantal toegestane materialen op een lenerspas op 20 gezet.

De werking van de zelfbedienings-pc is zeer eenvoudig met aanraakscherm en uitleg middels tekst op het scherm. Deze teksten kunnen naar eigen inzicht worden aangepast. Ook kunnen er op het scherm

foto's geplaatst worden van de plek waar de klant bv. een gereserveerd exemplaar kan pakken. Je kunt werken met een aanraakscherm of met toetsenbord/muis, met of zonder barcode. Wij hebben ervoor gekozen om een barcodescanner en ook een bonnenprinter aan het scherm te koppelen.

Uitleg voor de medewerkers tijdens een werkoverleg volstaat. De eerste periode begeleidt een medewerker de klanten bij de zelfbediening. Bij onbemande uren is een flyer voor het publiek wellicht wenselijk. Hier wordt momenteel aan gewerkt.

Het enige minpuntje is dat de statusbon op dit ogenblik nog niet goed werkt. Bij het afsluiten van de functie lenen of verlengen staan alleen de materialen op de bon die op dat moment geleend c.q. verlengd zijn. De verwachting van ProBiblio is dat dit na de nieuwe release van Wise zelfbediening (6.2.5) in april verholpen zal zijn. Dan zijn ook de materialen die de klant nog thuis heeft (welke te laat), zijn tegoed, openstaande registraties en strippen op de bon te zien.

Handleiding vrijwilligers Poortugaal

Bij binnenkomst:

1. Start de zelfbedieningscomputer op d.m.v de aan/uit-knop aan de rechter zijkant van het beeldscherm.
2. Haal de groene bak en eventueel dozen van de vervoersdienst uit het halletje bij de achterdeur.
3. Haal de materialen uit de groene bak en eventueel dozen en zet ze alfabetisch op de achternaam van de lener op de plank Reserveringen.

Tijdens de uitleenuren:

Gereserveerde materialen kunnen alleen op maandag, woensdag en vrijdag van 14.00 tot 17.00 worden opgehaald.

- **Als inleveren niet lukt:** doe een briefje 'Inleveren/uitleenen'* in het boek, geef goed aan dat het om 'inleveren' gaat, noteer datum, vul het nummer van de lenerspas in en het objectnummer (barcode voor- of achterop het boek) en doe het briefje in een envelop in de doos voor Carnisselande.
- **Als uitleenen niet lukt:** doe een briefje 'Inleveren/uitleenen'* in het boek, geef goed aan dat het om 'uitleenen' gaat, noteer datum, vul het nummer van de lenerspas in en het objectnummer (barcode voor- of achterop het boek) en doe het briefje in een envelop in de doos voor Carnisselande.
- **Controleer samen met de klant de bon.** Als er op de bon nog materialen staan die wel zijn ingeleverd, neem dan contact op met de vestiging Carnisselande.
- **Sommige boeken, cd's kunnen niet in het Servicepunt gescand worden:** ze zijn al in Carnisselande aan de lener uitgeleend en er zit een briefje bij: 'materiaal staat al op uw pas'. Boek hoeft dan ook bij inleveren niet gescand te worden (voor de klant: laat het briefje in het boek zitten)
- **Boetes en reserveringskosten:** boetes vanwege te laat inleveren door vervoer naar Carnisselande en reserveringskosten worden in Carnisselande afgeboekt.
- **Betalingen:** Neem geen geld aan. Er kunnen in de Servicepunten geen geldtransacties gedaan worden. Men kan in Carnisselande betalen of via de website www.bibliotheekzhzo.nl met iDeal.
- **Dozen met boeken retour naar Carnisselande:** nieuw etiket 'Carnisselande' en streep het oude etiket door.
- **Niet-opgehaalde reserveringen:** haal na 2 weken niet-opgehaalde reserveringen weg en stuur ze terug naar Carnisselande. De datum staat op de bon. Schrijf op de bon: 'niet opgehaald'.

Bij vertrek:

1. Sluit de zelfbedieningscomputer af d.m.v de aan/uit-knop aan de rechter zijkant.
2. Haal de materialen uit de grijze bak (in het oranje meubel) en doe ze in de groene bak en eventueel dozen voor de vervoersdienst. Let op: niet vullen boven de rand.
3. Plaats de groene bak en eventueel dozen in het halletje bij de achterdeur.

Bij vragen of problemen kun je bellen naar bibliotheek Carnisselande, tel 0180 649193.

Handleiding personeel Carnisselande

- Afhandelen reserveringen Poortugaal/Portland
- Inschrijven nieuwe leden uit Poortugaal/Portland

De vervoersdienst brengt de materialen voor Portland en Poortugaal op maandag, woensdag en vrijdag naar Carnisselande. Probiblio heeft de materialen alvast per vestiging gesorteerd.

De route van de vervoersdienst is op maandag en vrijdag CL-Portland-Poortugaal-Baerne, op woensdag Poortugaal-Portland-CL-Baerne. In verband met deze route:

1. Handel de dozen met reserveringen voor Poortugaal en Portland **alleen** af op **donderdag** en **zaterdag**. De klanten krijgen op dat moment een e-mail. Anders duurt het te lang voordat de klanten hun reserveringen in P of P kunnen ophalen. Dus: **als je het op deze dagen vergeet, toch niet op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag innemen!**

Biedt de reserveringen die naar Poortugaal en Portland moeten, in afzonderlijke dozen aan de vervoersdienst aan en zet er duidelijk op naar welke vestiging het moet.

2. Vóór het innemen van de kratten moet wise opnieuw opgestart worden
Voor Poortugaal: 6030pers
Voor Portland: 6082pers
Vergeet **niet** na afloop wise weer op te starten op Carnisselande: 6127pers
3. Klanten uit Poortugaal en Portland mogen gratis reserveren, d.w.z. **alleen als zij als ophaallocatie Poortugaal of Portland kiezen. Als zij de reserveringen komen ophalen in Carnisselande, moeten ze gewoon betalen.**
Wij moeten die reserveringskosten dus afschrijven. Zet de materialen alfabetisch op lener (met elastiek) en schrijf per lener de reserveringskosten af. Zet daarna de materialen zo veel mogelijk alfabetisch in de krat.
4. Nieuwe leden uit Poortugaal en Portland krijgen een 6127-pasje en krijgen dus automatisch als filiaal Carnisselande. Als zij materialen reserveren, gaan deze automatisch naar Carnisselande. Als de klant dit niet wil, wijs hem er dan op dat de klant **zelf** bij het plaatsen van de reservering de afhaallocatie moet wijzigen.
5. Als klanten uit Poortugaal of Portland toptitels willen reserveren, kan dit alleen als zij ingeschreven staan onder filiaal Carnisselande. De afhaallocatie is dan dus Carnisselande. Wil de klant dat niet dan moet de klant **zelf** bij het plaatsen van de reservering de afhaallocatie moet wijzigen.

Aanvulling:

Innemen: Om geen vervelende boetes op de pas te krijgen aub de materialen die uit P&P terugkomen administratief innemen.

Zoek en Boek, Picarta, Muziekweb, andere bibliotheken

Alle materialen die wij niet via de rfid-plaat kunnen innemen, moeten in Carnisselande op de pas van de lener worden gezet. Ook de kosten!

Graag een briefje in het boek (boek/cd is al aan u uitgeleend, kosten ...)

Ik zal even een standaardbriefje maken.

Gebruik zelfbedieningsapparatuur in servicepunten

Het is van belang enkele weken voor de start van het servicepunt het systeem te testen.

- Door ProBiblio wordt op verzoek een inlogcode verstrekt die toegang geeft tot een testomgeving, ook leveren zij een excelbestand met de mogelijkheid schermteksten aan te passen.
- Maak voor deze testomgeving een aantal lenerspassen (volwassenen, jeugd en evt. instellingen) aan zodat de werkelijke situatie kan worden nagebootst.
- Reserveer op deze passen een aantal materialen en leen materialen uit.
- Let tijdens het testen goed op de teksten die in beeld komen, noteer eventuele aanpassingen in het door ProBiblio geleverde excelbestand.
- Voeg eventueel foto's van de situatie ter plekke toe aan de teksten, deze kunnen worden meegestuurd met het excelbestand met de tekstaanpassingen, zodat ze kunnen worden toegevoegd aan de schermteksten.

Wanneer alle aanpassingen door ProBiblio zijn verwerkt, kan het systeem op locatie worden getest.

- Zorg dat er op de testpassen materialen zijn gereserveerd en uitgeleend.
- Neem de gereserveerde en uitgeleende materialen mee naar de betreffende locatie.
- Controleer of het uitlenen, verlengen en inleveren van de materialen problemen oplevert, geef deze vervolgens door aan ProBiblio. Controleer ook of de knoppen inleveren, uitlenen en verlengen op het startscherm staan en controleer de teksten die op het scherm verschijnen.
- Zorg voor enkele ongebruikte passen, deze kunnen nodig zijn om de apparatuur te starten en af te sluiten.

Wanneer de servicepunten worden bezet door vrijwilligers, is het verstandig om hiervoor een handleiding te maken (zie bijgaand voorbeeld, dat overigens is afgestemd op de situatie voor de vestigingen in Albrandswaard) en de vrijwilligers ook een goede instructie te geven met voorbeelden van gereserveerde en in te leveren boeken. Ook zijn er wat voorbeelden bijgevoegd van formulieren die de vrijwilligers kunnen gebruiken wanneer er bijv. problemen zijn bij het inleveren of uitlenen van de materialen. Tevens is na een paar weken een digitale nieuwsbrief gemaakt met algemene informatie voor klanten. Deze nieuwsbrief ligt ook in papieren vorm in de servicepunten.

Productinformatie

Budgetvriendelijke en ruimte besparende zelfbedieningsoplossing op basis van een All-in-One pc

Het team ICT Projecten en Advies heeft op diverse locaties een budgetvriendelijke en ruimtebesparende zelfbedieningsoplossing gerealiseerd voorzien van de door HKA ontwikkelde Wise software.

De budgetvriendelijke en ruimtebesparende zelfbedieningsoplossing is voorzien van een aanraakscherm en kan worden uitgebreid met randapparatuur zoals een RFID plaat, scanner of bonnenprinter.

De zelfbedieningsoplossing is zeer geschikt voor service-, ophaal- en inleverpunten maar ook voor bijvoorbeeld scholen met SchoolWise.

De meldingen, teksten en afbeeldingen op het scherm kunnen in overleg met de bibliotheek naar wens worden aangepast.

Door er eenvoudig een toetsenbord en muis aan te koppelen verandert u de All-in-One pc van zelfbedienings-pc voor publiek op slag in een personeels-pc waarmee op bemande uren bijvoorbeeld de ledenadministratie kan worden gedaan.

Hoewel de oplossing in eerste instantie is ontwikkeld voor zelfbediening is hij daarmee ook geschikt om als personeels-pc te worden ingezet.

De zelfbediening pc op basis van de All-In-One pc kent een korte levertijd en kan snel in gebruik worden genomen.

Er is al een zelfbedieningsoplossing voor minder dan € 1000,-

Zelfbediening oplossing op basis van ALL-IN ONE PC	
Dell OptiPlex 3011 All-in-One 	Prijs indicatie € 770,- 3e gen. Intel® Core™ i3-3220 Processor (Dual Core, 3,30 GHz, 3 MB HD2500 graf.krt) Windows 8 Pro (64-bits) 4GB (1x4GB) 1600MHz DDR3 Non-ECC Dell KB212-B QuietKey USB-toetsenbord (zwart, QWERTY) Intel geïntegreerde grafische kaart 500 GB 3,5" Seriële ATA-harde schijf (7.200 rpm) Dell MS111 optische USB-muis 8x slimline dvd+/-rw-station Dell Wireless 1540 802.11a/n PCIe kaart
Aanvullende optionele hardware	
Datalogic Magellan 800i 1D, USB Kit 	Prijs indicatie € 190,-
Metrologic handscanner 	Prijs indicatie € 125,-
RFID scanplaat (reader + antenne), (exclusief inbouw) 	Prijs indicatie € 385,-

**Mifare paslezer ACR128U
(exclusief inbouw)**

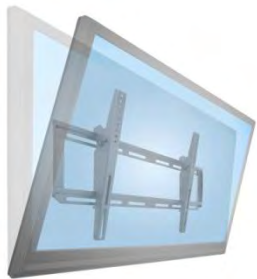
Prijs indicatie € 70,-

Bonnenprinter Epson TM-88

Prijs indicatie € 260,-

Public display wall mount tot 60 kg

Prijs indicatie € 55,-

Hergebruik bestaande apparatuur

- In het geval dat het gaat om een vervanging van een bestaande balie kunnen we onderzoeken welke apparatuur nog in goede staat is en opnieuw kan worden hergebruikt en aangesloten. In dit geval zouden we 1 uur onderzoekskosten in rekening kunnen brengen en dit bij opdrachtverstrekking als korting kunnen verrekenen.

Licenties & installatiekosten

- Installatiekosten bij ProBiblio in combinatie met beheer contract.
PC wordt voorzien van een MS Windows image en beveiligd.
Zonder beheercontract wordt installatie indien gewenst uitgevoerd op basis van nacalculatie.
- Configureren teksten & meldingen zelfbediening éénmalig 1 uur a € 88,-
- Configuratie zelfbediening 1 uur per vestiging a € 88,-
- Installatie & fysieke plaatsing op locatie a € 88,- per uur op basis van PM
- Bezorgkosten indien niet via regulier vervoer € 165,-
- Voorrijkosten bij plaatsing € 77,- per locatie.

- De licentiekosten voor de zelfbedieningsclient in Wise zijn € 337,- per client per jaar.
- Voor de koppeling met de RFID plaat wordt € 135,- per vestiging per jaar gefactureerd. Hierbij geldt dat er maximaal 10 licenties in rekening worden gebracht.

VERANTWOORD KRIMPEN

PROBLEEMSTELLING

Voor vestiging Krimpen aan den IJssel krijgt Bibliotheek aan den IJssel een bezuinigingsopdracht van € 100.000, en een rest van 1,25% t.w.v. € 5260, totaal € 105.260, verdeeld over:

- € 50.000,00 huisvestingskosten (de huurkosten werden altijd 100% vergoed – vestzakbroekzakverhaal bij de gemeentelijke afdelingen)
- € 30.000,00 vervanging inventaris (ging al in 2013 in)
- € 25.260,00 op bibliotheekwerk.

In 2013 is 48% van de toegekende subsidie voor huurkosten is en 43% - een bedrag van € 355.190 - voor 'Activiteiten' (met andere woorden: het bibliotheekwerk). Dit betekent dat er rigoureuze keuzes moeten worden gemaakt.

Bibliotheek aan den IJssel zoekt naar een nieuw concept voor de vestiging Krimpen, op ongeveer de helft van de huidige 1.300 m². Het nieuwe concept moet een antwoord geven op de vraag van de gemeente Krimpen: 'Geef ons een fysieke bibliotheek met ontmoetingsfunctie, gericht op de doelgroepen jeugd t/m 16 jaar en senioren in de gemeente Krimpen aan den IJssel. In het concept richt de bibliotheek zich niet specifiek op laaggeletterden, maar op preventie van laaggeletterdheid bij de doelgroepen'.

In het concept moet ook een oplossing worden uitgewerkt voor de leden in de leeftijd van 16 tot 60 jaar, waaraan geen prioriteit meer mag worden gegeven.

De nieuwe bibliotheek wordt opgezet volgens de principes van co-creatie, wederkerigheid en kostenefficiëntie: een low-cost bibliotheek vóór maar vooral ván de burgers.

De bibliotheek bevindt zich in het Ontmoetingscentrum De Tuyter. Daarin is bij toeval asbestvervuiling ontdekt tussen het dak en de plafondplaten. De sanering daarvan zou plaatsvinden in de zomermaanden van 2013 (aangekondigd in januari 2013). Betrokken wethouder en ambtenaren vonden dit hét moment om ook de bibliotheekruimte te verbouwen en aan te passen naar de nieuwe situatie, anders zou er twee keer verbouwd moeten worden. In september 2013 zou de vernieuwde vestiging een feit moeten zijn. De bibliotheek heeft vervolgens een uitgebreid plan van aanpak en kostenoverzicht ingeleverd bij de gemeente. Daarna is juni officieel door de gemeente besloten dat de asbestsanering en de aanpassing van de bibliotheek zal plaatsvinden in de zomermaanden van 2014. De bezuinigingen op huur en bibliotheekwerk gaan in per 1 september 2014.

Dan speelt ook nog de discussie die de gemeente Krimpen begin 2013 met de bevolking en (culturele) instellingen voerde over de gemeentelijke locaties. De gemeente wil van drie naar twee locaties, met als uitgangspunt dat de bibliotheek in De Tuyter blijft.

OPLOSSING

Vanuit de missie en visie van Bibliotheek aan den IJssel (<http://www.bibliotheekaandenijssel.nl/de-bibliotheek/over-ons>) is het idee ontstaan van burgerparticipatie à la 100 talenten: 'De Participatiebibliotheek'.

Doelstelling

Een vernieuwde bibliotheek die op een toegankelijke en kwalitatief verantwoorde wijze toegang biedt tot kennis door het vrij toegankelijk maken van informatie, zowel digitaal als fysiek. Gericht op jeugd (ontspanning en informatie) en senioren (ontspanning), met ontmoetingsfunctie (activiteiten met nadruk op mediawijsheid) en een leeszaal met kranten en tijdschriften; *hierbij is samenwerking met De Tuyter nadrukkelijk gewenst*. Voor de middengroep zal begeleiding in reserveren, afhalen en uitlenen aangeboden worden.

Nevendoel is het bevorderen van cultuurparticipatie bij de bevolking en het functioneren van de bibliotheekvoorziening als ontmoetingsplaats voor de Krimpense bevolking.

Het vernieuwde bibliotheekconcept en het functioneren ervan hangt nauw samen met de samenwerking met De Tuyter: een programmatische invulling van gemeenschappelijk gebruik van de centrale ontmoetingsruimte (leeszaal, kranten, tijdschriften, groepsontvangsten enz.).

Concreet: 6 grote thema's

De grote thema's zijn een middel om burgers het verhaal van de collectie te laten vertellen. Elk thema kent een bibliotheekforum bestaande uit de kerndoelgroepen van de bibliotheek: twee kinderen 8-12 jaar, twee jongeren 13-16 jaar, twee 60 plussers.

In totaal zijn er 30 mensen meer dan gemiddeld betrokken bij de bibliotheek, haar collectie en programmering. Ook per thema samenwerken met lokale partners.

De thema's zijn:

1. **Lezen, Taal en Schrijvers**

Corebusiness van de bibliotheek: lezen, leesbevordering, leeskringen, ontmoeting met schrijvers, zelf schrijven.

2. **Beeld, Ruimte, Creativiteit**

Multimediaal, tentoonstellingen, fantasie, expressie, lab.

3. **Techniek, Wetenschap, Meer voor mannen**

De mannelijke – en betakanten van de bibliotheek (meer ontwikkelen).

4. **Verdieping, Rust, Inhoud**

Werkplek voor zzp'ers, studieplekken, media die aan het denken zetten.

5. **Ecologie, Milieu, Natuur**

Duurzaamheid, delen via sociale media, doelmatige collectie, delen collectie van Krimpenaren zelf.

6. **Ontmoeten, Elkaar helpen, Leven lang leren**

Laagdrempelige ontmoetingsplek, samen (intergenerationeel) leren, nieuwe leren, evenementen.

Collectieomvang: max 20.000 banden

V boeken – 7.200

J boeken – 10.000

V digitaal – 1.100

J digitaal – 1.100

UITWERKING

In eerste instantie werden plannen gemaakt voor het uitdenken van het concept en de consequenties van de verbouw. Omdat er meer tijd kwam én omdat de discussies over de locaties ertussendoor kwam, is ervoor gekozen om te focussen op:

- het ontwikkelen van een concept
- het creëren van draagvlak voor een nieuw concept bij gemeenteraadsleden, wethouder en ambtenaar en stakeholders
- het uitwerken van de consequenties van het concept voor de collectie.

In het kader van het project Spreiding en Bereik heeft Bibliotheek aan den IJssel ondersteuning van ProBiblio gekregen op de volgende onderdelen:

- meedenken over het concept
- feedback en hulp bij het maken van een goede en positieve presentatie aan de informatiecommissie van de gemeente Krimpen
- hulp bij het laten klinken van 'de stem des volks' in deze presentatie (houden van interviews en maken van filmpjes voor de presentatie)
- co-presentatie van het project tijdens de informatieavond voor de gemeenteraad
- hulp bij monteren van de filmpjes
- hulp bij het uitwerken van de consequenties van het concept voor de collectie.

De ondersteuning in het kader van het project Spreiding en Bereik bestond uit:

48 uur: Karen Bertrams (meedenken over het concept, de presentatie en filmpjes)

32 uur: Esther Westerveld (collectieplan).

Op 11 september 2013 heeft Bibliotheek aan den IJssel het nieuwe concept aan de gemeenteraad van Krimpen gepresenteerd. Daarna gingen de aanwezigen in groepen uiteen om hierover samen met medewerkers van de bibliotheek te praten. De aanwezige raadsleden, ambtenaren en wethouder waren overdonderd omdat de bibliotheek niet in de slachtofferrol ging en een positief, nieuw concept presenteerde. Na afloop waren er alleen maar positieve reacties.

STAND VAN ZAKEN

De firma InVorm uit Schiedam is ingehuurd voor het (begeleiden van het) inrichtingsproject voor het nieuwe concept. Dit valt buiten het project Spreiding en Bereik.

De eerste ideeën voor de inrichting van de ruimte zijn gepresenteerd. Daarbij is de middenruimte (ontmoetingsruimte) van De Tuyter essentieel. De bibliotheek wil deze ruimte levendiger maken door, in combinatie met de aanwezige horeca, de tijdschriftencollectie aan te bieden, mogelijkheden voor bijvoorbeeld zzp-ers en studenten aan te bieden en zelfbedieningsapparatuur te plaatsen, waardoor onbemensde openingstijden (wel toezicht, maar niet noodzakelijk door bibliotheekmedewerkers) mogelijk worden. Het is de wens van de bibliotheek om met de andere huurders te gaan samenwerken met activiteiten.

In de bibliotheekruimte zelf wordt gedacht aan presentaties van de zes thema's, met daarachter de collectie die een verdieping van de thema's is.

Met de gemeente Krimpen wordt overlegd over de planning van de verbouw van De Tuyter, het deel van de bibliotheek en de kosten voor herinrichting.

De ideeën voor de inrichting zijn aan de wethouder en betrokken ambtenaren van de gemeente Krimpen gepresenteerd. De plannen zijn enthousiast ontvangen.

De beslissing over de bestemming van de voorzieningen in de gemeente Krimpen aan den IJssel is nu in een spannende fase beland. De gemeente Krimpen heeft een extern bureau in de arm genomen dat een advies moet opstellen over de bestemming en invulling van de drie gemeentelijke locaties. Het is de bibliotheek ter ore gekomen dat dit bureau ook een advies maakt over de beheersconstructie van De Tuijter.

Het ligt nog steeds in de bedoeling dat de bibliotheek in De Tuyter blijft. Het kan echter wel zijn dat de bibliotheek toch op een andere plek in het gebouw terecht komt. Wie de overige partijen zijn en waar die worden geplaatst is nog niet bekend. Eind januari 2014 neemt de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel een besluit over de voortgang. Dat kan betekenen dat de bibliotheek door kan gaan met de plannen, maar het kan ook gebeuren dat alles helemaal anders moet. Op dit moment ligt alles dus stil.

PLANNING

Actie	Tijdpad
1. Uitdenken en vaststellen concept en functies/inhoud bibliotheek	Oktober/december 2013
2. Huidige aanschaf collectie beperken	November 2013
3. Communicatie en ledenbehoud vooraf	Vanaf start project
4. Ontwerp nieuwe indeling bibliotheek Voorlopig Ontwerp InVorm	Januari/februari 2014
5. Uitwerken Definitief Ontwerp InVorm	Maart 2014
6. Plannen Personele bezetting verhuizing	Maart 2014
7. Saneren en verwijderen van de collectie	Maart t/m juni 2014
8. Bestellen materialen InVorm	Mei/juni 2014
9. Verwijderen van de kasten en kantoormaterialen, ICT, collectie	Juli 2014
10. Uitvoeringsfase InVorm	juli/augustus 2014
11. Opening bibliotheek	1 september 2014

BEGROTING

Voor verbouwing, voor zover nu ingevuld kan worden.

Activiteit	Uitvoerenden	Tijdpad	€
Inhuren InVorm Herinrichting fase 1 en 2	InVorm i.s.m. de bibliotheek	Oktober 2013- september 2014	19.000,00
Verhuizer collectie en meubilair	SW-bedrijf Capelle werkt	Juli 2014	nmb
Databeheerder afkoppelen apparatuur	Lancom	Juli 2014	nmb
Opslaan collectie en meubilair	Opslagbedrijf	Juli/augustus 2014	nmb
Terugplaatsen collectie en meubilair volgens nieuw ontwerp	SW-bedrijf Capelle Werkt	Augustus 2014	nmb
Aanschaf nieuwe apparatuur innemen/uitlenen	Lancom maakt offertes diverse leveranciers	Oktober 2013- februari 2014	nmb
Plaatsen en inregelen nieuwe apparatuur	Leveranciers nieuwe apparatuur	Augustus 2014	nmb
Inzet extra personeel saneren collectie	Bibliotheek aan den IJssel	Maart-juni 2014	nmb
Inregelen nieuwe apparatuur bij ProBiblio	Lancom i.s.m. leveranciers apparatuur	Augustus 2014	nmb

Bijlage: presentatie voor gemeenteraad

BIBLIOTHEEK AAN DEN IJSSEL KRIMPEN

**BIBLIOTHEEK VOOR DE TOEKOMST VAN
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL**

PROGRAMMA

*DE SAMENLEVING
VERANDERT, DE
BIBLIOTHEEK VERANDERT*

**19.30 Welkom en
inleiding op de avond**

**19.35 Aanleiding en
plan**

20.10 De ronde tafel

**20.40 Afsluitende
woorden, vervolg**

20.50 Sluiting

DE SAMENLEVING VERANDERT, DE BIBLIOTHEEK VERANDERT

PEOPLES PALACE – BIRMINGHAM

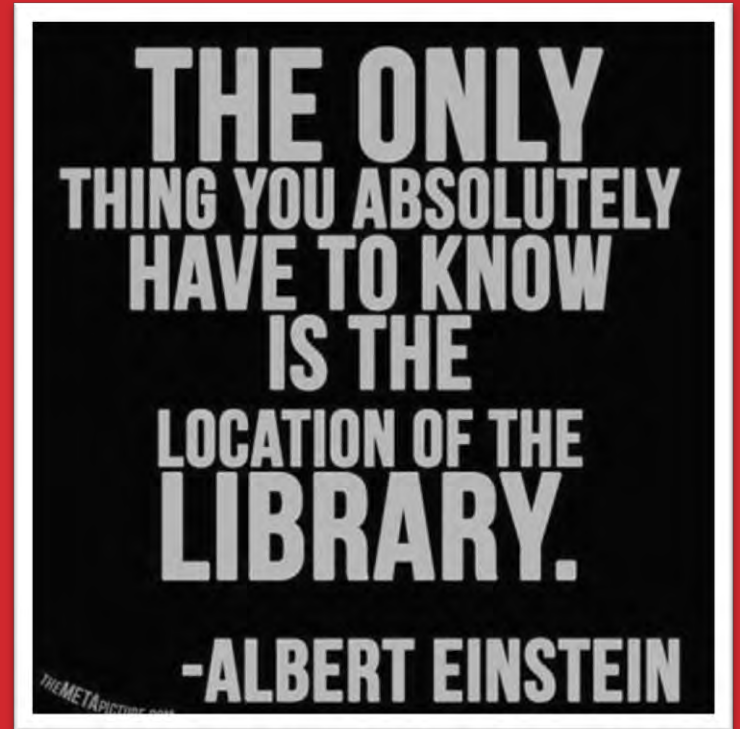
- Terugtrekkende overheid
- Veranderend bibliotheek- en mediagebruik
- Bedrijfsresultaten
- In gesprek met de bevolking – prez

MISSIE

Bibliotheek aan den IJssel biedt een platform voor persoonlijke ontwikkeling, waar mensen elkaar ontmoeten en informatie vinden en delen.

Plezier in lezen en informatievaardigheid zien wij als basisvoorwaarden om zelfstandig te kunnen deelnemen aan de maatschappij.

MEERDERE VERSCHIJNINGSVORMEN

- De Bibliotheek aan huis
- De Bibliotheek op maat
- De bibliotheek op school
- Participatie

‘We hebben elkaars expertise nodig om onze beleidsdoelstellingen te realiseren – Anja Boudestein (Kortland)’

**RUIMTE VOOR DE
KLANT, FLEXIBEL,
OVERAL, RUIMTE
VOOR
SAMENWERKING**

Bente

Ik ben de snelste lezer. Ik zit al in AVI uit

Ik hou van spellingsopdrachten, daar zijn hele leuke bij, bijvoorbeeld de hokjes kleuren waar een 'sch' in staat. Ik hou van lezen, tekenen en knutselen en mijn lievelingsboek is Dolfje Weerwolfje. Er staan hele spannende dingen in en het is grappig. Bijvoorbeeld hoe Leo praat; "Leots ists voor niemandts bangts".

'Goede literatuur geeft het kind een plaats in de wereld en de wereld een plaats in het kind'

Astrid Lindgren

Taal

Lezen, schrijven, luisteren en spreken.

GAMES

Pluk van de Petteflet
Nintendo DS

Koelkast poëzie

Met 510 magneetwoorden maak je samen of alleen steeds weer andere gedichten. Met magneetverf in de juiste kleur verf je een prachtig magneetbord voor poëtische boodschappen.

www.wordle.net
Maak een woordwolk.

Taal

Buddha board

Met het Buddha board kan je kalligraferen als de beste. De bieb heeft prachtige boeken over kalligrafie, met fijne voorbeelden. Als je het af hebt, verdwijnt wat je hebt gekalligrafeerd vanzelf weer. Een non-stop activiteit.

FILM

Gebakken mannetjes
Acht Griekse mythen op een verrassende manier opnieuw verteld.

BOEKEN

ABC3D
Marion Bataille 3+

Wat staat daar?
Rindert Kromhout 5+

**Klein Chinees
Woordenboek**
Catherine Louis 4+

**De Nederlandse
kinderpoëzie in 1000
en enige gedichten**
Gerrit Komrij 8+

**Waarom een
buitenboordmotor
eenzaam is**
Joke van Leeuwen 10+

**Het grote taalboek.
Alles over taal in een
boek**
Wim Daniels 8+

Elke 1e woensdag van de maand: de beste spreekbeurten in de bieb

Iedereen kan een goede spreekbeurt melden en iedereen kan komen kijken. De bibliotheek zorgt voor de uitnodigingen op het web, twitter, hyves en facebook. Alle benodigde apparatuur staat klaar en vertoning op groot scherm voor breed publiek maakt het helemaal echt.

**www.barbaramulderink.nl/
cander/gedichtenmaker/**

Met deze gedichtenmaker maak je nieuwe gedichten van twee andere die je ook mooi vindt.
Dit is nog een leuke recycling.

Kietsdobbelstenen

Negen dobbelstenen met elk zes verschillende afbeeldingen. Je gooit en begint een verhaal waarin het plaatje dat verschijnt een rol speelt. De volgende speler gaat verder met een nieuw plaatje.

APP

Words with friends
Scrabbelen met je vrienden per mobiel.

Typemachine

Dat heeft voor kinderen van nu iets magisch! Probeer er een of meer op de kop te tikken en zet ze af en toe neer.

LEZEN TAAAL SCHRIJVERS

Leon

Elke dag doe ik wel 100x een radslag

Ik kan op één hand staan en in een lantaarnpaal klimmen. Ik ben ook een beestenzoecker. Ik heb alleen drie ratjes maar mijn opa had eerst een muis en nu honderd, in de tuin, gewoon wilde muizen!

**'I'm not interested in how people move;
I'm interested in what makes them move'**

Pina Bausch

Bewegen

Je lichaam gecoördineerd bewegen, dans, sport.

Balanceermat
www.convet.nl

Zweten maar!

Kinderen organiseren zelf een FIFA gametoernooi of een dansmat wedstrijd.

APPS

Dance Time De Luxe

23 verschillende dans ritme patronen om op te dansen.

Flightcetri

Bestuur de microcopter.

Trafficcrush

Maak de weg vrij!

BOEKEN

Hip hop tekenen

Kris Ex

Otto in de sneeuw

Tom Schamp

Pip wil dansen

Vivian den Hollander

Beroemd!

Philip Waechter

Dragonball, de meester van de vechtsporten

Akira Toriyama

Kick It voetbaltijdschrift

Sportbieb!

Bedenk met de kinderen wat echte bibliotheeksporten kunnen zijn en voer ze uit: boekenkorfbal, het langst boekentassen tillen, zwerkbal, mode-show met kleding van kranten en tijdschriften (eerst rechtop lopen oefenen met een boek op je hoofd!).

Dansen onmogelijk in de bibliotheek?

Zoek de filmpjes met een library dance party op YouTube en organiseer een spontane dansles.

Bewegen

FILM

Billy Elliot

Stephen Daldry

Spel Kubb

Waarbij je met houten stokken de houten koning in de tegenstander omver moet zien te werpen.

Surfen

Wiebelen op een surfboard zonder water.

www.earthgames.nl

www.stilledisco.net

GAMES

Let's Party + mat

Nintendo Wii

Xbox Kinect

Speel games met je lichaam als controller.

Cas

Ik ben Willy Wonka

Ik hou van te veel om op te noemen! Mooie boeken, skeeleren, schatten verzamelen, edelstenen, boten en kastelen bouwen, schrijven, kunst, Pieten...

**'Ieder kind is een kunstenaar.
De moeilijkheid is er een te
blijven als je groot wordt'**

Pablo Picasso

Beeld

Je kunnen oriënteren in een ruimte. Teken, kleuren, knutselen, bouwen, toneelspelen.

66

Whiteboard

Met whiteboardverf maak je een transparante muur beschrijfbaar en uitwisbaar.

www.whiteboardverf.com

www.slinkachu.com

Als een moderne Gulliver fotografeert Slinkachu miniatuurfiguren in de grote wereld. Inspirerend voor talloze (vertel) workshops!

Beeld

Kapla

Een doos met 1000 identieke houtjes heeft de meest ingenuïze bouwsels opgeleverd. Van mega hoog tot Eschertaanse superconstructies – zo ziet de bibliotheek er geen dag hetzelfde uit.

FILM

Spirited away
Hayao Miyazaki

BOEKEN

Bijna alles van Ted van Lieshout

Je gelooft je ogen niet

J. Stelner 4+

Mijn tekendagboek
Ceseli Josephus Jitta 6+

Klik, ik heb je. Maak van je fototoestel een schatkamer

Marjje van der Hoeven 9+

Meneer Kandinsky was een schilder
Daan Remmerts de Vries 8+

Trucagefotografie voor kinderen
Willemien Mommersteeg 8+

Little people in the city
Slinkachu 5+

DADA
kunsttijdschrift voor kinderen van 6 tot 106

Exposities van piepjonge kunstenaars, beginnend met een workshop door de uitvoerende artiest. Bijvoorbeeld: zoals Christo deken van de collectie, het personeel of een aantal kasten inpakken. Of verbouw je boek; kunst maken van afgeschreven boeken.

GAMES

Keita Takahashi!

Deze game designer maakte Noby Noby Boy en hij wil dat gamers zeggen: "Ik weet niet waarom ik het speel, maar het is interessant, ik kan er niet mee stoppen."

Laat kinderen kennis maken met originele, kunstzinnige games.

APP's

Make your clock widget

Hiermee ontwerp je je eigen klok voor je mobieltje.

Motion Comic

Stripverhalen spelen automatisch af en worden voorgelezen.

Peinturoid

Uitgebreid tekenprogramma

www.picozone.nl

Op deze website kun je kleine tijdschriftjes maken en uitprinten

De workshop **GameMaker4You** – met boekje van Pauline Maas – is vaak een succes: kinderen leren de beginselen van het bouwen van een game. Dan volgt door sommigen de vraag: mogen we een gamedesigner aan het werk zien? Goed idee en geweldig op groot scherm in het hart van de bibliotheek.

Iedereen regisseur

Workshop filmpjes maken, ingeleid door een professionele filmer. Op locatie wordt gefilmd en gemonteerd. De filmpjes zijn te zien op de website van de bibliotheek en op YouTube.

Magnetisch mozaïek
www.trendyspeelgoed.nl

BEEELD

RUIMTE

CREATIVITEIT

Jukka

Schaken heb ik van mijn vader geleerd

Ik speel graag schaak en voetbal. Ik wil profvoetballer worden of iets met rekenen en wetenschap. Mijn zusje heeft ook rood haar, maar dan met pijpenkrullen. Mijn andere zusje wil stijl haar, net als Doornroosje.

**'Logica brengt je van A naar B,
verbeelding brengt je overal'**

Einstein

Reken

Rekenen, logische puzzels oplossen, redeneren en wetenschappelijk denken.

24

Proefjesmiddag

Een middag waar naar hartenlust geëxperimenteerd wordt met natuurkundige en scheikundige proeven, door de kinderen zelf opgesteld en ingericht. Amanuensis aanwezig.

www.denkspellen.nl

Reken

Hoe wordt ijs gemaakt?

Daar kom je achter in de workshop van de lokale ijsmaker die zelf zijn Italiaanse ijs maakt.

www.smartgames.nl

Cuboro

Dit daagt je brein en je vingers uit om de meest fantastische bouwwerken te maken. De juiste combinatie van de verschillende bouwelementen maakt knikkerbanen die zowel op de oppervlakte als in het binnenste van de bouwblokken lopen. Meervoudig prijswinnaar onder andere voor beste speelgoed en mooiste design. Basisset: dertig bouwelementen, drie knikkers, dertien functies.

BOEKEN**De telduivel**

Hans Magnus Enzensberger 10+

Hoeveel papier gaat er in een boom?

Bas van Lier 9+

10 x 10 experimenten om zelf te doen

Georgina Andrews 9+
Kijk eens door de microscoop
Charline Zeltoun 9+

De junior bèta canon – luister cd's over wetenschap
Robbert Dijkgraaf 10+

SmartMax Basic 50

Magnetisme heeft een onweerstaanbare aantrekkingskracht op kinderen. Smartmax laat hen dit op een veilige manier ontdekken. De reuzegrote elementen zijn ideaal voor jonge kinderen. Het aantrekken en afstoten van magneten is een spel voor eindeloos ontdekkingsplezier. 50 elementen.

www.proefjes.nl

FILM

Lang leve de Koningin
Esme Lammers

www.kidslab.nl

Boekendomino

Een lang en verrassend boekendomino maken. Wie kan voorspellen hoe lang het duurt tot alle boeken omgevallen zijn. Kun je ook de trap af domino-en?

www.puzzles.com

BzTA survival middag

3D puzzels maken, waterbommen en frisbees van origami maken, leren omgaan met een kompas, workshop knoppen leggen.

Apps

Spaghetti Marshmallows
Ingenieus puzzelspelletje.

Alchemy

Combineer elementen en creëer nieuwe dingen.

Go Getter

Zelf de weg maken, met steeds moeilijkere opdrachten: De prins en de draak, Kat en muis, Land en water, Mummy mystery, Magic Forest.

TECHNIEK WETENSCHAP MEER VOOR MANNEN

Robin

Ik hou alleen van klassieke muziek

Met mijn vader bouw ik van alles van miniatuur-spullen over vroeger, zoals huisjes. Ik hou van lezen, lego en de Donald Duck. Ik heb altijd een goed rapport, met een 10 voor topografie.

**'Lezen is denken met
andermans hoofd'**

Arthur Schopenhauer

Zelf

Reflecteren op je eigen handelen en dit begrijpen.

46

GAMES

World of Goo
Wii

Where's Wally
the fantastic journey

ANNO 2070

Zelf

Hocus Pocus Experimenteerdoos

Eerst heel veel oefenen in je eentje en als je dan kan toveren kan je voorwerpen met je ogen verplaatsten, of de Geest uit de fles oproepen. Spannende verschijnselen uit de schei- en natuurkunde leer je zo begrijpen. 10+

BOEKEN

Vraag maar
Antje Damm 4+

De Kleine Prins
Antoine de Saint-Exupéry 10+

Keepvogel
De uitvinding
Wouter van Reek 6+

Het boek van het leven
Pernilla Stalfelt 7+

Keizer
Koos Meinderts 6+

Raven, de jongen van het eiland
Selma Noort 7+

Alice in Wonderland
Lewis Carroll 10+

Spiegel jezelf spel

Om je goede eigenschappen en die van anderen te ontdekken.
www.spiegeljezelfspel.nl

APPS

Androidify
Maak je eigen avatar

Talking Tom Cat
Een digitaal huisdier dat reageert op je stem.

Labyrinth

www.mooienmachtig.nl

Experimenteer en maak je eigen geurtjes.

Filosoferen met kinderen levert vaak waardevolle uurtjes op. Bijvoorbeeld aan de hand van het boekje **Vraag maar** van Antje Damm.

Boris

Waarom praten Nederlanders zo makkelijk Nederlands en Chinezen zo makkelijk Chinees?

Voor ons is Chinees heel moeilijk, waarom kennen mensen niet alle talen? Nu denk ik alleen maar aan voetbal, ik ben aanvoerder van FC De Dijk. Ik hou ook van lezen en lego en tekenen.

'Het is beter een mijl te reizen dan om duizend boeken te lezen'

Confucius

Denk

Je eigen positie bepalen ten aanzien van existentiële kenmerken van het menselijk bestaan, zoals de dood en de zin van het leven.

GAMES

Spellen van Thinkfun om in je eentje te doen. Hoe slimmer je denkt, des te sneller je het kunt. Om steeds opnieuw te doen: Tip-over, Block by Block, A-ha Rec Tangle, Chocolate Fix en nog veel meer

TED

De bibliotheek biedt een podium aan dappere denkers en vernieuwers om nieuwe ideeën de wereld in te slingeren. Over technologie, vermaak, ontwerp, kunst, wetenschap en zaken. Steeds een ander thema, bijvoorbeeld fictie & wetenschap. Kijk eens bij www.tedexamsterdam.com

APPS

My Beat Box

Spreek je eigen beats in.

www.floorplanner.com

Je eigen ontwerp voor een huis of bibliotheek maken.

Denk

50 Optische illusies

Usborne Activiteitenkaarten

De 50 meest verbluffende optische illusies ooit. En de geheimen erachter worden onthuld. www.usborne.com

www.13intheoorlog.nl

Dramaserie gemengd met documentaire beelden uit WO II.

MUSEUM

Museum Tot Zover in Amsterdam

Speurtocht door een uitvaartmuseum over hoe je omgaat met de dood en wat er dan allemaal gebeurt. www.totzover.nl

FILM

Mijn opa de bankrover

Ineke Houtman

Blue bird

Mijke de Jong

Onderzoeksdoozen van Eino-Science

Dozen met alle ingrediënten voor experimenten met o.a. vulkanen, magneten, elektriciteit, mineralen.

BOEKEN

Drinken vissen water?

M. van der Heijden 8+

Mister Orange

Truus Matti 10+

Kunnen vogels op de kop vliegen?

Theo Jurrans 10+

www.luisterrijk.nl

Kaas en de evolutietheorie

Bas Haring 10+

49

/ 50

VERDIEPING RUST INHOUD

Isa

Ik wil later een cavia-opvang boerderij

Ik hou van tekenen, schilderen maar het allermeeest van dieren. Die teken ik ook altijd. Mijn cavia's heten Loesje en Wicky. Ik hou ook van jaren-60-kleren en Elvis, ik heb een pick-up. Mijn haar heb ik altijd in vlechten en ik ga het nooooooooooit laten knippen.

'Natura artis magistra'

Natuur

Objecten in de natuurlijke wereld herkennen en categoriseren, verbanden kunnen leggen.

56

GAMES

Donkey Kong Country Returns
Wii

Mintendogs

Hamsterz
kids.nationaalpark.nl/

FILM

March of the penguins
Lus Jacquet

EARTH
Alastair Fothergill

Bloemenwedstrijd

'Wie kweekt de mooiste fuchsia', onder deskundige begeleiding van een kweker. Regelmatig komen voorlezen aan de plant is een must, wees Brts onderzoek uit.

BOEKEN

James and other apes
James Mollison 6+

Diep diep onder de grond
Robert Crowther 6+

Roodwaternacht; natuurboek voor kinderen 8+

Hondenhotel
Lois Duncan 8+

De achtertuin
Jan Wolkers 11+

BZZZ
Caroline Bingham 8+

Natuur

APPS

Rocket Bunnies
Red konijntjes met je raket.

Digi Doo
met natuurkaarten naar buiten.

Dierenprekuur

Een dierenarts vertelt over zijn werk. Kinderen mogen aanschulven met hun zieke of gezonde huisdier.

www.happytails.nl

Hoe honden moeilijk lezende kinderen helpen.

Vogeltjesboom bouwpakket

Een speelboom met 15 vogeltjes! Deze boom is niet alleen prachtig om naar te kijken... er kan ook heerlijk mee gespeeld worden! Vlieg rond met de vogeltjes, laat ze landen in de boom of hippen op de grond. Met vogelnestje, boerenwaluw, ekster, boomkleevers, kleine uil, hulsamus, gele kwikstaart, een pimpelmees, een zwarte kraal, een roodborstje en een kleine bonte specht. 70 bouwstukjes. 2+

www.beestenwinkel.nl

Met beesten in alle soorten en maten, bijvoorbeeld XL pluche knuffelbeesten.

Bloemenpers

Voor een prachtige herbarium tentoonstelling in de bibliotheek.

ECOLOGIE

MILIEU

NATUUR

Tirza

Ik wil wel dat je heel erg gaat rocken als je op je fluit speelt

Ik heb twee blokfluiten, die grote is een alt en die klinkt lager en die kleine een sopraan, die klinkt veel hoger. Ik studeer wel bijna elke dag. Ik hou eigenlijk van alle muziek. Gymmen vind ik ook leuk, dat je zo kan bewegen.

'Ohne Musik wäre das Leben ein Irrtum'

Friedrich Wilhelm Nietzsche

Muziek

Zingen, een muziekinstrument bespelen, muziek analyseren en componeren.

GAMES

**Guitar Hero
We Sing**
Wii

Sing Star
Playstation 2 en 3

CD's

Putumayo

Wereldmuziek – kinderliedjes uit alle
windstreken.

www.putumayo.com

BOEKEN

Muziek maken
Liz Gogerty

**Honderd kussen van
een wonderjongen**
Siska Goeminne

Nerd alert
Marion v.d. Coolwijk

Fluit!
Jan Paul Schutten

**Het carnaval der
dieren - cd**
Ivo de Wijs

**De dag en de
nachtgeaai - cd**
Theo Loevendie, Kees van
Kooten

APP's

Sonorox

Muzieksequencer waar-
mee je simpele beats
kunt maken.

Moodagent

Muziek voor elke bui.

Muziek

Geluiden vangen

Met eenvoudige voicerecorders die journalisten
gebruiken of een mobiele telefoon gaan kinderen
de straat op of de bibliotheek in om geluiden te
vangen. De geluiden worden de rode draad in een
spannend verhaal.

Een wisselcollectie instrumenten (van de muziekschool)

Exotische muziekinstrumenten uit alle landen, zoals de panfluit, ocarina, blokfluit,
djembe, maculele, bimaracas.

www.wereldwinkels.nl

www.kindersongs.nl

Zelf online muziek maken met verschillende instrumenten

Koray

Ze zeggen dat ik de liefste van de school ben

Ik hou van voetbal, playstation, computeren, mijn vrienden, detective en spionage en mijn bestuurbare helikopter. Als we verstoppertje doen, bespied ik mijn vriendjes met mijn verrekijker. Als een kind huilt, vraag ik wat er is en waar ie woont en dan zal ik 'm naar z'n ouders brengen. Mijn ouders zijn allebei ook heel lief.

'Ik leer mijn leerlingen niets. Het enige wat ik doe is een omgeving creëren waarbinnen mijn leerlingen zelf kunnen leren'

Einstein

Mens

Verbaal en non-verbaal gedrag van anderen begrijpen en interpreteren, leren van en met elkaar.

GAMES

Xbox kinect

Samen bewegen met je lichaam als controller

Wildbreien

Vraag kinderen, moeders, vaders, oma's om lapjes te breien. Groot, klein, dik, dun alles mag. Met de lapjes worden kasten, kapstokken, lampen, deurklinken en alles wat je maar bedenken kunt ingepakt.
www.wildbreien.nl

Hallo daar...

Radiospotjes maken, die meteen worden uitgezonden door de lokale radio!

BOEKEN

Het spektakel

A. Poussier 1+

Polleke

Guus Kuijer 10+

Hoe overleef ik...

(wild) breien

Francine Oomen 8+

Waar is Wally?

Martin Handford 5+

Guinness World

Records 10+

APPS

TIKL - Touch To Talk

Prat met meerdere vrienden tegelijk via PING.

Brightkite

Zien waar je vrienden zijn en wat ze doen.

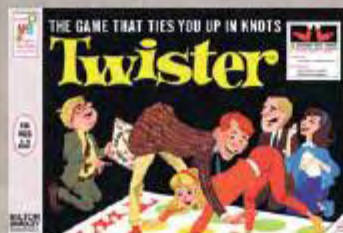
Mens

Klik!

Laat kinderen foto's maken van elkaar naar aanleiding van een gelezen boek. Hun gezichtsuitdrukking laat zien wat ze van het boek vonden. Plaats ze in de kasten.

Social Dieb

Kinderen organiseren zelf een sessie over HYVES, Twitter, Facebook. Voor alle leeftijden!

Twister

De gezelligste manier om samen met anderen je lenigheid te testen. Ook hilarisch om te zien.

www.zonnespel.nl

Coöperatieve gezelschapsspellen, niet tegen maar met elkaar!

FILM

Het geheim

Joram Lörzen

De Indiaan

Ineke Houtman

Dokterskoffer

Om helemaal echt doktertje te spelen heb je natuurlijk wel echte dokterspullen nodig. In het koffertje zit alles wat je nodig hebt. Stethoscoop, handschoenen, thermometer, operatiedoekje en spatels. Dus roep maar 'volgende patiënt' en de operatie kan beginnen.

45

/ 50

**ONTMOETEN
ELKAAR HELPEN
EDUCATION
PERMANENTE**

EN DAT

**BINNEN DE
DOOR U
GESTELDE
KADERS**

DE BIBLIOTHEEK IS

**KIRSTEN & BERT &
ARNOLD & PIET & PAUL &
BERT JAN & MARCO & ART
& ZIJ & CORINA & GERRIT
& WILLY & RICARDO & WIJ
& INGE & MARIËTTE & LEX
& GERDA**

IN GESPREK

ALS JE LOS LAAT

Postbus 1048

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

**HEB JE TWEE
HANDEN VRIJ**

Loesje

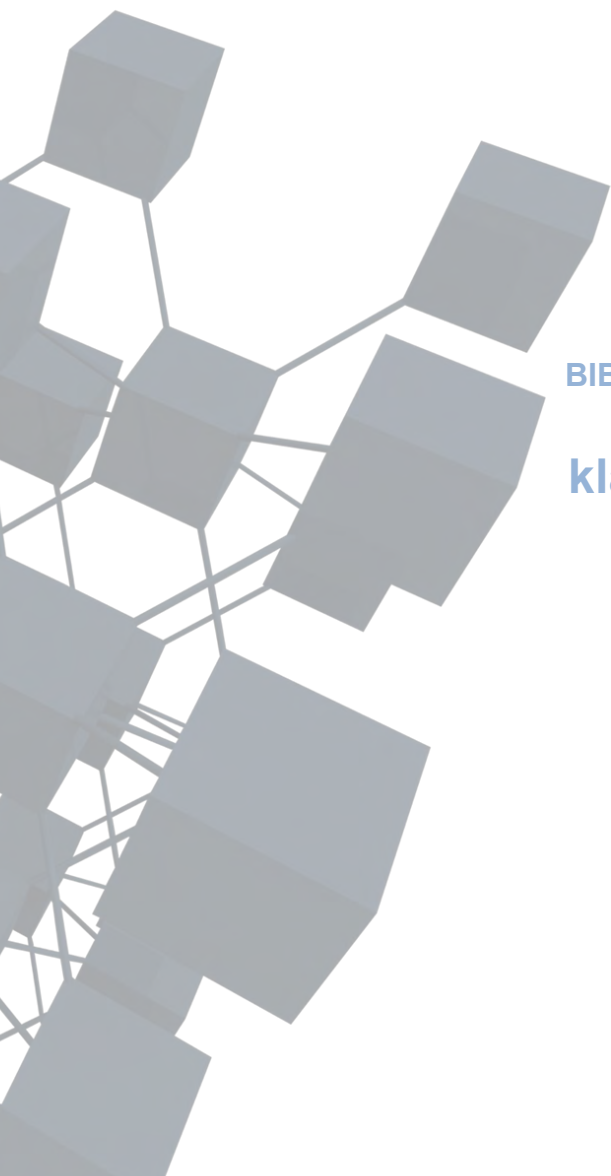

**VANUIT DE TAFELGESPREKKEN
VERGEET DE
SAMENWERKINGSPARTNERS NIET, DE
BIBLIOTHEEK ALS
VOLKSUNIVERSITEIT, DE BIBLIOTHEEK
BIJ MIJN INFORMATIEAVOND, WIE ZIJN
JE KLANTEN STRAKS – BETALEND?, DE
MAKKELIJKE/MOEILIJKE LEZERS,
ENTHOUSIASMEREN PARTICIPATIE =
OLIEVLEKKEN, BOEKHANDEL,
CROSSMEDIAAL, LEESONTWIKKELING /
LITERAIRE KANT, VRIJWILLIGERS,
SOCIALE MEDIA, UITDAGING BINDEN
VAN KLANTEN, COLLECTIE CENTRAAL,
IEDEREEN ALS DESKUNDIGE,
MEDIAWIJSHEID, AANWINSTEN APP**

WERK AAN DE WINKEL

**VOLG DE BLOG, MAIL, KOM
LANGS, KIJK UIT NAAR
SEPTEMBER 2014**

**PARTICIPATIE -
BIBLIOTHEEK**

BIBLIOTHEEK A TOT Z

Analyse omgeving en klanten in het kader van spreiding vestiging Dubbeldam – versie 2

augustus 2013 , Hoofddorp

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Bronnen	3
2.	De analyse	4
2.1	Werkgebied	4
2.2	Klantanalyse	5
2.2.1	<i>Transacties per postcode</i>	5
2.2.2	<i>Opbouw ledenbestand vestiging Dubbeldam</i>	6
2.2.3	<i>Ledenverloop vestiging Dubbeldam</i>	9
2.2.4	<i>Ouders van jeugdleden</i>	12
2.2.5	<i>Lener statistieken</i>	13
2.3	Analyse bereik	14
2.3.1	<i>Bereik naar gemeente en postcode</i>	14
2.3.2	<i>Bereik naar leeftijd</i>	16
2.3.3	<i>Bereik naar Mosaic segment vestiging Dubbeldam</i>	18
2.4	Omgevingsanalyse wijk Dubbeldam	20
2.4.1	<i>Leeftijd</i>	20
2.4.2	<i>Etniciteit</i>	22
2.4.3	<i>Huishoudgrootte</i>	24
2.4.4	<i>Fiscaal inkomen</i>	26
3.	Conclusie en aanbevelingen	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In het kader van de bezuinigingen zal de vestiging Dubbeldam in Dordrecht in 2015 de deuren sluiten. Aan de leden van deze vestiging zal een alternatieve bibliotheekvoorziening in de wijk worden geboden. De bibliotheek is reeds in gesprek met partijen, maar wil als ondersteuning in de beslissing waar te vestigen en welk aanbod te voeren, meer inzicht in de huidige en potentiële leden van de vestiging Dubbeldam.

1.2 Doel

Dit document beschrijft een markt- en klantanalyse voor vestiging Dubbeldam. Deze analyse bevat een beschrijving van de huidige marktpenetratie en het –potentieel. Daarnaast wordt de huidige samenstelling van het ledenbestand onder de loep genomen, waarbij gekeken wordt naar het verloop van het bestand aan de hand van diverse parameters en de activiteit van de leden.

Op basis van de analyse worden doelgroepen bepaald. Deze informatie wordt vervolgens gebruikt als input voor de advisering inzake de alternatieve bibliotheekvoorziening en het collectie-advies voor deze vestiging. Daarnaast wordt gekeken naar mogelijke doelgroepen van de nieuwe voorziening.

1.3 Bronnen

Bij het opstellen van dit rapport is gebruik gemaakt van de gegevens uit BicatWise, CBS-gegevens en het onderzoek “Welke klant is uw Koningin?”.

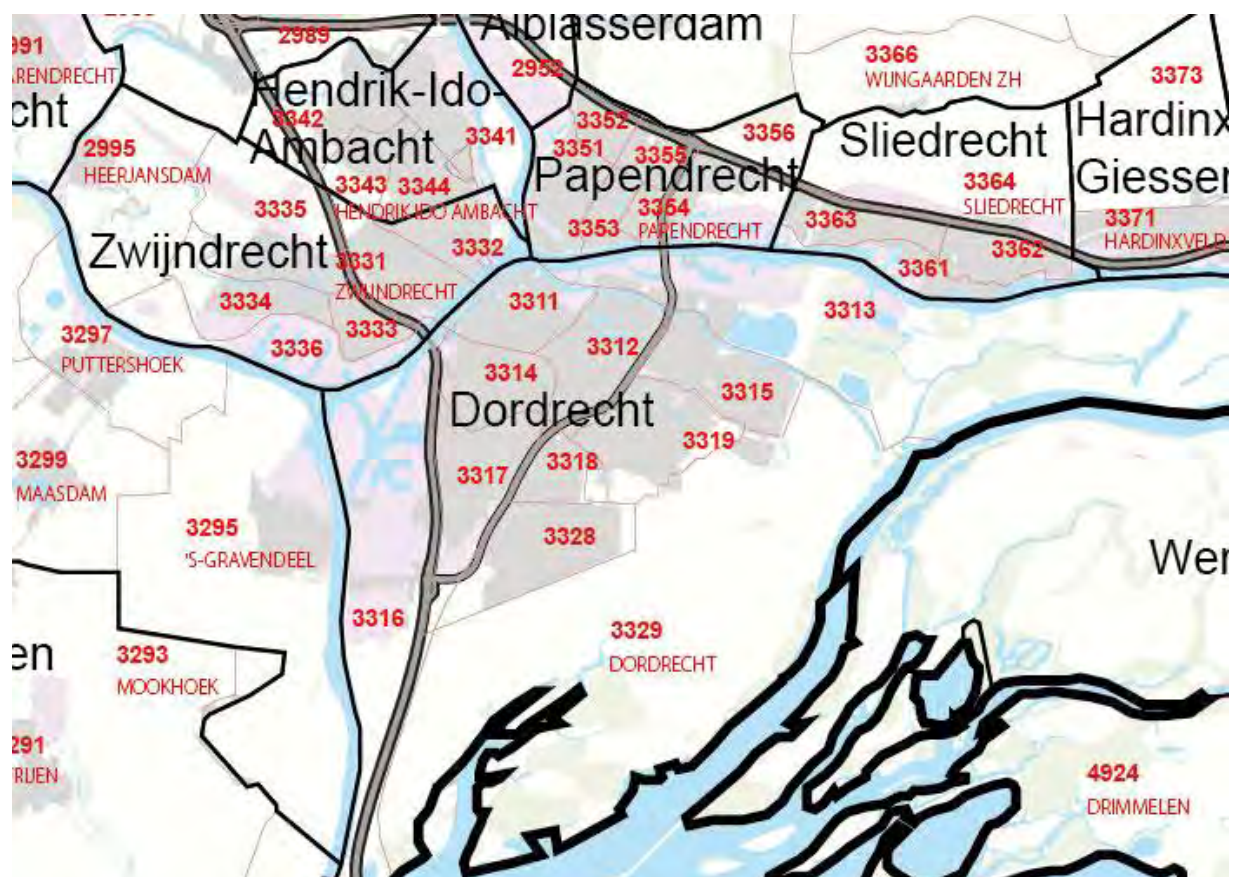
2. De analyse

2.1 Werkgebied

De vestiging Dubbeldam ligt in Dordrecht. Het werkgebied van de Bibliotheek A tot Z omvat de gemeentes Dordrecht, Zwijndrecht, Alblasserdam en Ridderkerk. Hierna volgt een kaart met hierop de ligging van de postcodes. De vestiging Dubbeldam staat in postcode 3319. De nieuwe voorziening zal ook in dit postcodegebied komen. De wijk Dubbeldam beslaat niet alleen postcode 3319, maar ook postcode 3329.

De overige vestigingen van A tot Z zijn:

- Crabbehof, postcode 3317
- Sterrenburg, postcode 3318
- Stadspolders, postcode 3315
- Centrale, postcode 3311
- Walburg (Zwijndrecht), postcode 3332
- Lunenhof (Zwijndrecht), postcode 3334
- Heerjansdam, postcode 2995
- Alblasserdam, postcode 2951
- Ridderkerk, postcode 2981
- Slikkerveer, postcode 2983
- Bolnes, postcode 2987

Figuur 3 postcodegebied Dordrecht

2.2 Klantanalyse

2.2.1 Transacties per postcode

Er is allereerst een analyse gemaakt die weergeeft welke vestiging inwoners van een bepaalde postcode in Dordrecht, bezoeken. We zien dan dat de vestiging in Dubbeldam vooral transacties heeft van de inwoners van postcode 3319 Dubbeldam (viervijfde van het totale aantal transacties) en daarnaast van de inwoners van postcode 3329. De inwoners van de wijk Dubbeldam zijn dus loyaal aan 'hun' vestiging in de wijk.

Hoewel de vestiging Sterrenburg ook relatief dichtbij de vestiging Dubbeldam ligt, namelijk in postcodegebied 3318, zien we dat inwoners van postcodegebied 3319 nauwelijks een bezoek brengen aan Sterrenburg. Ook andersom brengen inwoners van 3318 nauwelijks een bezoek aan Dubbeldam.

Postcode	Stadspolders	Sterrenburg	Crabbehof	Centrum	Dubbeldam
3300	0%	0%	0%	0%	0%
3301	0%	0%	0%	0%	1%
3311	1%	0%	1%	37%	0%
3312	6%	1%	1%	20%	3%
3313	3%	1%	2%	4%	0%
3314	1%	1%	19%	17%	0%
3315	72%	0%	0%	3%	2%
3316	0%	0%	2%	0%	0%
3317	0%	3%	59%	4%	1%
3318	0%	26%	3%	1%	1%
3319	10%	1%	1%	3%	81%
3328	1%	66%	11%	4%	1%
3329	5%	0%	0%	0%	9%
Aantal transacties	129.098	70.004	69.894	200.336	58.421

Figuur 1 Transacties vestigingen Dordrecht naar postcode. Bron: DCS

Andersom geredeneerd zien we dat bewoners van postcode 3319 71% van hun transacties verrichten bij de vestiging Dubbeldam. Één op de vijf inwoners van dit postcodegebied bezoekt de vestiging Stadspolders (3315) en ca. 9% bezoekt de vestiging in het Centrum van Dordrecht. Vanuit postcodegebied 3329 is men zowel georiënteerd op de vestiging Dubbeldam (42% van het totaal aantal transacties vanuit 3329) als op de vestiging Stadspolders (47% van het totaal aantal transacties vanuit 3329).

Hieruit is te concluderen dat de inwoners van de wijk Dubbeldam veelal trouw zijn aan hun 'eigen' vestiging. Wanneer de vestiging in Dubbeldam sluit, een deel van de huidige leden van deze vestiging zeer waarschijnlijk de vestiging Stadspolders zal gaan bezoeken aangezien een deel van de transacties vanuit de wijk Dubbeldam hier nu al wordt gedaan.

Postcode	Stadspolders	Sterrenburg	Crabbehof	Centrum	Dubbeldam
3319	19%	1%	1%	9%	71%
3329	47%	2%	1%	7%	42%
Totaal transacties vanuit wijk Dubbeldam	24%	1%	1%	8%	66%

Figuur 2 Transacties postcode 3319 en 3329 naar vestigingen Dordrecht. Bron: DCS

2.2.2 Opbouw ledenbestand vestiging Dubbeldam

Het ledenbestand van Bibliotheek A tot Z telde op 1 juli 2013 48.821 leden, de vestiging Dubbeldam had een ledenaantal van 2.427. Hieronder wordt getoond hoe de ledenopbouw van de vestiging is qua leeftijd. Daarnaast wordt de leeftijdsopbouw van het ledenbestand van totaal A tot Z en van de vestiging Stadspolders getoond.

Uit onderstaande figuren blijkt dat de grootste groepen leden in Dubbeldam, net als in de totale basisbibliotheek, zich bevinden in de *leeftijdscategorie* 9 tot en met 12 jaar, 13 tot en met 15 jaar en 35 tot en met 49 jaar. Hierbij dient wel rekening te worden gehouden met het aantal jaren dat per categorie kan schelen.

Vergelijken we de opbouw qua leeftijd in Dubbeldam met die van totaal A tot Z, dan zien we in Dubbeldam relatief weinig jonge kinderen. In de oudere leeftijdsgroep vanaf 65 jaar zijn er in Dubbeldam juist relatief iets meer leden dan in totaal A tot Z.

Kijken we naar de leeftijdsverdeling in de vestiging Stadspolders, de vestiging die waarschijnlijk het meest zal merken van het sluiten van de vestiging in Dubbeldam, dan zien we dat deze vestiging juist relatief veel jongere leden bedient en relatief weinig senioren.

Qua *geslacht* zien we dat de vestiging Dubbeldam iets meer vrouwelijke leden heeft dan totaal A tot Z. De statistieken laten zien dat in de vestiging Dubbeldam relatief vaak informatie over het geslacht bekend is van haar leden in vergelijking met de basisbibliotheek. Het percentage 'onbekend' is in Dubbeldam lager dan de basisbibliotheek als totaal.

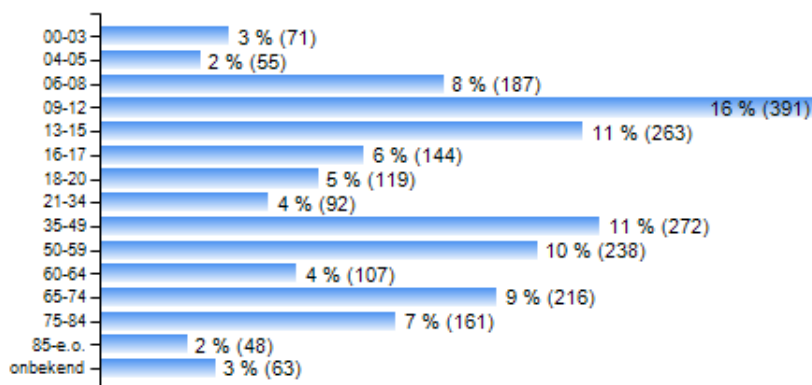
In vergelijking met de vestiging Stadspolders zijn er in Dubbeldam relatief iets meer vrouwen en iets minder mannen dan in Stadspolders.

Op verzoek van de bibliotheek is een nadere analyse gemaakt naar de verdeling van het geslacht onder jeugdleden en volwassen leden. We zien dan in Dubbeldam onder de jeugdleden een ongeveer gelijke verdeling qua geslacht (45% man, 52% vrouw, 3% onbekend). Onder de volwassen leden van de vestiging Dubbeldam zien we dat vrouwen sterk zijn oververtegenwoordigd (72% vrouw, 27% man, 1% onbekend).

Ook in totaal A tot Z en in Stadspolders zien we een soortgelijk beeld.

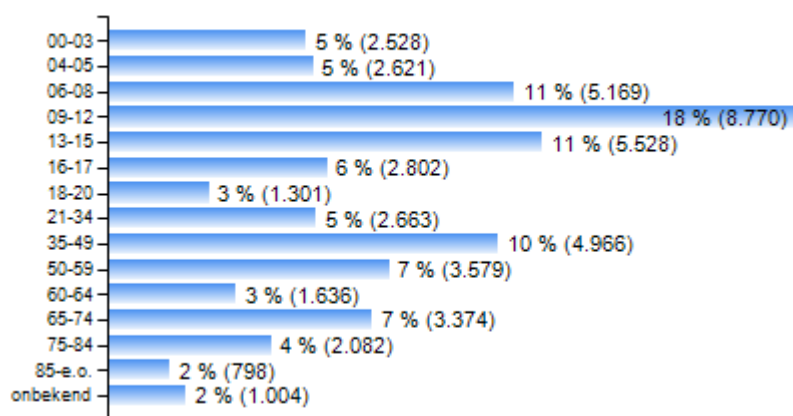

Leden naar leeftijdscategorie (Totaal=2.427)

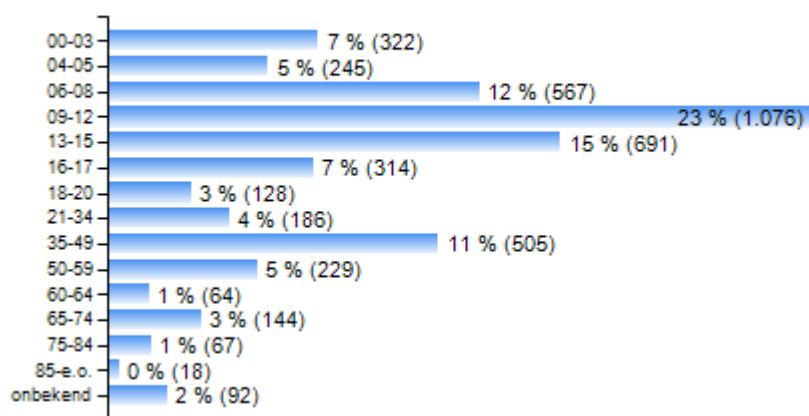
Figuur 3 samenstelling leden vestiging Dubbeldam. Bron: DCS

Leden naar leeftijdscategorie (Totaal=48.821)

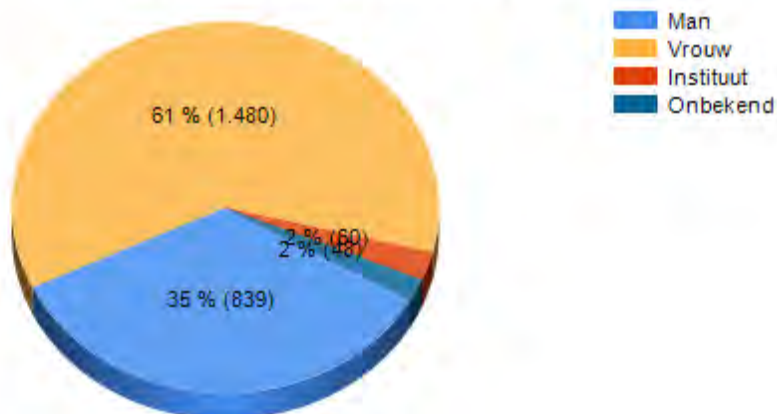
Figuur 4 samenstelling leden totaal A tot Z. Bron: DCS

Leden naar leeftijdscategorie (Totaal=4.648)

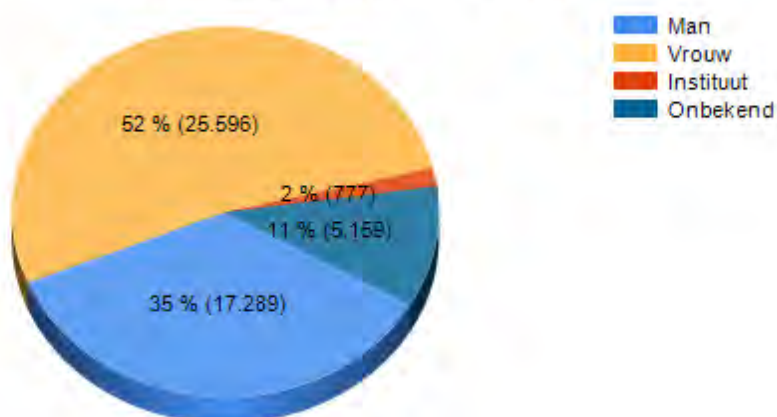
Figuur 5 samenstelling leden vestiging Stadspolders. Bron: DCS

Leden naar geslacht (Totaal=2.427)

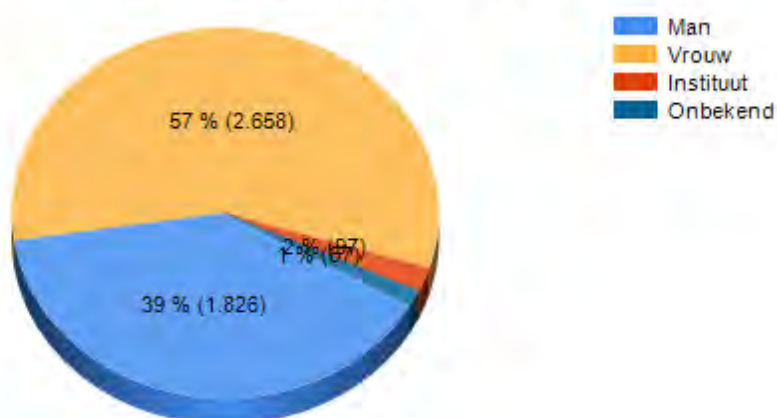
Figuur 6 samenstelling leden vestiging Dubbeldam. Bron: DCS

Leden naar geslacht (Totaal=48.821)

Figuur 7 samenstelling leden totaal A tot Z. Bron: DCS

Leden naar geslacht (Totaal=4.648)

Figuur 8 samenstelling leden vestiging Stadspolders. Bron: DCS

2.2.3 Ledenverloop vestiging Dubbeldam

Hieronder wordt gekeken naar het ledenverloop van de vestiging Dubbeldam naar geslacht, leeftijd en postcode. Het ledenverloop in Dubbeldam wordt hierbij vergeleken met het ledenverloop in totaal A tot Z.

Het ledenaantal van de vestiging in Dubbeldam laat tussen juli 2012 en juni 2013 een daling zien van 6,5%. Hoewel er een groei was in het percentage nieuwe leden van de vestiging (+6%), is het percentage afhakers nog sterker gegroeid (12,5%).

Vergelijken we het ledenverloop in Dubbeldam met de overige vestigingen van de bibliotheek A tot Z, dan zien we dat het percentage krimp het hoogst is in Dubbeldam, Sterrenburg en het servicepunt in Lunenhof. Met name de vestigingen in Crabbehof en Walburg hebben een grote groei in het aantal leden gekend in de gemeten periode. Ook de centrale vestiging en de vestiging Stadspolders kenden een groei van het aantal leden.

Vestiging	Aantal leden op 30-6-2012	Aantal leden op 30-6-2013	% Groei/Krimp binnen de periode	Nieuwe leden	% Nieuwe leden t.o.v. totaal op 30-6-2013	Afhakers	% Afhakers t.o.v. totaal op 30-6-2013
Alblasserdam	5.444	5.337	-2,0%	592	11,1%	699	12,8%
Bolnes	961	914	-4,9%	104	11,4%	151	15,7%
Crabbehof	2.903	4.600	58,5%	2.119	46,1%	422	14,5%
Dordrecht C	8.952	9.727	8,7%	1.980	20,4%	1.205	13,5%
Dubbeldam	2.585	2.416	-6,5%	153	6,3%	322	12,5%
Heerjansdam	547	519	-5,1%	59	11,4%	87	15,9%
Ridderkerk	7.458	7.241	-2,9%	791	10,9%	1.008	13,5%
Slikkerveer	1.186	1.150	-3,0%	97	8,4%	133	11,2%
Stadspolders	4.522	4.657	3,0%	677	14,5%	542	12,0%
Sterrenburg	3.358	3.089	-8,0%	289	9,4%	558	16,6%
Walburg	4.593	6.788	47,8%	2.891	42,6%	696	15,2%
Lunenhof	3.842	3.142	-18,2%	18	0,6%	718	18,7%
Zwijndrecht SBD	2	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Totaal	46.353	49.582	7,0%	9.770	19,7%	6.541	14,1%

Figuur 9 Ledenverloop. Bron: DCS

In de vestiging Dubbeldam was de daling van het ledenaantal nog iets hoger onder mannen dan onder vrouwen (9% versus 6%). In totaal A tot Z zien we juist dat de groei het sterkst was onder mannen.

Geslacht	Dubbeldam			Totaal A tot Z		
	Aantal leden op 30-6-2012	Aantal leden op 30-6-2013	% Groei/Krimp binnen de periode	Aantal leden op 30-6-2012	Aantal leden op 30-6-2013	% Groei/Krimp binnen de periode
Man	909	831	-8,6%	15.631	17.488	11,9%
Vrouw	1.567	1.477	-5,7%	24.487	25.823	5,5%
Instituut	60	60	0,0%	749	778	3,9%
N/A	49	48	-2,0%	5.486	5.493	0,1%
Totaal	2.585	2.416	-6,5%	46.353	49.582	7,0%

Figuur 10 Ledenverloop vestiging Dubbeldam naar geslacht. Bron: DCS

Kijken we naar het ledenverloop per postcode, dan zien we dat de daling van het ledenaantal van de vestiging Dubbeldam met name heeft plaatsgevonden bij leden die wonen in postcodegebied 3315. Dit is het postcodegebied van de vestiging Stadspolders. Het ledenaantal uit deze postcode daalde met 16%.

In het postcodegebied waar de vestiging Dubbeldam in ligt, namelijk 3319, is de daling in leden ongeveer 4%. Ook in postcode 3329 is de daling in leden ongeveer 4%.

In totaal A tot Z zien we een sterke stijging in het aantal leden dat woont in Zwijndrecht en in postcodegebied 3328.

Postcode- Gemeente (vestiging klant)	Dubbeldam			Totaal A tot Z		
	Aantal leden op 30-6-2012	Aantal leden op 30-6-2013	% Groei/Krimp binnen de periode	Aantal leden op 30-6- 2012	Aantal leden op 30-6-2013	% Groei/Krimp binnen de periode
2871 - SCHOONHOVEN	0	1	100,0%	0	1	100,0%
2973 - MOLENWAARD	2	2	0,0%	5	5	0,0%
2987 - RIDDERKERK	1	1	0,0%	1.165	1.116	-4,2%
3291 - STRIJEN	4	3	-25,0%	12	41	241,7%
3301 - DORDRECHT	8	8	0,0%	21	22	4,8%
3311 - DORDRECHT	38	32	-15,8%	3.209	3.339	4,1%
3312 - DORDRECHT	78	71	-9,0%	2.212	2.302	4,1%
3313 - DORDRECHT	10	10	0,0%	553	597	8,0%
3314 - DORDRECHT	23	19	-17,4%	2.336	2.437	4,3%
3315 - DORDRECHT	455	389	-14,5%	4.664	4.684	0,4%
3316 - DORDRECHT	4	4	0,0%	110	146	32,7%
3317 - DORDRECHT	23	22	-4,3%	2.062	2.261	9,7%
3318 - DORDRECHT	31	24	-22,6%	895	1.020	14,0%
3319 - DORDRECHT	1.599	1.534	-4,1%	2.326	2.344	0,8%
3319 - N/A	1	2	100,0%	2	3	50,0%
3328 - DORDRECHT	34	31	-8,8%	2.801	3.853	37,6%
3329 - DORDRECHT	272	261	-4,0%	608	656	7,9%
3333 - ZWIJNDRECHT	2	1	-50,0%	1.215	1.636	34,7%
5628 - EINDHOVEN	0	1	100,0%	0	1	100,0%
Totaal	2.585	2.416	-6,5%	46.353	49.582	7,0%

Figuur 11 Ledenverloop vestiging Dubbeldam naar postcode. Bron: DCS

Kijken we naar het ledenverloop naar leeftijdscategorie, dan zien we in Dubbeldam een groei in ledenaantal bij de jeugdleden tot en met 8 jaar. De overige leeftijdscategorieën kenden allemaal een daling in ledenaantal. De daling is het hoogst in de leeftijdscategorie 18-20.

Dit beeld zien we ook bij A tot Z als totaal naar voren komen.

Dubbeldam				Totaal A tot Z		
Leeftijds-categorie	Aantal leden op 30-6-2012	Aantal leden op 30-6-2013	% Groei/ Krimp binnen de periode	Aantal leden op 30-6-2012	Aantal leden op 30-6-2013	% Groei/ Krimp binnen de periode
00-03	40	74	85,0%	1.322	2.690	103,5%
04-05	38	54	42,1%	1.644	2.765	68,2%
06-08	165	181	9,7%	3.863	5.347	38,4%
09-12	400	385	-3,8%	7.491	9.040	20,7%
13-15	297	258	-13,1%	5.776	5.537	-4,1%
16-17	161	136	-15,5%	2.883	2.822	-2,1%
18-20	190	126	-33,7%	2.234	1.361	-39,1%
21-34	111	91	-18,0%	2.851	2.705	-5,1%
35-49	293	274	-6,5%	5.249	4.976	-5,2%
50-59	269	240	-10,8%	3.839	3.608	-6,0%
60-64	107	106	-0,9%	1.744	1.633	-6,4%
65-74	218	216	-0,9%	3.442	3.377	-1,9%
75-84	181	165	-8,8%	2.272	2.093	-7,9%
85-e.o.	52	47	-9,6%	923	810	-12,2%
N/A	63	63	0,0%	820	818	-0,2%
Totaal	2.585	2.416	-6,5%	46.353	49.582	7,0%

Figuur 12 Ledenverloop vestiging Dubbeldam naar leeftijd. Bron: DCS

2.2.4 Ouders van jeugdleden

Hoewel we eerder zagen dat er in Dubbeldam relatief iets minder kinderen dan gemiddeld in A tot Z lid zijn van de bibliotheek, vormen kinderen nog altijd de grootste ledengroep. Daarom is het goed om te kijken naar het percentage van de jeugdleden dat een volwassen gezinslid heeft in het huishouden.

We zien dan dat dit percentage in Dubbeldam 39% is, terwijl het voor totaal A tot Z 27% is. Dubbeldam doet het dus relatief goed, maar nog altijd is 61% van de ouders van kindleden zelf geen lid van de bibliotheek.

Vestiging	Aantal jeugdleden (1)	Aantal unieke adressen jeugdleden (1)	Aantal unieke adressen van jeugd met volwassen lid (1,2,3)	Percentage unieke adressen van jeugd met volwassen lid (1,2,3)	Aantal unieke adressen van jeugd zonder volwassen lid (1,2)	Percentage unieke adressen van jeugd zonder volwassen lid (1,2)
A tot Z Slikkerveer	559	373	113	30%	260	70%
A tot Z Bolnes	435	313	59	19%	254	81%
A tot Z Ridderkerk	3.334	2.296	811	35%	1.485	65%
A tot Z Heerjansdam	307	145	42	29%	103	71%
A tot Z Alblasterdam	3.038	1.846	675	37%	1.171	63%
A tot Z Dordrecht C	4.558	3.029	832	27%	2.197	73%
A tot Z Sterrenburg	1.545	822	251	31%	571	69%
A tot Z Crabbefhof	3.512	2.153	279	13%	1.874	87%
A tot Z Dubbeldam	1.088	682	268	39%	414	61%
A tot Z Stadspolders	3.191	2.151	612	28%	1.539	72%
servicepunt Lunenhof	1.753	918	237	26%	681	74%
A tot Z Walburg	4.837	2.786	573	21%	2.213	79%
Zwijndrecht SBD	0	0	0	0%	0	0%
Totaal	28.157	17.514	4.752	27%	12.762	73%

Figuur 13 Ouders van jeugdleden vestigingen A tot Z. Bron: DCS

2.2.5 Lener statistieken

Om meer inzicht te krijgen in het soort leden (veelleners, gemiddelde leners en weinigeners) is gekeken naar de lener statistieken.

Eind augustus 2013 zijn er in het jaar 2013 ca. 42.000 uitleningen geregistreerd in de vestiging Dubbeldam. Van deze uitleningen waren er 2.600 reserveringen (6%).

In onderstaande tabellen worden de volgende definities gebruikt:

Veel leners: ≥ 60 uitleningen

Matige leners: 5 - 59 uitleningen

Weinig leners: 1 - 4 uitleningen

We zien in de tabel dat bij A tot Z als totaal, drie tiende van de leners in de afgelopen 12 maanden niets heeft geleend (nulleners). In de vestiging in Dubbeldam ligt dit percentage lager, namelijk op een vijfde.

In Dubbeldam zien we dan ook relatief veel gemiddelde leners en veelleners ten opzichte van totaal A tot Z.

Vestiging	Aantal leden op de 1e dag van de maand	Aantal nul-leners afgelopen 12 maanden	Aantal weinig leners afgelopen 12 maanden	Aantal gemiddelde leners afgelopen 12 maanden	Aantal veel leners afgelopen 12 maanden
A tot Z Stadspolders	4.628	23%	16%	52%	9%
A tot Z Crabbehof	4.425	49%	9%	34%	8%
A tot Z Walburg	6.266	44%	11%	38%	7%
A tot Z Bolnes	910	18%	14%	49%	19%
servicepunt Lunenhof	3.152	39%	13%	40%	8%
A tot Z Dordrecht C	9.658	27%	15%	49%	10%
A tot Z Heerjansdam	513	19%	15%	56%	10%
A tot Z Slikkerveer	1.148	20%	15%	51%	14%
A tot Z Alblasserdam	5.316	21%	13%	52%	15%
A tot Z Dubbeldam	2.426	19%	12%	55%	14%
Zwijndrecht SBD	2	100%	0%	0%	0%
A tot Z Ridderkerk	7.219	19%	15%	54%	12%
A tot Z Sterrenburg	3.092	25%	12%	50%	13%
Totaal	48.755	29%	13%	47%	11%

Figuur 14 Lenerstatistieken naar vestiging. Bron: DCS

Kijken we naar de indeling van de leden die wonen in postcode 3319, dan zien we dat dit beeld overeen komt met de bezoekers van de vestiging in Dubbeldam. In postcodegebied 3329 zien we iets meer nulleners en iets minder veelleners onder de leden dan in postcodegebied 3319.

Postcode	Aantal leden op de 1e dag van de maand	Aantal nul-leners afgelopen 12 maanden	Aantal weinig leners afgelopen 12 maanden	Aantal gemiddelde leners afgelopen 12 maanden	Aantal veel leners afgelopen 12 maanden
3319, DORDRECHT	2.343	20%	12%	54%	14%
3329	659	23%	15%	54%	8%

Figuur 15 Lenerstatistieken postcode. Bron: DCS

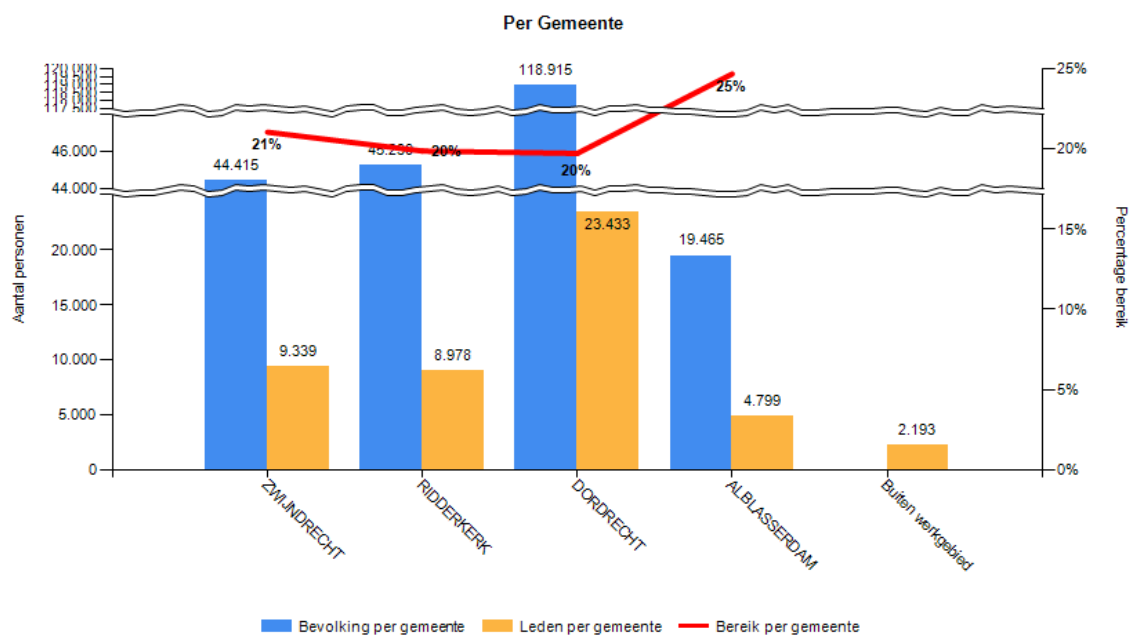
2.3 Analyse bereik

In dit onderdeel wordt de bevolkingsopbouw vergeleken met de opbouw van het ledenbestand. Afhankelijk van de beschikbaarheid van gegevens, gebeurt dit op het niveau van de basisbibliotheek (2.3.1, 2.3.2 en 2.3.3) of op het niveau van de vestiging Dubbeldam (2.3.4).

2.3.1 Bereik naar gemeente en postcode

Het bereik van Bibliotheek A tot Z in de gemeente Dordrecht is op 1 februari 2013 20%: één op de vijf inwoners van Dordrecht is lid van de (basis)bibliotheek.

Het landelijk gemiddelde bereik is 25%. A tot Z zit hier in Dordrecht dus onder.

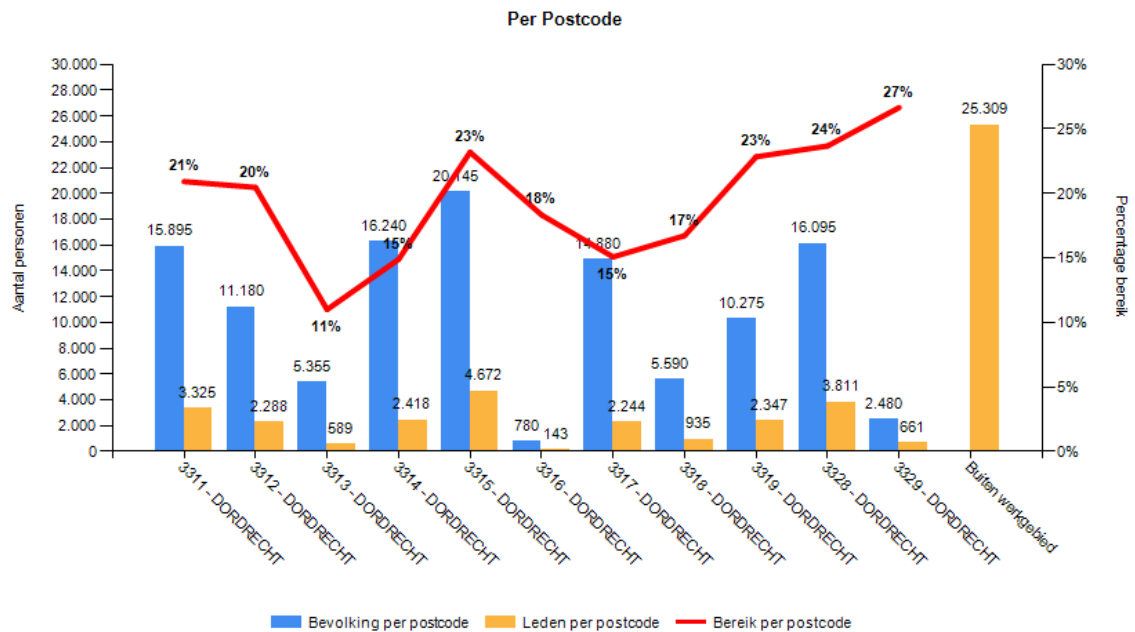

Figuur 16 bereik per gemeente basisbibliotheek A tot Z. Bron DCS en CBS

Per postcode is het bereik van de totale basisbibliotheek A tot Z verschillend. Zie figuur 17 hieronder. In gemeente Dordrecht is in de postcodes 3313, 3314 en 3317 het laagste bereik: het bereik is hier respectievelijk 11%, 15% en 15%.

Het bereik in de postcode van de vestiging Dubbeldam (3319) ligt op 23%. Dit is dus iets hoger dan voor het totaal (20%). In postcode 3329 zien we een bereik van 27% naar voren komen.

Figuur 17 bereik per postcode basisbibliotheek A tot Z. Bron: CBS en DCS

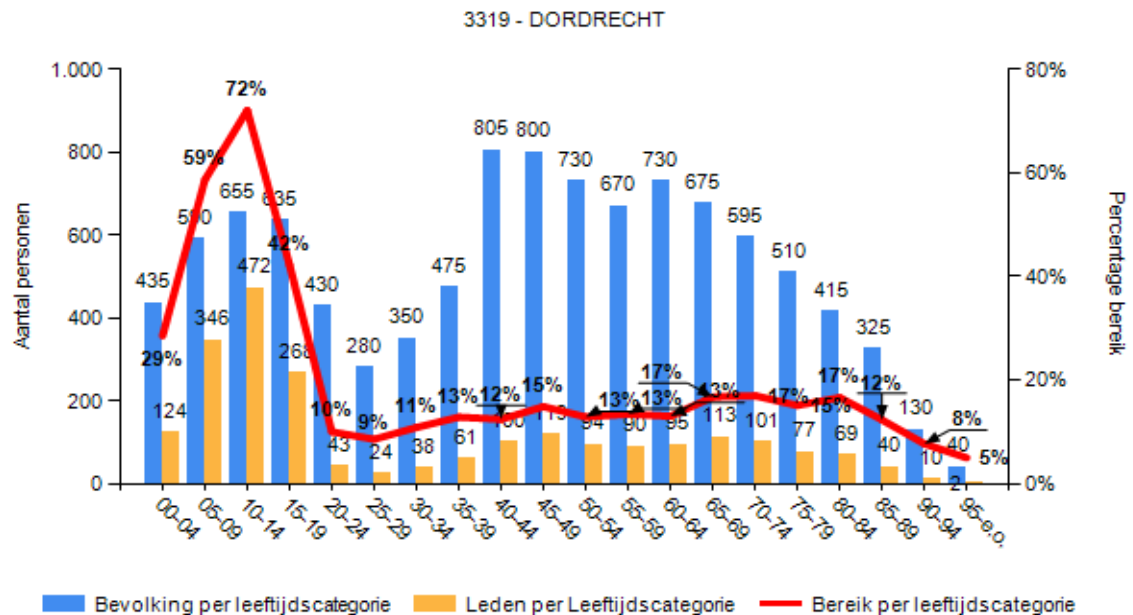
2.3.2 Bereik naar leeftijd

Als we kijken naar de verdeling van het bereik over leeftijdsgroepen, zien we voor A tot Z een hoog bereik onder de jeugd (met name 10-14 jaar) met een sterke daling in het bereik vanaf 19 jaar. Vanaf 30 jaar gaat het bereik weer licht omhoog. Dit zien we vaak als inwoners zelf kinderen krijgen.

		Aantal Leden (op de eerste dag v/d maand)	Aantal Bevolking	Bereik per categorie	Potentie per leeftijdscategorie
Binnen Werkgebied	00-04	1.912	6.575	29%	4.663
	05-09	4.324	6.730	64%	2.406
	10-14	5.175	7.065	73%	1.890
	15-19	2.493	7.150	35%	4.657
	20-24	436	7.280	6%	6.844
	25-29	425	7.665	6%	7.240
	30-34	500	7.585	7%	7.085
	35-39	616	7.595	8%	6.979
	40-44	809	9.205	9%	8.396
	45-49	966	9.440	10%	8.474
	50-54	924	8.500	11%	7.576
	55-59	873	7.615	11%	6.742
	60-64	766	7.490	10%	6.724
	65-69	836	5.880	14%	5.044
	70-74	642	4.410	15%	3.768
	75-79	498	3.505	14%	3.007
	80-84	392	2.635	15%	2.243
	85-89	203	1.730	12%	1.527
	90-94	77	680	11%	603
	95-e.o.	8	180	4%	172
Totaal binnen		22.875	118.915	19%	
Totaal buiten		25.078	1.350.495	2%	
Totaal		47.953	1.469.410		
Leeftijdscategorie Onbekend		789			

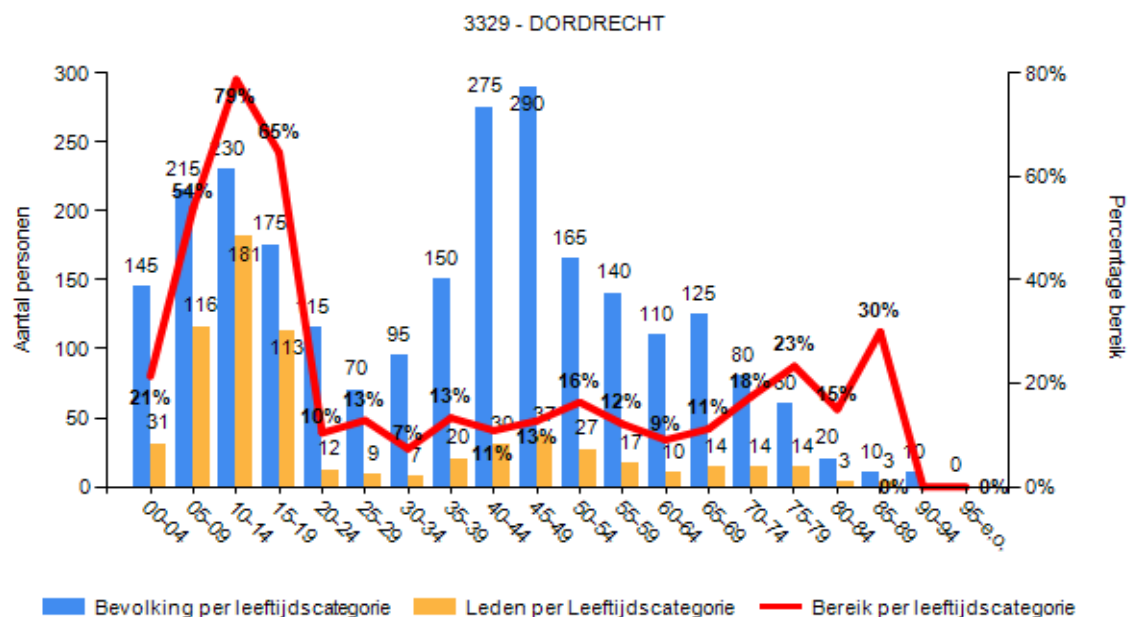
Figuur 19 bereik per leeftijdsgroep totaal A tot Z in Dordrecht. Bron DCS en CBS

Kijken we in meer detail naar het postcodegebied waarin de meeste klanten wonen van de vestiging Dubbeldam (3319) dan zien we een hoog bereik onder de jeugd, en dan met name de jeugd van 10-14 jaar. Ook onder de 65+ ers in het postcodegebied heeft de bibliotheek een iets hoger bereik, maar dit ligt nog wel onder het totale bereik van 23% in het postcodegebied.

Figuur 18 bereik per leeftijdsgroep in postcodegebied 3319. Bron DCS en CBS

Het bereik in postcodegebied 3329 is 27%. In de leeftijdscategorie 0-4 jaar is het bereik iets lager dan gemiddeld, maar de overige jeugd heeft ook hier een relatief hoog bereik.

Figuur 19 bereik per leeftijdsgroep in postcodegebied 3329. Bron DCS en CBS

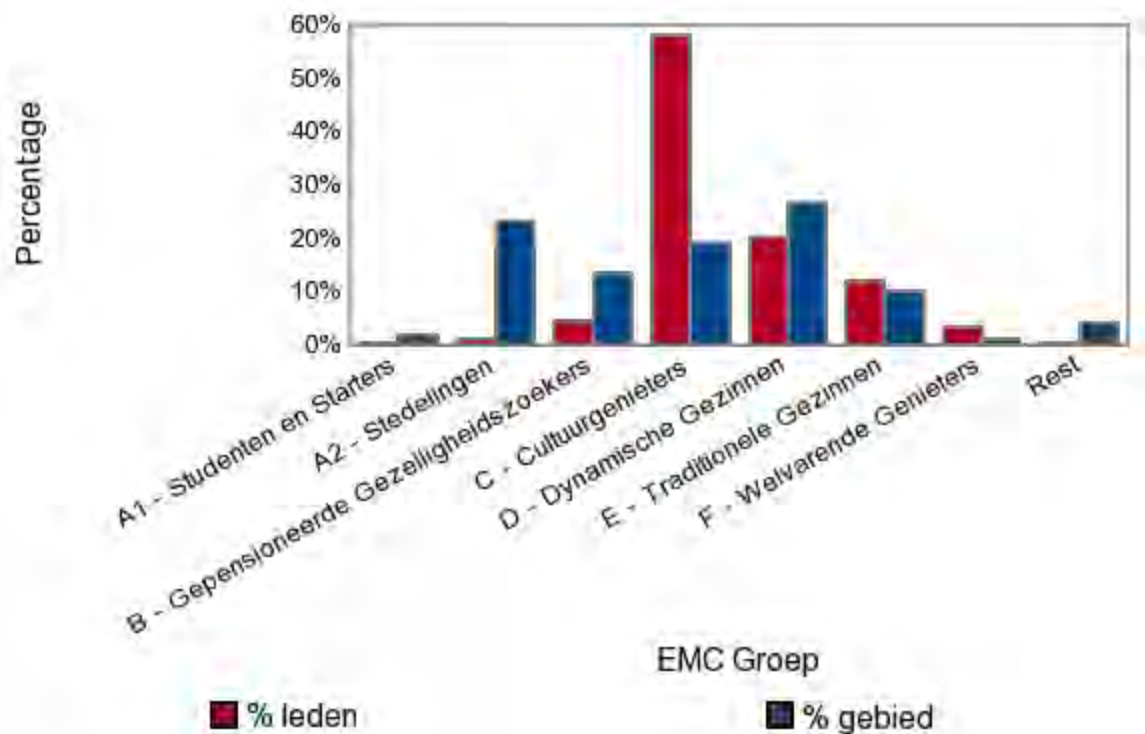
2.3.3 Bereik naar Mosaic segment vestiging Dubbeldam

Eind 2011 is als vervolg op het onderzoek 'De klant is koningin' een diepgaandere analyse gemaakt voor de vestigingen van de bibliotheek A tot Z. Hierin wordt onder andere een vergelijking gemaakt qua Mosaic segmenten tussen de leden van de vestiging in Dubbeldam en de huishoudens van het verzorgingsgebied.

De bevolking in het werkgebied van de vestiging Dubbeldam bestaat voor het grootste gedeelte uit stedelingen, dynamische gezinnen en (in iets mindere mate) cultuurgenieters.

Vergelijken we dit met de opbouw van het ledenbestand van de vestiging Dubbeldam, dan zien we dat met name de cultuurgenieters en de (veel kleinere groep) welvarende genieters relatief vaak voorkomen in het ledenbestand van Dubbeldam.

De stedelingen is een groep klanten die is ondervertegenwoordigd ten opzichte van het werkgebied.

Figuur 20. Vergelijking tussen leden vestiging Dubbeldam en huishoudens in verzorgingsgebied. Bron: De klant is koningin.

Hoe zien deze groepen er globaal gezien uit? Kernwoorden die bij de groep **cultuurgenieters** horen zijn: gericht op de eigen ik, het individu (ook: zingeving, spiritualiteit en persoonlijke ontwikkeling), men staat open voor iets nieuws en inspiratie. Leeftijd: veelal 50+ en hoger opgeleid. Men heeft het financieel goed, het zijn *spenders* en men geniet van het leven (tikje Bourgondisch). Goedkoop is duurkoop; men is minder gevoelig voor prijsaanbiedingen. Interessevelen: politiek, economie, geldzaken, kunst & cultuur, reizen, mode, architectuur etc.

Kernwoorden die bij de groep **welvarende genieters** horen zijn: nuchter en over het algemeen weinig materialistisch ingesteld. Ondanks het feit dat zij zich over het algemeen geen zorgen hoeven te maken over geld, zijn het geen *spenders*. Ze zijn gelukkig met wat ze hebben en koesteren over het algemeen het spreekwoord 'Zuinigheid met vlijt, bouwt huizen als kastelen'. Het leven van de Welvarende Genieter speelt zich af in en om het huis en de plaats waar ze wonen. Ze zijn vaak actief betrokken bij het verenigingsleven. Het merendeel is tussen de 40-60 jaar; de kinderen zijn zelfstandige pubers of het huis al uit. De Welvarende Genieter is een kritische consument: men wil het beste en kiest voor gemak en goede service. Maar een trouwe klant is men ook. Interessevelen: plattelandleven, (huis)dieren, tuinieren, natuur, vakantie, stedentrips, creatieve bezigheden en kunst en cultuur, exposities en lezingen.

Kernwoorden voor de in het ledenbestand ondervertegenwoordigde groep **stedelingen** zijn: plezier hebben, vrienden, familie en samen genieten van het leven. Het zijn vooral doeners. Werk is belangrijk, maar ze zijn er niet mee vergroeid. Credo: gewoon genieten, in werk en vrije tijd. Parttime werken is aantrekkelijk, vanwege de mogelijkheid andere (zinnvollere) dingen te doen met vrienden en/of familie. De wereld wordt vooral vanuit zichzelf bekeken. Invulling aan hun maatschappelijke betrokkenheid gaat bij voorkeur gepaard met een zekere factor fun. Stedelingen zijn veelal laag tot middelbaar opgeleid. Ze zijn assertief, maar tegelijkertijd ook erg lief. Vechten voor hun bestaan of voor zaken die ze belangrijk vinden kunnen ze niet goed. Veel Stedelingen zijn single of samenwonend. Hebben vaak (nog) geen kinderen. Sport en avontuurlijke vakanties zijn geliefd. Uiterlijkheden, zoals mode, figuur, cosmetische chirurgie, make-up, zijn belangrijk en volgens deze groep van invloed op carrièreperspectieven. Merken zijn belangrijk. De bibliotheek wordt door deze groep vooral bezocht voor ontspanning (45%), om kennis te vergroten (36%) en vanwege het ruime aanbod boeken en media (54%). Van alle groepen geven de Stedelingen het vaakst aan dat men de bibliotheek bezoekt om andere mensen te ontmoeten (10%).

2.4 Omgevingsanalyse wijk Dubbeldam

In de gegevens van het CBS (laatste beschikbare gegevens van 2012) kunnen we de opbouw van de bevolking in de wijk Dubbeldam (postcodes 3319 en 3329) nader bekijken.

2.4.1 Leeftijd

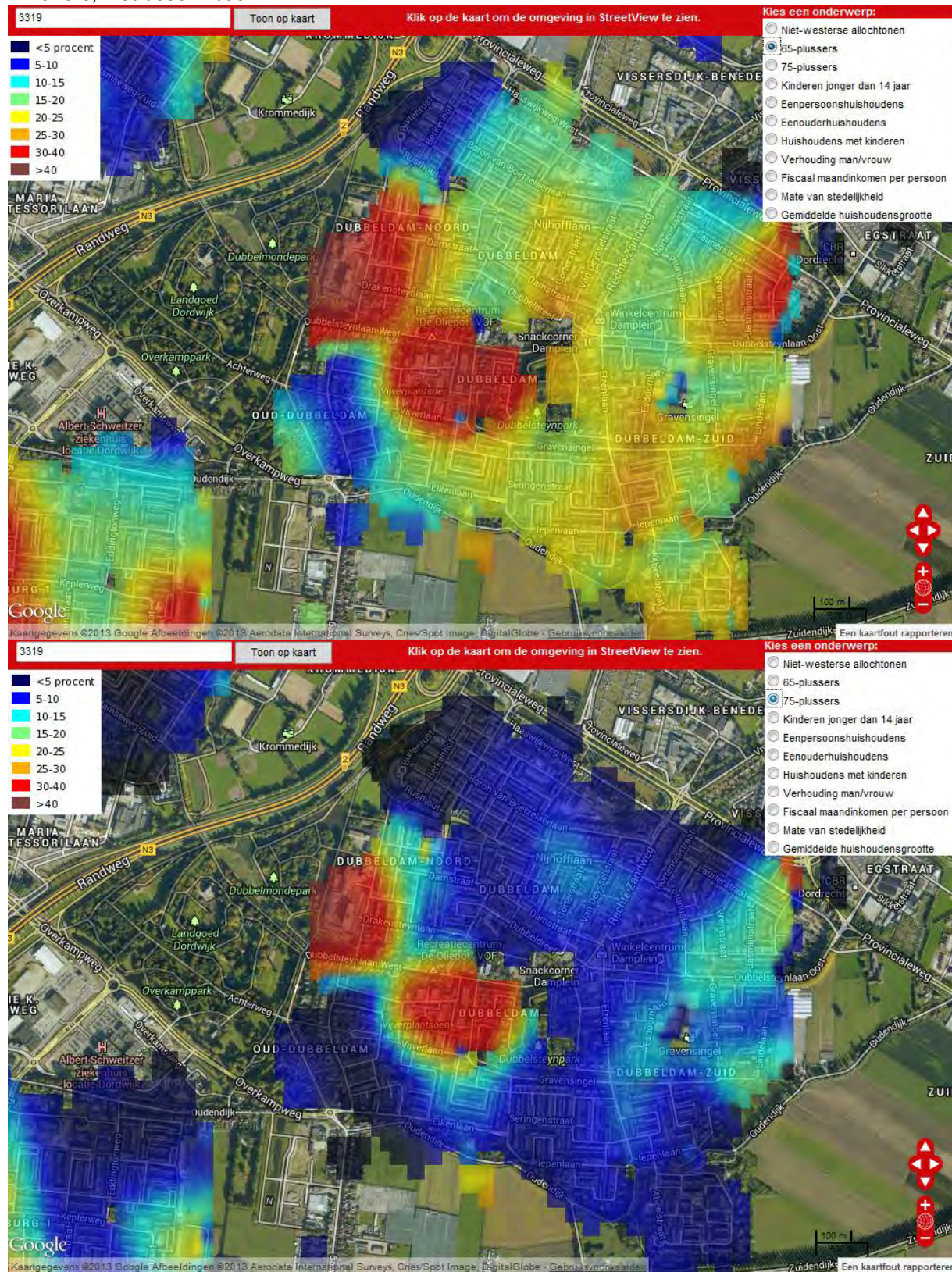
Qua leeftijd zien we dat in de directe omgeving van de vestiging Dubbeldam, ten opzichte van totaal Dordrecht, relatief veel 65+ers wonen. In postcode 3329 zien we juist relatief veel jongeren tot 15 jaar en iets meer inwoners in de leeftijd 40 tot 50 jaar ten opzichte van totaal Dordrecht. Hierbij dient nog wel altijd bedacht te worden dat er postcodegebied 3329 niet veel inwoners heeft.

1-jan-12	3319, Dordrecht		3329, Dordrecht		Totaal Dordrecht	
Totaal mannen en vrouwen	10250		2455		118862	
0 tot 15 jaar	1.670	16%	570	23%	20.367	18%
15 tot 20 jaar	630	6%	175	7%	7147	6%
20 tot 25 jaar	425	4%	115	5%	7263	6%
25 tot 30 jaar	280	3%	70	3%	7668	6%
30 tot 35 jaar	350	3%	100	4%	7601	6%
35 tot 40 jaar	475	5%	150	6%	7592	6%
40 tot 45 jaar	805	8%	275	11%	9216	8%
45 tot 50 jaar	795	8%	290	12%	9446	8%
50 tot 55 jaar	730	7%	170	7%	8504	7%
55 tot 60 jaar	670	7%	135	5%	7615	6%
60 tot 65 jaar	730	7%	105	4%	7476	6%
65 tot 70 jaar	670	7%	125	5%	5872	5%
70 tot 75 jaar	590	6%	80	3%	4402	4%
75 tot 80 jaar	505	5%	60	2%	3505	3%
80 tot 85 jaar	415	4%	25	1%	2627	2%
85 tot 90 jaar	325	3%	10	0%	1709	1%
90 tot 95 jaar	125	1%	5	0%	666	1%
95 jaar of ouder	45	0%	0	0%	186	0%

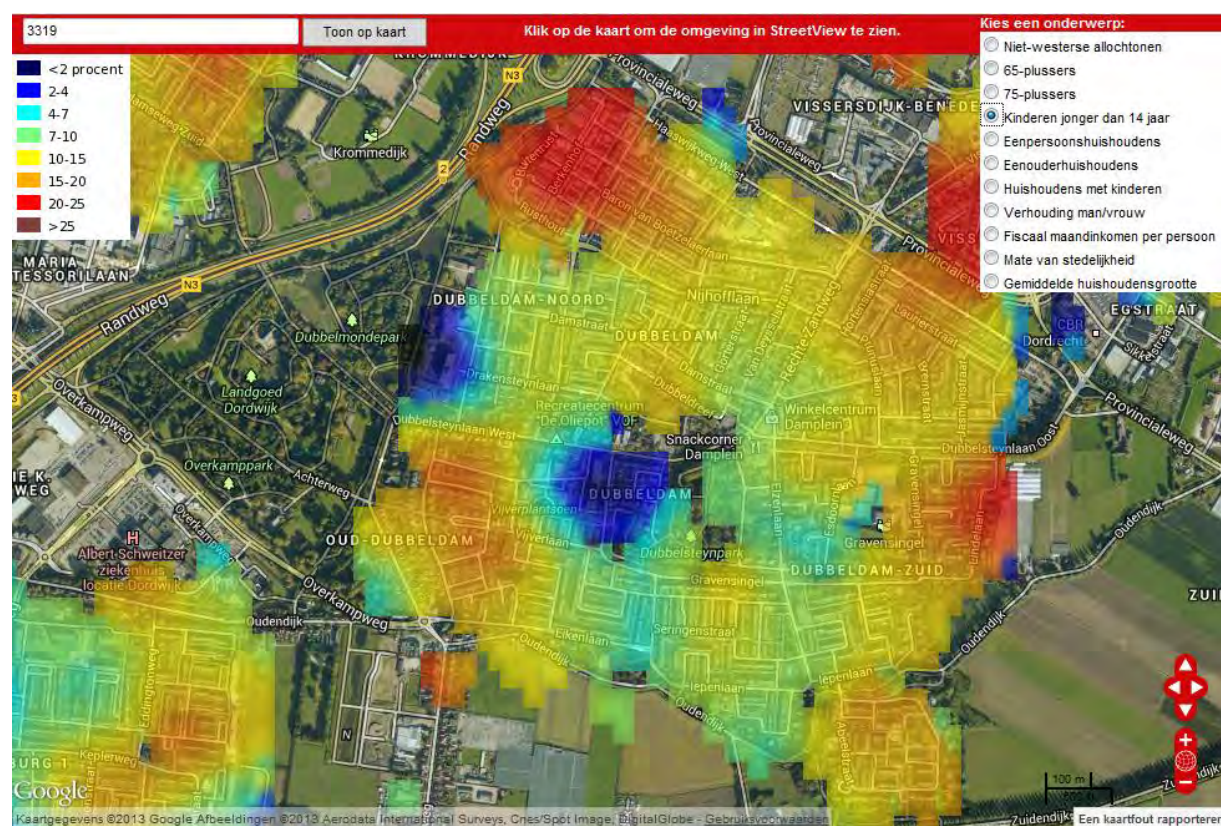
Figuur 21 Indeling inwoners qua leeftijd per postcodegebied Dordrecht. Bron: CBS

Er kan binnen de wijk Dubbeldam nader worden ingezoomd op de verdeling van de leeftijdscategorieën. Op de kaartjes hieronder wordt weergegeven hoe de bevolking van de wijk is verdeeld wanneer we kijken naar het percentage 65+ ers, het percentage 75 + ers en het percentage kinderen jonger dan 14 jaar. Een overzicht van de postcode 3329 is vanwege het beperkte aantal inwoners, niet beschikbaar.

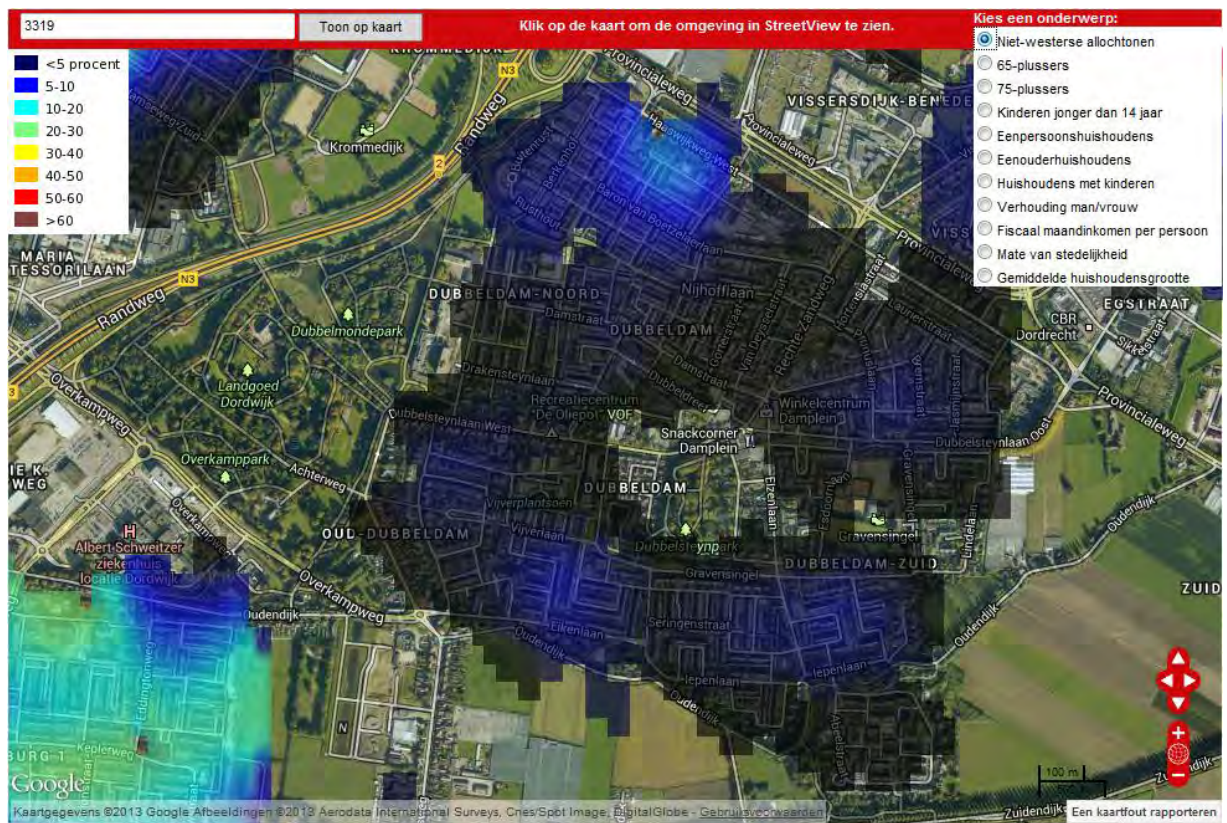
2.4.2 Ethniciteit

Zowel voor postcodegebied 3319 als voor 3329 geldt dat hier, ten opzichte van totaal Dordrecht, relatief weinig allochtonen wonen: slechts ca. één op de tien inwoners is van allochtone afkomst, terwijl dit in totaal Dordrecht meer dan een kwart is. Op het kaartje op de volgende pagina wordt nader ingezoomd op de verdeling van allochtonen binnen de wijk Dubbeldam.

	1-jan-12	3319, Dordrecht	3329, Dordrecht	Totaal Dordrecht		
Totaal allochtonen	1015	10%	265	11%	33576	28%
Westerse allochtoon	690	7%	155	6%	12693	11%
Niet-westerse allochtoon	330	3%	110	4%	20883	18%

Figuur 22 Indeling inwoners qua ethniciteit per postcodegebied Dordrecht. Bron: CBS

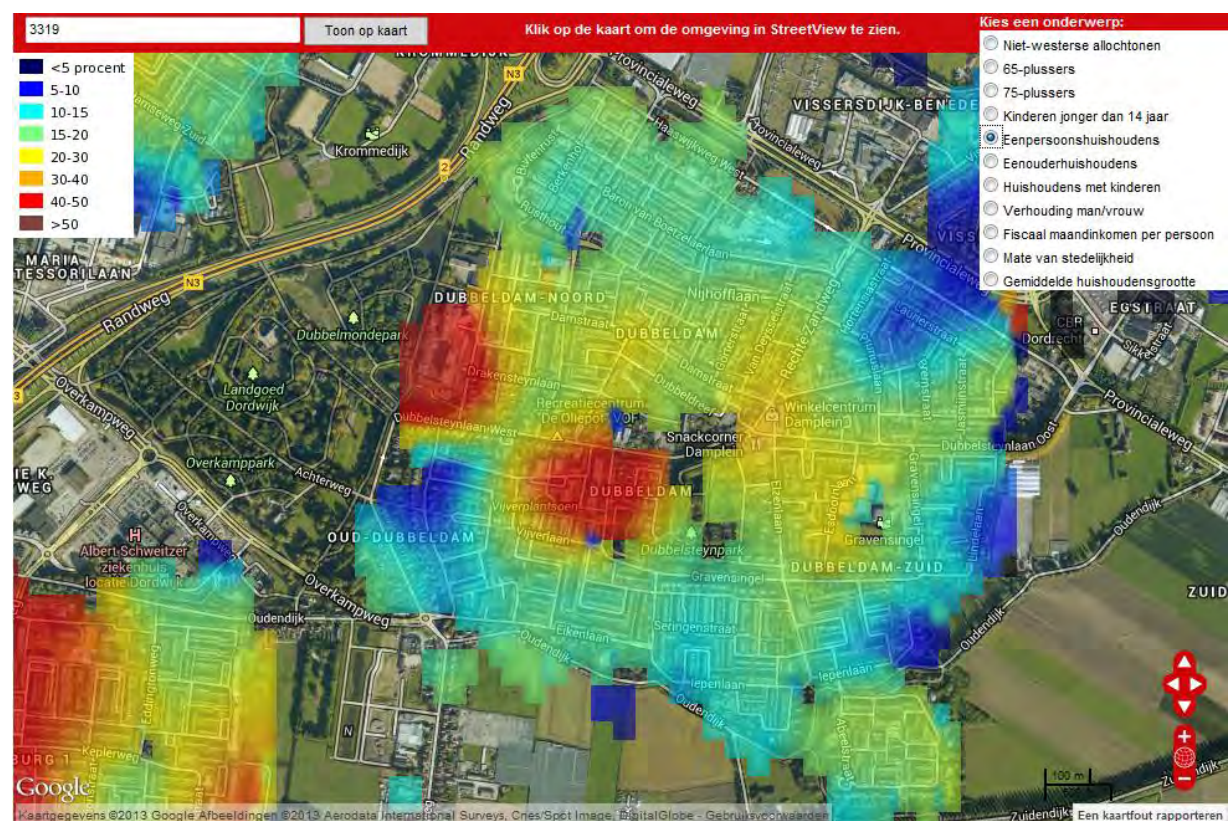
2.4.3 Huishoudgrootte

In postcodegebied 3319 zien we relatief veel meerpersoonshuishoudens zonder kinderen voorkomen. Dit is in lijn met de omschrijving dat hier iets oudere inwoners zijn, waarbij de kinderen vaak al de deur uit zullen zijn. In postcodegebied 3329 zien we juist veel meerpersoonshuishoudens met kinderen naar voren komen en hier is de gemiddelde huishoudgrootte ook bijna 3, terwijl dit in totaal Dordrecht 2,15 is.

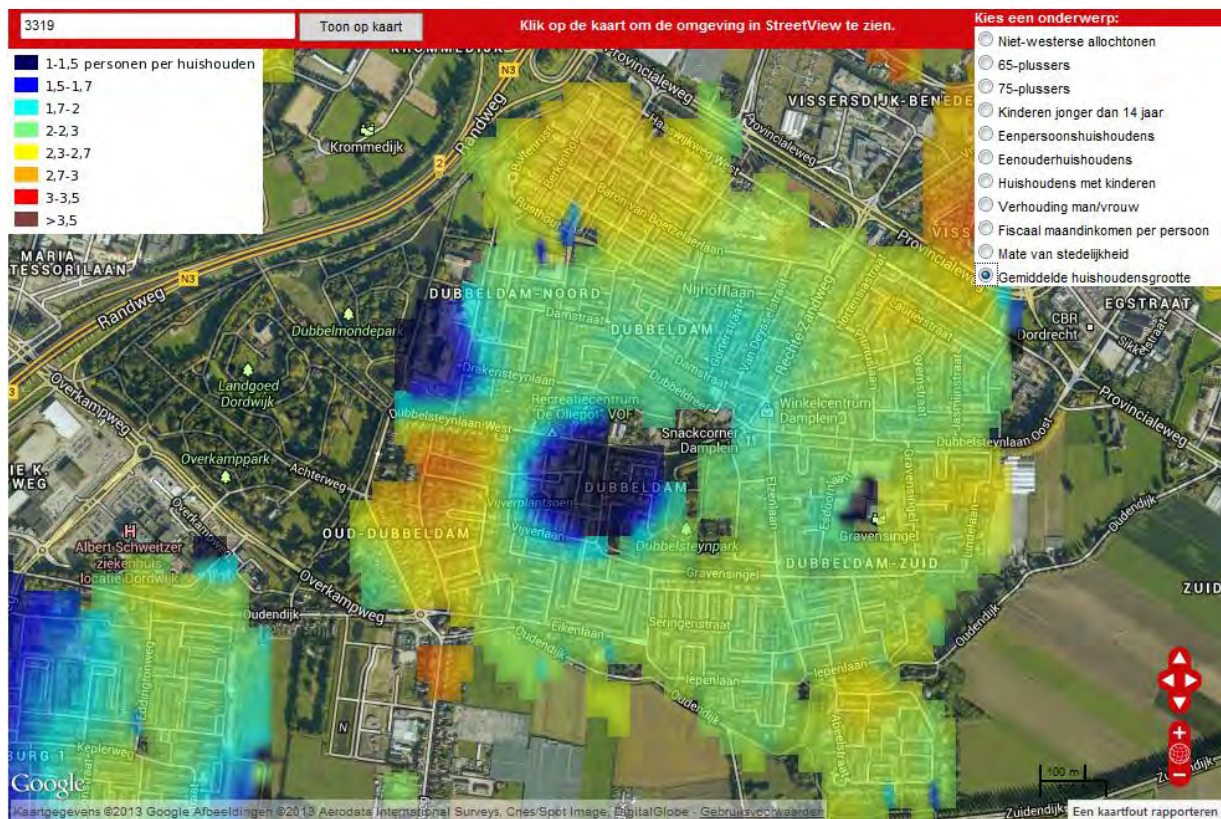
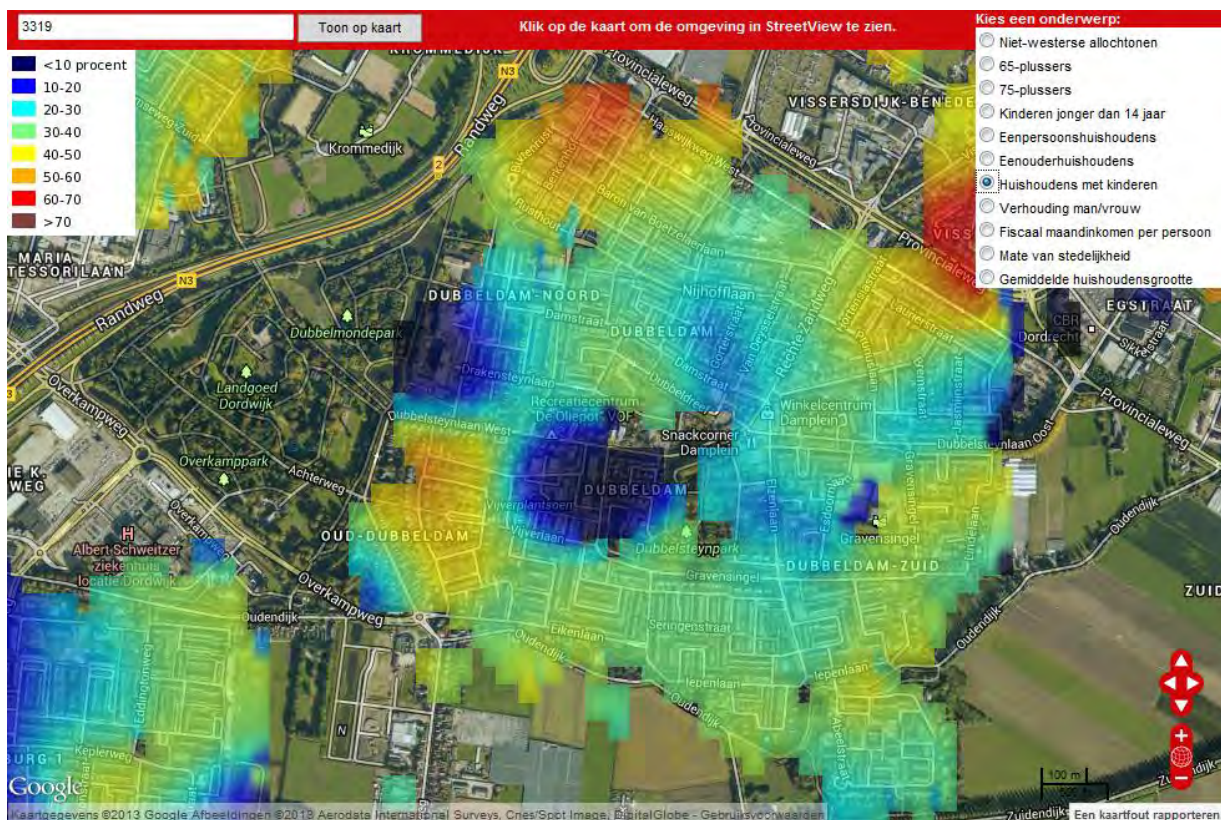
	1-jan-12	3319, Dordrecht	3329, Dordrecht	Totaal Dordrecht
Totaal particuliere huishoudens		4200	780	54432
Eenpersoonshuishoudens		1080 26%	100 13%	20835 38%
Meerpersoonshh zonder kinderen		1535 37%	255 33%	15029 28%
Meerpersoonshh met kinderen		1585 38%	430 55%	18568 34%
Gemiddelde huishoudensgrootte		2,38	2,97	2,15

Figuur 23 Indeling huishoudgrootte per postcodegebied Dordrecht. Bron: CBS

Op de kaartjes hieronder wordt wederom ingezoomd binnen de wijk Dubbeldam. Hierbij wordt gekeken naar het percentage eenpersoonshuishoudens, het percentage huishoudens met kinderen en de gemiddelde huishoudensgrootte.

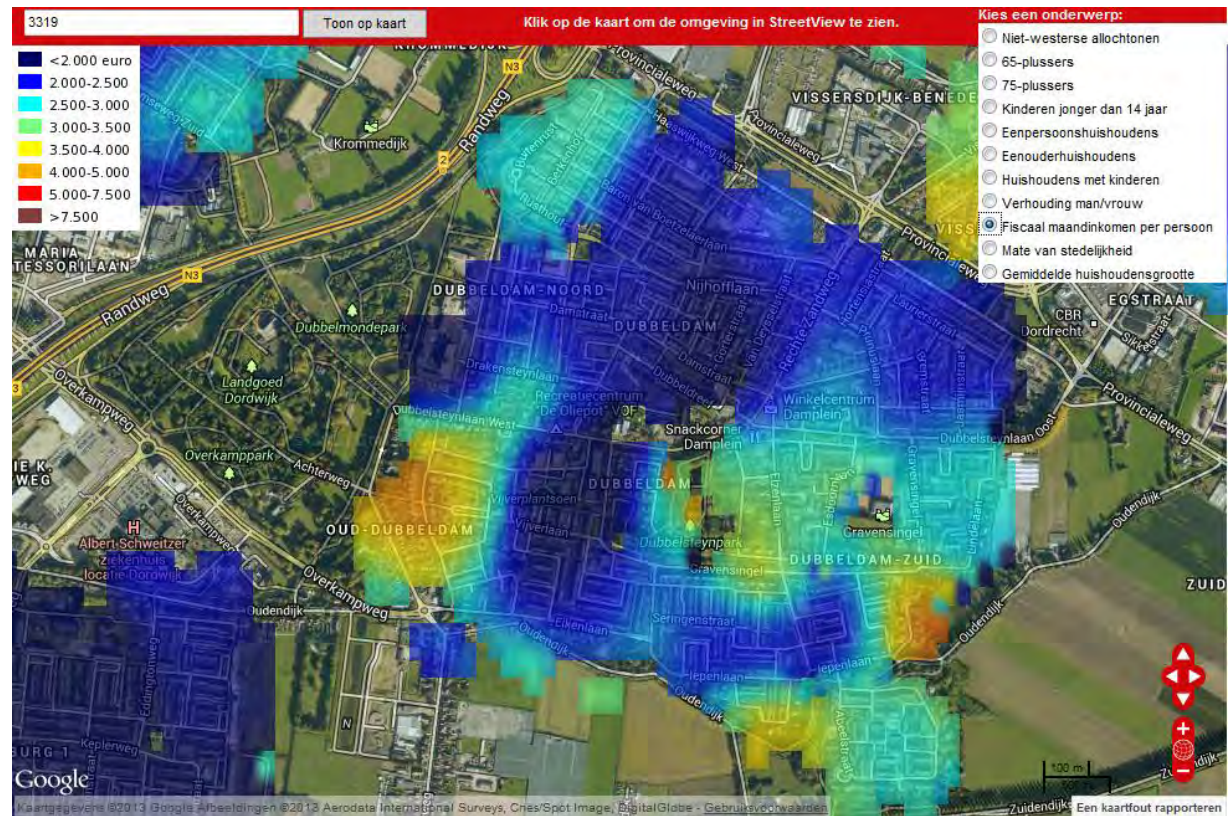

2.4.4 Fiscaal inkomen

De onderstaande kaart geeft met behulp van kleuren aan hoe de wijk is opgebouwd naar het gemiddelde fiscaal maandinkomen per persoon.

3. Conclusie en aanbevelingen

Dit document heeft als doel om inzicht te krijgen in de opbouw van het ledenbestand en de omgeving van de vestiging Dubbeldam. Hieronder worden enkele suggesties gegeven op basis van de uitkomsten van de analyses. Graag geven wij samen met de bibliotheek nadere invulling aan de onderstaande suggesties.

- De informatie in dit document kan worden gezien als eerste start. Gebruik de informatie als input voor een keuze ten aanzien van de locatie van de alternatieve bibliotheekvoorziening, de te kiezen doelgroepen en de collectie die hierbij hoort.
- Wanneer huidige leden van de vestiging Dubbeldam besluiten geen gebruik te maken van de alternatieve voorziening in Dubbeldam, zullen zij, indien zij het lidmaatschap niet opzeggen, voor het grootste deel de vestiging Stadspolders bezoeken. Ook de vestiging in het Centrum zal, zij het in mindere mate, klanten krijgen die momenteel de vestiging in Dubbeldam bezoeken. Houdt er dus rekening mee dat ook de vestiging Stadspolders, een wijk met voornamelijk jonge gezinnen, een effect zal merken van de sluiting van de vestiging Dubbeldam.
- Op basis van de verdeling van de huidige transacties over de vestigingen (zie figuur 1 en 2), kan een indicatie worden gegeven van het toekomstig gebruik: uitgaande van de huidige verdeling van de transacties vanuit een postcode kan een herverdeling worden gemaakt. Er zijn echter geen onderzoeksgegevens over het afhaakpercentage bij het sluiten van een vestiging en het bieden van een alternatief. Mochten we deze analyse nader willen uitvoeren, dan moet er samen met de Bibliotheek A tot Z worden besloten welke percentages aangehouden worden. Hierna kan een indicatie van de verschuiving van leden worden gegeven. Dit valt echter buiten deze eerste analyse.
- De wijk Dubbeldam is een gebied met relatief veel senioren (65+). Stem het aanbod en de dienstverlening van de alternatieve voorziening hierop af en biedt bijvoorbeeld ook veel informatie en mogelijkheden op het gebied van aangepast lezen.
- De vestiging in Dubbeldam kent relatief veel veelleners. Houdt hier rekening mee bij het collectiebeleid voor de nieuwe bibliotheekvoorziening. Stimuleer daarnaast het plusabonnement en het all-in abonnement, bijvoorbeeld door het voeren van een kortingsactie bij de overstap naar een dergelijk abonnement.
- De vestiging in Dubbeldam kent, in tegenstelling tot totaal A tot Z, een krimp in het ledenaantal. Onder mannen is de krimp nog iets groter dan onder vrouwen en de krimp is het hoogst onder de categorie 18-20 jarigen. Alleen de jongste leeftijdscategorieën kennen een groei in ledenaantal. Het dient voorkomen te worden dat leden afhaken als lid van de bibliotheek wanneer de huidige vestiging in Dubbeldam sluit. Probeer met aantrekkelijke acties leden te behouden en werk hierbij doelgroepgericht, bijvoorbeeld een actie specifiek gericht op senioren. Deze acties kunnen specifiek gericht zijn op Dubbeldam, maar ook de andere vestigingen kunnen hierin meegaan om wellicht huidige klanten van Dubbeldam 'binnen te halen' die anders zouden afhaken.
- Daarnaast zien we in alle vestigingen van A tot Z dat er nogal wat jeugdleden zijn waarvan de ouders geen lid zijn van de bibliotheek. Ouders van kinderen is een relevante doelgroep voor werving, omdat ze bekend zijn met de bibliotheek en het belang van de bibliotheek voor de ontwikkeling van kinderen inzien. Probeer de opening van de alternatieve bibliotheekvoorziening aan te grijpen om bijvoorbeeld door middel van een actie, de groep ouders van kindleden te werven.
- Gebruik de kaartjes in paragraaf 2.4 bij de bepaling van de exacte locatie (indien mogelijk) en de bepaling van de juiste collectie voor de alternatieve bibliotheekvoorziening.

Realisatieplan AntiKraakBieb Velsen 2013

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Proces	3
Algemeen idee	3
Intern en extern draagvlak	3
Huisvesting	4
Inrichting	4
Eerste publiciteit	5
Interne organisatie	5
Kwartiermaker	6
Senior medewerkers	6
Frontofficemedewerker	6
Ondersteuning ProBiblio	6
A3-sessie	7
Collectie	8
Ophaal- en inleverpunt	8
eReaders	9
Monitor	9
Medewerkersbijeenkomst (drie weken voor opening)	9
Opening	10
Financiën	10
Plannen	10
Bijlagen	12
Bijlage I: Missie, visie en succesbepalende factoren AntiKraakBieb	13
Bijlage II: Artikel Inzicht Kennemerhave	14
Bijlage III: Vacature Kwartiermaker AntiKraakBieb	16
Bijlage IV: a. Functieprofiel medewerker IJmond Werkt! – administratief medewerker	17
Bijlage IV: b. Functieprofiel medewerker IJmond Werkt! – servicemedewerker	19
Bijlage V: Competenties bibliotheekmedewerker van de toekomst	21
Bijlage VI: Verslag A3 sessie: beoogde resultaten & Activiteitenplan	23
Bijlage VII: Monitor	25
Bijlage VIII: Artikel Volkskrant 12 november Artikel Volkskrant 12 november	26
Bijlage IX: PR: folder, ansichtkaarten, posters en persbericht	27
Bijlage X: Overzicht investeringskosten	34

Inleiding

Bibliotheek Velsen is als verzelfstandige bibliotheek (per januari 2013) nog sterker gericht op het ontwikkelen van voorwaarden om de bibliotheek van de toekomst gestalte te geven. Een toekomstgerichte bibliotheek staat midden in de samenleving en heeft zowel een maatschappelijke als culturele waarde. Een toekomstbestendige bibliotheek speelt in op relevante en actuele ontwikkelingen, waarbij de relatie tot de klant bepalend is. De actualiteit leert ons dat we met steeds minder middelen, meer moeten doen. Als cultureel ondernemer, is het voor Bibliotheek Velsen een uitdaging om naar creatieve oplossingen te zoeken.

Met deze visie in het achterhoofd is het idee van de Bibliotheek *AntiKraak* – roepnaam AntiKraakBieb – ontstaan, een low-costbibliotheek met – op basis van het delen van talenten en boeken – maximale inzet van de klant onder regie van de Bibliotheek Velsen. (Zie ook: bijlage missie, visie en succesbepalende factoren.)

De pilot van de AntiKraakBieb vindt plaats in het dorp Velsen-Noord (ruim 5000 inwoners), de enige kern van de gemeente Velsen die boven het Noordzeekanaal ligt – de inwoners voelen zich enigszins geïsoleerd – en het aantal voorzieningen neemt er de laatste jaren flink af. Met die achtergrond hebben de inwoners bij raadplegingen van de gemeente (burgerpanel) laten weten graag de terugkeer van een bibliotheek te zien. Bibliotheek Velsen heeft deze klantvraag serieus genomen en de AntiKraakBieb opgezet.

In dit document staat beschreven wat de uitgangspunten van de Bibliotheek *AntiKraak* zijn en hoe deze tot stand is gekomen. Het document is bedoeld voor de Bibliotheek Velsen, maar ook voor andere bibliotheekorganisaties met belangstelling voor het initiatief.

Proces

Hieronder wordt het gevolgde proces volgtijdelijk stap voor stap beschreven.

Algemeen idee

Het idee voor de AntiKraakBieb is van de beleidsmedewerker Kwaliteit & Innovatie van Bibliotheek Velsen, Marieke Kerkhof. Zij formuleerde de grote lijnen van de AntiKraakBieb:

- Een bibliotheek voor alle inwoners, met nadruk op kinderen en senioren.
- Maatschappelijke verankering in de wijk door intensieve inbreng van de inwoners bij het vormgeven en runnen van de bibliotheek.
- Samenwerking met instellingen met gedeelde belangen.
- Tijdelijk gevestigd in panden die te koop of te huur staan (antikraak).
- Bibliotheekdiensten dichterbij aanbieden aan bestaande leden van Bibliotheek Velsen en werven van nieuwe leden.
- Delen staat centraal. Het delen van de collectie: inwoners brengen eigen boeken in en bouwen zo samen een collectie op. Het delen van informatie kennis; inwoners delen hun ervaringen face-to-face en via social media.
- De programmering is o.b.v. delen: inwoners met bepaalde talenten (kennis, vaardigheden) delen deze met anderen.
- Veel aandacht voor mediawijsheid, inclusief het promoten van het lenen van eBooks als zijnde een in de toekomst kostenefficiënte manier van uitlenen.

Kortom: een bibliotheek die kostenbeperking koppelt aan vernieuwing. Een bibliotheek ook die kwaliteit heeft en alleen kan bestaan in aanvulling op een netwerk van sterke, professionele bibliotheken.

O.b.v. een interne notitie van de beleidsmedewerker heeft het MT steun verleend aan de realisatie van de AntiKraakBieb.

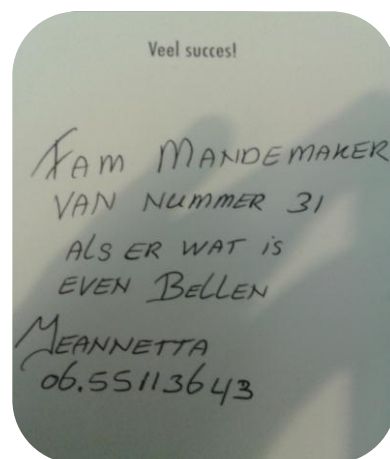
Intern en extern draagvlak

Om na het positieve MT-besluit intern draagvlak voor het idee te krijgen is er een artikel in het personeelsblad geplaatst en zijn er presentaties gegeven in een aantal formele interne overleggen.

Extern draagvlak is verkregen na contacten met:

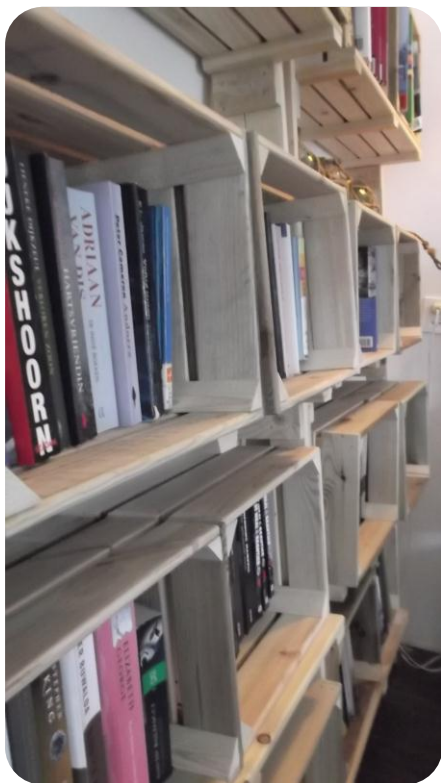
- Gemeente Velsen (wethouder en beleidsambtenaar Cultuur, wijkwethouder Velsen-Noord, strategisch adviseur van het college).
- Wijkplatform (met daarin o.a. wijkwethouder, politie, ondernemersvereniging)
- Stichting Vrienden van Velsen-Noord (organiseert activiteiten in het dorp)
- Stichting Welzijn Velsen
- Basisschool de Triangel

In de voorfase is er met verschillende organisaties gesproken over het gezamenlijk opzetten van de AntiKraakBieb. Stichting Welzijn wilde slechts deelnemen als de bibliotheek aparte subsidie of fondsen zou aanvragen. De Connectgroep bleek teveel de focus te leggen op dagactiviteiten. Bibliotheek Velsen besloot uiteindelijk zelf de regie te houden en een samenwerking aan te gaan met IJmond Werkt; een organisatie die zich richt op mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Huisvesting

Om de belangrijke kostenpost Huisvesting zoveel mogelijk te beperken is al in een vroeg stadium contact opgenomen met de wooncorporatie Kennmerhave, omdat zij de meeste panden in Velsen-Noord bezit. Zij reageerden direct positief, mede ook omdat het naadloos aansluit bij hun beleid tot het bevorderen van de leefbaarheid in de wijk.

Het Wijkplatform Velsen-Noord gaf na consultatie aan een sterke voorkeur te hebben voor vestiging van de bibliotheek in het centrum. Bibliotheek Velsen heeft met de ondernemersvereniging de mogelijkheden onderzocht van een pand in de winkelstraat, maar die kon niet tegen een kostprijs worden aangeboden. Ook Wooncorporatie Kennemerhave had een pand op het oog dat dicht bij het centrum ligt, maar door een hernieuwd opgelegd bestemmingsplan, werd deze optie op het laatste moment afgeblazen. Door deze vergeefse zoektocht naar een geschikt en beschikbaar pand heeft het project vertraging opgelopen.

De (eerste) AntiKraakBieb is uiteindelijk gevestigd in een kleine arbeiderswoning midden in een straat van een wijkje dat na de oorlog is gebouwd voor werknemers van het Provinciaal Energiebedrijf Noord-Holland en daarom de naam PEN-dorp heeft gekregen. Van de woning wordt in eerste instantie alleen de begane grond gebruikt, bestaande uit een kleine woonkamer

van ca. 15m², een keukentje en een toilet. De twee slaapkamers op de eerste verdieping worden gebruikt voor groepsactiviteiten.

Inrichting

Om ook t.a.v. de inrichting kostenefficiënt te acteren, is contact gezocht met IJmond Werkt! Deze sociale werkvoorziening biedt mensen met afstand tot de arbeidsmarkt zinnvolle dagbesteding en meer kansrijke mensen gesubsidieerde arbeidsplaatsen om hun positie te versterken.

Ook IJmond Werkt! heeft positief op de wens tot samenwerking gereageerd en zal bij elke nieuwe vestigingsplaats van de AntiKraakBieb de ruimte en de tuin opknappen en de verhuizing en het plaatsen van de inventaris verzorgen. Daarnaast zijn van resthout stellingkasten en enig zitmeubilair gemaakt, en het bord in de tuin. Alleen voor de productie van de Mini-AntiKraakBieb, een little free library, is betaald, omdat dit wat gecompliceerder was en door de begeleiders van IJmond Werkt! is gedaan. Via de kringloopwinkel van IJmond Werkt! is kosteloos de overige inventaris verworven.

De totale inventaris bij de start van de AntiKraakBieb bestond uit:

- 12 flexibele boekenstellingen, bestaande uit een tegen de muur leunende staander waarin 8 kleine kisten worden geplaatst.
- Een bank bij de kast met jeugdboeken, vijftien klapstoelen.
- Een tafel met daarop twee laptops met dongel (ophaal/inleverpunt) en eReaders.
- Aankleding: enkele plafond- en schermerlampen, kapstok, kamerplanten en buitenplanten, klok, posters, etc.
- Een keukentje met serviesgoed, bestek, koffiezetapparatuur, waterkoker, vuilnisemmer, schoonmaakspullen, afwasspullen, voorraad voor koffie/thee.
- Toilet met prullenbak, handdoek, zeep, Wc-borstel.

- Een kluis voor waardevolle spullen, geldkistje.
- Een kampeertafel met banken in de voortuin.
- Een Little Free Library in de voortuin in de vorm van een afsluitbaar kastje op een paal.
- Een bord met het logo van de Bibliotheek *AntiKraak* in de voortuin.
- Displays aan de muur en op de kisten voor collectie en foldermateriaal.
- Blusdeken, EHBO-trommel, brandblusser, aanwijzingen nooduitgangen.

De inrichting is zo uitgevoerd dat het mogelijk is om binnen vier uur de gehele bibliotheek te ontruimen. Vandaar dat alles los staat en het gebruik van kisten, die trouwens ook gebruikt zullen worden bij activiteiten buiten de bibliotheek. Om eenheid in de inrichting te realiseren zijn ook tafels en stoelen van houten kisten gemaakt.

De facilitair medewerker van Bibliotheek Velsen heeft er met de mensen van IJmond Werkt! voor gezorgd dat de ruimte voldoet aan alle ARBO- en (andere) veiligheidseisen. Woonstichting Kennemerhave heeft gezorgd voor een toegang die geschikt is voor invaliden.

"Veel meer mensen zouden weet moeten hebben van de AntiKraakBieb, het is zo'n leuk initiatief!" Petra Siebers, Facebook 5 december 2013

De ervaring heeft geleerd dat met de medewerkers van de sociale werkvoorziening rechtstreekse communicatie het best werkt, via ontmoetingen en telefoon en niet via e-mail. Zij regelen de zaken het liefst in een (telefoon)gesprek. Ook belangrijk: af en toe langsgaan als er bijvoorbeeld aan het meubilair wordt gewerkt. Om belangstelling en waardering te tonen en om zo nodig te kunnen bijsturen.

Eerste publiciteit

Onbedoeld pikte de media al snel het idee van de AntiKraakBieb op en bleek dat het idee goed werd ontvangen. In de zomereditie van het bewonersblad van wooncorporatie Kennemerhave werd een artikel gepubliceerd, met een foto van de beschikbaar gestelde tussenwoning (zie bijlage II). Op een oproep bij het artikel aan inwoners om mee te denken en te werken kwamen geen reacties binnen.

Interne organisatie

Als volgende stap is de interne organisatie geregeld.

In de voorbereidingsfase bestond de projectgroep uit de volgende functies:

- Beleidsmedewerker Kwaliteit & Innovatie (projectleider)
- Manager Backoffice
- Manager Frontoffice/plv. directeur
- Senior medewerker Educatie
- Senior medewerker Publieksactiviteiten.

In de realisatie- en uitvoeringsfase zijn vooral de kwartiermaker en de front-officemedewerker(s) belangrijk. Beide functies zullen echter grotendeels overbodig worden. De kwartiermaker moet vooral verbinden – buiten, maar ook binnen Bibliotheek Velsen– en inwoners van Velsen-Noord stimuleren de AntiKraakBieb te gaan dragen.

Kwartiermaker

Voor de functie van kwartiermaker is pas vrij laat besloten extern te werven. Aanvankelijk wilden wij de functie intern uitzetten, maar ontdekten dat het aantrekken van iemand van buitenaf een grote meerwaarde zou kunnen hebben, omdat het nieuwe competenties binnen de organisatie haalt. We zochten een persoon die van buiten naar binnen denkt, op zoek gaat naar de kansen en mogelijkheden in de gemeenschap en energie, creativiteit en betrokkenheid weet te vinden en aan de bibliotheek weet te verbinden (zie bijlage III voor de vacature).

Op de vacaturemelding voor de kwartiermaker reageerden 130 belangstellenden met zeer verschillende achtergronden. De gekozen kandidaat komt uit de museumsector en is voor acht maanden aangenomen. Dat zij door het hierboven beschreven voortschrijdend inzicht pas drie weken voor de opening van de AKB aan de slag ging, was niet ideaal.

Senior medewerkers

De senior medewerkers van de front-office en de back-office zijn betrokken vanuit hun eigen specialisme. Zij vervullen een faciliterende rol bij de ondersteuning van alle betrokken producten en diensten die de klant aandraagt. Zo houdt Bibliotheek Velsen de regie en blijft de kwaliteit gewaarborgd. De Sr. medewerkers die een faciliterende en procesmatige rol vervullen hebben betrekking op de collectie, de educatie- en publieksactiviteiten en de communicatie/PR.

Frontofficemedewerker

De frontofficemedewerker instrueert en begeleidt de medewerkers van de sociale werkvoorziening. De medewerkers zijn altijd met zijn tweeën aanwezig. Het is gebleken dat de benodigde competenties niet in één persoon zijn te verenigen. Daarom een combinatie van een meer extraverte, op communicatie met de bezoekers gerichte medewerker en een meer introverte medewerker die zich richt op de beheersmatige en administratieve taken. In afstemming met de manager van IJmond Werkt! en de werkcoach zijn twee profielen opgesteld (zie voor de functieprofielen, bijlage IV). Met kandidaten van de sociale werkvoorziening zijn door de manager Front-office en de teamleider Stafdiensten van Bibliotheek Velsen selectiegesprekken gevoerd.

De activiteiten van de AntiKraakBieb betreft alle medewerkers van de bibliotheek in meer of mindere mate. Het is een onderdeel van de bibliotheek en dus een onderdeel van ieders werk! De uitdaging ligt in het ontwikkelen van die competenties die behoren bij de uitrusting van de bibliotheekmedewerker van de toekomst (zie bijlage V)

Ondersteuning ProBiblio

Aan het begin van de voorbereidingsfase heeft Bibliotheek Velsen zich aangemeld voor gesubsidieerde ondersteuning van ProBiblio van lokale projecten die verband houden met behoud en vernieuwing van bibliotheekvoorzieningen in dorpen en stadswijken. Daarnaast heeft ProBiblio ook vanuit een gesubsidieerd HRM-project ondersteuning aangeboden.

De aard van de ondersteuning was:

- Algemeen advies t.a.v. de inhoud en aanpak van de AntiKraakBieb.
- Begeleiding bij het formuleren van missie, visie, succesbepalende factoren, beoogde resultaten en activiteiten t.a.v. de AntiKraakBieb.
- Begeleiding bij het inpassen van de AntiKraakBieb in de totale organisatie van Bibliotheek Velsen en omgaan met veranderende competenties.

- Ontwerp van het logo van de AntiKraakBieb.
- Opstellen van dit document.

A3-sessie

Om missie, visie, succesbepalende factoren, beoogde resultaten en activiteiten t.a.v. de AntiKraakBieb te formuleren zijn o.l.v. een adviseur van ProBiblio twee sessies van drie uur gehouden. Er is gebruik gemaakt van de A3-methodiek die TNO heeft ontwikkeld o.b.v. het INK-model (Zie bijlage VI voor de resultaten van de A3-sessie).

Het is goed bevallen om met hulp van een externe partij een duidelijk en gemeenschappelijk beeld te vormen van koers en speerpunten. Een A3-sessie zal per organisatie en zelfs per AntiKraakBieb anders uitvallen.

IJmond Werkt! is verheugd dat we hebben kunnen bijdragen aan het prachtige initiatief van de anti-kraak bieb. Ik doneer namens IJmond Werkt! "de One Minute Manager en de apenrots".

Ik ken het boek uit de tijd dat het gewoon "de Manager en de Apenrots" heette en alles nog niet in 1 minuut hoefde. Ik kreeg het van de directeur bij mijn eerste "echte" baan en heb het echt ter harte genomen. Ik was nog helemaal geen manager, maar het geeft een goed inzicht, voor in een werkomgeving en daarbuiten, in het maken van keuzes in welke klussen je wel of niet op je schouders moet nemen. En door de makkelijke manier van schrijven blijft het je lang bij.

Ik wens de anti-kraak bieb veel succes toe!

Mark Bouma, algemeen directeur IJmond Werkt!

Collectie

Om het ruilen van boeken te kunnen beginnen is een startcollectie van ca. 500 banden opgebouwd bestaand uit:

- Geselecteerde boeken uit de opbrengst van een oproep op een poster in het filiaal Velsersbroek (was wat willekeurig; een breder verspreide oproep is beter).
- Donatie boeken vanuit een kerkgemeenschap.
- Afgeschreven boeken van de Bibliotheek op het station Haarlem.
- Afgeschreven kinderboeken van Bibliotheek Velsen.
- Stripboeken en dvd's via de kringloopwinkel van IJmond Werkt!.

De boeken moesten voldoen aan de volgende criteria:

- Toegankelijk (niet te specialistisch, te moeilijk).
- Redelijk actueel.
- 2/3 collectie romans en 1/3 informatief.
- Zowel boeken voor mannen als vrouwen.
- Kinderboeken.
- Ook tijdschriften, strips, dvd's en cd's.

Als "vorm" voor de ruilcollectie is voor het Boekspot-concept gekozen, ontwikkeld door BiSC en drie Utrechtse bibliotheken. Meer informatie over Boekspots is te vinden op <http://www.biscutrecht.nl/project/boekspots>.

De collectie is toegankelijk tijdens de in aanvang beperkte openstelling op woensdag- en vrijdagmiddag van 12 tot 17 uur. In de voortuin staat de Mini-AntiKraakBieb waar ook buiten de openingstijden – dag en nacht – boeken ingeleverd en geleend kunnen worden. Om van deze collectie gebruik te maken is geen lidmaatschap vereist. Naast het delen van boeken, gaat het ook om het delen van de leeservaring. Dat kan zowel door plaatsing van de recensie in het boek, als digitaal via Facebook.

Ophaal- en inleverpunt

De AntiKraakBieb fungeert als ophaal- en inleverpunt voor alle materialen die bij of via Bibliotheek Velsen óf de Bibliotheek IJmond-Noord zijn aangevraagd of gereserveerd. Beide bibliotheken gebruiken dezelfde catalogus via het BICAT-Wise systeem. Met deze service hebben de inwoners van Velsen-Noord toegang tot de collecties van alle bibliotheken. Voor het ophaal- en inleverpunt wordt een laptop met KPN-dongel gebruikt.

Om van deze service gebruik te maken is lidmaatschap van Bibliotheek Velsen of van Bibliotheek IJmond-Noord vereist. Het ophaal- en inleverpunt wordt als aantrekkelijke dienst ook ingezet om nieuwe leden te werven.

"De AntikraakBieb zorgt voor kadootjes onder de boom, je kunt daar altijd ruilen!!!" Tweet sociaal wijkbeheer Velsen Noord

eReaders

Er worden in de AntiKraakBieb achttien eReaders van het merk/type Kobo Glo uitgeleend, die als volgt zijn gevuld:

- Spanning (thrillers en detectives; 6 eReaders).
- Romantiek (chicklit, romantische verhalen; 6 eReaders).
- zelf te vullen via de ePortal (6 eReaders).
- Voor het lenen van de eReaders is lidmaatschap van Bibliotheek Velsen vereist.

De eReaders worden om drie redenen ingezet:

- Extra service voor bestaande leden en om nieuwe leden te werven
- Promoten van de ePortal.
- Om senioren de voordelen van de eReader te laten ervaren (educatief & mediawijs-doel).

Monitor

Er is een eenvoudige monitor ontwikkeld om resultaten van de AntiKraakBieb te registreren, om op die manier bij te houden in hoeverre deze worden bereikt.

Na 3 maanden vindt er een tussenevaluatie plaats op basis van de resultaten. Na een half jaar een evaluatie, waarbij gekeken wordt of alle doelstellingen behaald zijn en waar er bijgestuurd moet worden.

Medewerkersbijeenkomst (drie weken voor opening)

Op een bijeenkomst van anderhalf uur is aan alle medewerkers van Bibliotheek Velsen die een actieve rol spelen bij de opzet en/of exploitatie van de AntiKraakBieb – zie onder Interne organisatie – nog eens verteld wat het wezen van de AntiKraakBieb is en bij welke maatschappelijke ontwikkelingen (door begeleidend adviseur ProBiblio) en beleidsdoelen van Bibliotheek Velsen (directeur Bibliotheek Velsen) wordt aangesloten. Vervolgens heeft elke medewerker de anderen verteld wat zijn/haar rol zal zijn. De kenmerken van de AntiKraakBieb zijn; delen en betrokkenheid. Dit geldt niet alleen voor de klant of de samenwerkingspartners, maar zeker ook voor de interne betrokkenen. Op deze manier vindt ook een ontschotting tussen de afdelingen plaats. Aan het begin van de bijeenkomst is ook de extern geworven kwartiermaker AntiKraakBieb gepresenteerd.

Opening

De AntiKraakBieb is op 6 november 2013 officieel geopend. Na korte speeches van de directeur van Bibliotheek Velsen (partners bedanken) en de wijkwethouder van Velsen-Noord (belang voor leefbaarheid benadrukken) opende de wijkwethouder de AntiKraakBieb officieel met het weghalen van een doek dat over de Mini-AntiKraakBieb in de voortuin was gedrapeerd. Daarna plaatsten zij, de directeuren van Kennemerhave en IJmond Werkt! en nog een tweede wethouder (Cultuur), met een toelichting op hun keuze, één of enkele boeken in de collectie en haalden er ook weer een boek uit. En natuurlijk ontbraken de schoolkinderen niet. Zij werden in de AntiKraakBieb interactief voorgelezen, kregen allemaal hun eerste ruilboek en mochten een ballon oplaten.

Voor en tijdens de opening is er veel media aandacht geweest van diverse lokale en landelijke media, waaronder; radio 1 Dit is de dag (<http://www.eo.nl/radio/ditisededag/artikel-detail/eerste-anti-kraak-bieb-van-nederland/>), radio 10, radio 2 VARA, Radio Wakker Nederland, Tv, radio en website RTV-NH, Kennemer Dagblad, Noord-Hollands dagblad, IJmuider Courant en Volkskrant (zie bijlage VIII voor artikel Volkskrant). Ook op de social media zijn we veelvuldig aanwezig geweest.

Een dame uit Groningen deed direct na het beluisteren van Radio 1 op Twitter een oproep aan mensen om haar te helpen met het opzetten van een AntiKraakBieb in haar woonplaats.

"De AntiKraakBieb opent haar deuren - Bibliotheek Velsen: bijzonder experiment." Op pinterest

Rond de opening is een flyeractie uitgevoerd. Medewerkers van het postbedrijf van IJmond Werkt! hebben de folders huis-aan-huis kosteloos verspreid. (voor gedrukt PR materiaal zie bijlage IX). Daarnaast is een Facebookpagina aangemaakt die na een week 76 likers had, is er getwitterd en zijn op diverse plaatsen posters opgehangen.

Financiën

Vooraf is een begroting gemaakt voor de kosten (zie bijlage x). In het kostenoverzicht blijkt dat de out-of-pocketkosten zeer laag zijn, door de medewerking van wooncorporatie en sociale werkvoorziening. De meeste kosten zitten in de personele inzet, vooral in de voorbereidingsfase (zie bijlage XI)

Plannen

Voor de korte termijn staan de volgende werkzaamheden op de rol:

Opstellen intern activiteitenplan en uitvoeren van de daarin opgenomen acties, waaronder:

- Borging van de Antikraakbieb in de organisatiestructuur. Het overdragen van front-office werkzaamheden aan IJmond werkt!, werven van vrijwilliger, overdracht van taken Kwartiermaker aan Sr. Medewerkers en de rol van het MT hierbinnen vormgeven.
- Intern draagvlak versterken door stages in AntiKraakbieb, informatie en ideeën (meedenken).
- Plan van aanpak m.b.t aantrekken samenwerkingspartners (individueel, groepen en organisaties)

- Betrokkenheid vrijwilligers en vrijwillige inzet faciliteren.
- PR & Communicatieplan met het versterkt inzetten van sociale media.
- Marketingplan m.b.t ledenwerving, en promotie eBooks

Bijlagen

- I. Missie, visie en succesbepalende factoren
- II. Bewonersblad Inzicht
- III. Vacature Kwartiermaker AntiKraakBieb
- IV. a. Functieprofiel medewerker IJmond Werkt! – administratief medewerker
b. Functieprofiel medewerker IJmond Werkt! – servicemedewerker
- V. Competenties bibliotheek medewerker van de toekomst
- VI. Weerslag A3 sessie: beoogde resultaten& activiteitenplan
- VII. Monitor
- VIII. Artikel Volkskrant
- IX. PR: folder, ansichtkaarten, posters en persbericht
- X. Begroting
- XI. Kostenoverzicht

Bijlage I: Missie, visie en succesbepalende factoren AntiKraakBieb

Missie

De AntiKraakBieb is een flexibel inzetbaar Warenhuis van de Geest, met een rijkdom aan kennis en inspiratie in de wijk door- van- voor en met burgers.

Visie

De AntiKraakBieb is een eigenzinnige en blijde bibliotheek tussen de mensen, waar veel mogelijk is door het delen van kennis en ervaringen, waardoor het weinig kost en veel biedt.

Succesbepalende factoren

- ✓
✓   **Dynamiek tussen de bibliotheek en burgers**
Een zelfdragende collectie met voldoende ruilhandelingen en een (constante) stroom van burgerinitiatieven in afstemming.
- ✓   **Intern en extern draagvlak**
Motivatatie en betrokkenheid van alle medewerkers van de bibliotheek en d raad van toezicht. Maar ook van de klant/ burger individueel of in communities of interest. En van externe organisatie, zoals gemeente, bedrijven en instellingen.
- ✓   **Bekendheid over de AntiKraakBieb**
Naamsbekendheid en bekendheid over de mogelijkheden.
- ✓   **Competente medewerkers**
Medewerkers in dienst, vrijwilligers en de betrokken klant-burger.
- ✓   **Gedeeld eigenaarschap**
Gedeeld tussen alle betrokkenen (bibliotheek, klant, gemeente, bestuur).
Alle betrokkenen voelen zich verantwoordelijk.
De producten en diensten sluiten aan bij de klantbehoefte.
- ✓   **Financieel gezond**
Een beschikbaar budget, waarbinnen de kosten en uitgaven blijven.
Door uitleningen, reserveringen, voldoende bezoeken, extra leden en donaties wordt er gestreefd naar lowcost-bibliotheek.

Nieuw fenomeen in Velsen-Noord

AntikraakBieb

Aan de Noorderlaan 21 in Velsen-Noord wordt momenteel geklust en geverfd om er een kleurrijke, gezellige Antikraak Bieb te maken. Deze bijzondere bieb wordt in de loop van het najaar officieel geopend. Directeur Martijn Mewe en beleidsmedewerker Marieke Kerkhof van Bibliotheek Velsen lichten de achtergronden van dit initiatief toe.

"Bibliotheken worden overal uit stadswijken wegbezuinigd. Tijdens werkgroepen van de overkoepelende organisatie Probiblio, hebben we hier uitgebreid over gesproken", vertelt Kerkhof. "Kinderen en senioren maken het meeste gebruik van de bieb. Zij zijn ook het minste mobiel. Zodoende werd de vraag 'Hoe kun je een voorziening creëren waarmee je met de bieb toch in de wijk aanwezig bent?' het uitgangspunt voor het zoeken naar een creatieve oplossing." Mewe: "Uit opmerkingen van het burgerpanel bleek duidelijk dat de inwoners van

Velsen-Noord de afstand tot de centrale bibliotheek onder het kanaal als onoverbrugbaar ervaren. Bibliotheek Velsen wil naar de klant toe gaan en heeft het concept van de Antikraak Bieb bedacht. Wooncorporatie Kennemerhave bleek bereid om daarvoor een te koop staande woning beschikbaar te stellen. Ook dit is spannend aan het concept van de Antikraak Bieb, want zodra die woning wordt verkocht, verhuizen wij naar een volgend pand in de wijk."

Flexibele opstelling

Mogelijke verhuizingen van de Antikraak Bieb vragen om een flexibele opstelling. De kringloopwinkel zorgt voor de inrichting en het verhuizen van de meubels, die door medewerkers van 'IJmond werkt' (voorheen: De Meergroep) worden gepimpt. Alles is op te pakken en elders weer neer te zetten. Deze bijzondere dienstverlening doet enigszins denken aan de sfeer van de strandbibliotheek, de vrolijke bieb op het IJmuider Strand die sinds 6 juli weer open is.

Ludiek en laagdrempelig

Kerkhof: "De Antikraak Bieb is er voor en door de burger, want burgerparticipatie en onderlinge verbindingen zijn uitgangspunten om deze ludieke, laagdrempelige en kostenneutrale bibliotheekvoorziening te realiseren. Het wijkplatform en de Vrienden

van Velsen-Noord zijn enthousiast, met 'IJmond werkt' overleggen we over leerwerktrajecten, we leggen contacten met scholen en met vrijwilligers. Een van de educatieve aspecten is, dat we jongeren het gebruik van e-readers aan ouderen willen laten uitleggen. Verder kunnen er voorleesmiddagen en bijeenkomsten van leesclubs plaatsvinden. Bibliotheek Velsen stelt de kaders en voert de regie, maar daarbij willen wij vooral veel ruimte geven voor initiatieven."

Ruilhandel

"Via onze website kunnen boeken uit de reguliere collectie worden gereserveerd en aan de Noorderlaan 21 worden afgehaald. Aan de Antikraak Bieb ligt echter vooral het idee van ruilhandel ten grondslag: een boek halen, is een boek brengen," vertelt Mewe. "Zo worden niet alleen de kosten voor de collectie en het transport beperkt, interessant is vooral dat de uitwisseling en de verbondenheid tussen mensen in de wijk worden bevorderd. Lezers zien in het boek van wie het is geweest en wellicht ontstaan er contacten via bijvoorbeeld de social media. Deze ruilhandel sluit bovendien aan bij de trends in duurzaamheid. Ik ben ervan overtuigd dat onze Antikraak Bieb een succesvolle, nieuwe vorm van bibliotheekwerk in de wijk is, vooral omdat wij de burgers daarbij nadrukkelijk betrekken."

Opnoen

Bijlage III: Vacature Kwartiermaker AntiKraakBieb

Tijdelijk voor 4 - 16 uur per week

Bibliotheek Velsen is dé culturele en maatschappelijke ontmoetingsplek van Velsen. De fysieke bibliotheek is een vrijhaven voor cultuur en biedt ruimte aan kennisverrijking, ontplooiing en ontspanning. De bibliotheek is als netwerkorganisatie een knooppunt van verhalen: in woord, beeld en geluid.

Over de AntiKraakBieb

De AntiKraakBieb is een nieuwe manier van bibliotheekwerk in de wijk, waar kennisverrijking en uitwisseling centraal staan. De AntiKraakBieb is een ruilbibliotheek voor boeken en voor informatie. Je kunt er ook eReaders lenen en materialen ophalen en inleveren. Maar bovenal is de AntiKraakBieb een flexibele voorziening, die tot stand komt door de betrokkenheid van bewoners; de AntiKraakBieb is van, voor en door de wijk Velsen-Noord!

Wij zoeken

Iemand die het concept van de AntiKraakBieb kan vormgeven en uitdragen. Die het een uitdaging vindt om deze innovatieve pilot, die in de opstartfase zit, verder te ontwikkelen. Een collega met het talent om het initiatief bij anderen te stimuleren. Iemand die goed kan verbinden, enthousiasmeren, signaleren en faciliteren. Iemand die de missie van deze bijzondere vorm van dienstverlening, kennisverrijking, uitwisseling en ontwikkeling, kan uitbouwen tot een succes.

Je talenten

Je bent ondernemend, enthousiast en beweegt je gemakkelijk tussen verschillende doelgroepen. Je kunt goed samenwerken en bent in staat om verbindingen te leggen tussen de organisatiedoelen, de initiatieven van de bewoners en organisaties. Je bent probleemoplossend en laat je niet afschrikken door onvoorziene situaties en maakt gebruik van pragmatische oplossingen. Je kunt goed plannen en organiseren, bent flexibel en hebt voldoende lef en verbeeldingsvermogen om te experimenteren.

Je taken

- Je ondersteunt de medewerkers, vrijwilligers en participanten in de AntiKraakBieb bij de uitvoering van hun taken en voert zelf ook uit.
- Je verricht organisatorische werkzaamheden en schept hiermee de randvoorwaarden voor een doelmatige en kwalitatieve ondersteuning van de werkpraktijk.
- Je bent de brug tussen externe en interne partijen en de partijen onderling.
- Je creëert draagvlak bij organisaties en wijkbewoners.

Wij bieden

- Wij bieden jou een uitdagende functie.
- Het betreft een min-max contract van 4-16 uur per week voor een periode van 8 mnd.
- Arbeidsvoorwaarden conform de CAO Openbare Bibliotheken, salaris is gebaseerd op schaal 7.

Solliciteren naar deze functie?

Stuur een mail voorzien van CV voor 27 september 2013 t.a.v. Marieke Kerkhof naar info@bibliotheekvelsen.nl o.v.v. 'vacature Kwartiermaker AntiKraakBieb'. Voor vragen over de functie kunt u contact opnemen met Marieke Kerkhof (Sr. Beleidsmedewerker Kwaliteit en Innovatie), 06 46313702. Kijk voor meer informatie over de bibliotheek op www.bibliotheekvelsen.nl.

Bijlage IV: a. Functieprofiel medewerker IJmond Werkt! – administratief medewerker

- Klantgericht en communicatief: handelt vragen en verzoeken van klanten af, stelt vragen aan en luistert naar de wensen van klanten en biedt producten en/of diensten aan.
- In staat tot samenwerken.

Functie-eisen

- Minimaal VMBO/HAVO niveau
- Computerkennis.
- Klantvriendelijk
- Betrouwbaar
- Inzetbaar op woensdag- en vrijdagmiddag

Beschrijving

De AntiKraakBieb is een soort bibliotheek maar net niet gewoon. Het is gevestigd in een woning of kantoorruimte die (tijdelijk) leegstaat. Er zijn kasten met kratjes die gevuld zijn met tweedehands boeken: boeken van de kringloopwinkel maar ook uit andere bibliotheekcollecties. Het is de bedoeling dat een klant een boek van huis meeneemt en bij de AKB brengt. Dan mag hij zelf een nieuw boek uit de kasten kiezen. Jij of je collega's schrijven op hoeveel boeken er op die manier de deur uit gaan. De eerste weken zullen de klanten (die de eerste keer komen) vaak nog niet zelf een boek bij zich hebben maar dan mogen ze evengoed een boek uit de kast kiezen. Maar komen ze de tweede keer, dan weten ze wat de gang van zaken is en is het wel de bedoeling dat ze zelf een boek inleveren.

Als een klant na ontvangst door je collega bij jou terecht komt voor meer administratieve zaken, begroet je de klant en vraagt waarmee hij geholpen wil worden.

Je kan de klant laten zien hoe hij kan zoeken via de website van de Bibliotheek naar materialen in de collectie. Je laat zien hoe een klant een (boek-) materiaal kan reserveren. Maar om te kunnen reserveren moet een klant eerst lid worden. Jij kunt de klant helpen met de online inschrijving via de website en eventueel de betaling afhandelen. Daarnaast kun je gereserveerde boeken innemen en uitlenen en boetes laten betalen.

Je helpt de klant bij het online inschrijven voor activiteit en online betaling te doen voor activiteit of lidmaatschap, indien gewenst.

Daarnaast help je collega's met andere activiteiten: controle van binnengekomen boeken op schoon zijn, erg kapot, rare titels, stickers van de AKB en Boekspot op de materialen te plakken en het blaadje in de boeken te stoppen, enzovoorts.

Wat er van je verwacht wordt

Op woensdag- en vrijdagmiddag ben je een half uur voor openingstijd (12u00) aanwezig in Velsen-Noord op de AKB gelegen aan de Noorderlaan 21 om te openen, apparatuur aanzetten en checken en binnengekomen reserveringen alfabetisch op achternaam zetten. Om 17u00 wordt de AKB weer gesloten voor de bezoekers en ga je samen met collega's opruimen, en teruggebrachte (boek-) materialen die naar de hoofdbibliotheek moeten klaarzetten in een bruin krat voor transport. Om 17u30 gaat de AKB weer op slot.

Mochten er activiteiten buiten de gewone openingsuren worden gepland, kan het zijn dat je gevraagd wordt daarbij een keer aanwezig te zijn (bijvoorbeeld op een zaterdagmiddag).

Alle informatie van klanten is vertrouwelijk en het is de bedoeling dat je een contract ondertekent dat je de gegevens van klanten niet aan anderen doorgeeft.

Inwerkschema

Eerste werkdag of dagdeel (in Velsen-Noord)

Uitleg over de AKB en haar functie inclusief rondleiding
door het pand met uitleg over samenstelling collectie
en indeling ruimte

2 uur

Uitleg en oefenen met opstarten apparatuur

2 uur

Tweede werkdag of dagdeel (eventueel in Bibliotheek Velsen in IJmuiden)

Uitleg en oefenen met de website

2 uur

Uitleg en oefenen met de catalogus BicatWise

2 uur

Derde werkdag of dagdeel (eventueel in Bibliotheek Velsen in IJmuiden)

Herhaling oefenen met de catalogus

2 uur

Oefenen met het maken van reserveringen

2 uur

Vierde werkdag of dagdeel (eventueel in Bibliotheek Velsen in IJmuiden)

Herhaling oefenen met de catalogus

1 uur

Oefenen met innemen en uitlenen reserveringen

2 uur

Incasseren boetes (via systeem en fysiek)

1 uur

Vijfde werkdag of dagdeel (eventueel in Bibliotheek Velsen in IJmuiden)

Herhaling oefenen met de catalogus

1 uur

Oefenen om klanten online in te schrijven als lid

1 uur

Oefenen om klanten online in te schrijven voor activiteit

1 uur

Oefenen om klanten online te laten betalen via iDeal

1 uur

De eerste werkdag kan naar behoefte later ingepland worden. Onze voorkeur gaat uit naar het doorlopen van stap 1 tot 5 in de bibliotheek in IJmuiden in 2 of 3 dagen.

Daarna is er in de eerste 2 maanden begeleiding in de AKB zelf door frontofficemedewerkers.

Activiteiten

- Klanten helpen om te zoeken binnen de website en catalogus van Bibliotheek Velsen
- Klanten helpen om keuze te maken uit de collectie via de catalogus
- Klanten helpen om een reservering te maken via de catalogus voor materialen inclusief eReaders
- Klanten uitleg geven over de manier van reserveren en lenen van eReaders
- Uitlenen binnengekomen reserveringen volgens handleiding
- Innemen binnengekomen materialen volgens handleiding
- Boetes incasseren
- Klanten helpen om zich online te registreren als lid
- Klanten helpen om zich online in te schrijven voor activiteit
- Klanten helpen om online een betaling te doen voor lidmaatschap en/of activiteit

Eventueel in later stadium:

- Wensen/vragen/behoefte van klanten doorspelen naar de juiste personen in de organisatie.
- Werkvragen t.a.v. facilitair/rooster enz. doorspelen naar de juiste personen in de organisatie.
- Klanten uitleg geven over eReader
- Klanten uitleg geven over uploaden eBooks van ePortal op de eReaders

Bijlage IV: b. Functieprofiel medewerker IJmond Werkt! – servicemedewerker

- Klantgericht en communicatief: handelt vragen en verzoeken van klanten af, stelt vragen aan en luistert naar de wensen van klanten en biedt producten en/of diensten aan.
- In staat tot samenwerken.

Functie-eisen

- Minimaal VMBO/HAVO niveau
- Klantvriendelijk
- Betrouwbaar
- Inzetbaar op woensdag- en vrijdagmiddag.

Beschrijving

De AntiKraakBieb is een soort bibliotheek maar net niet gewoon. Het is gevestigd in een woning of kantoorruimte die (tijdelijk) leegstaat. Er zijn kasten met kratjes die gevuld zijn met tweedehands boeken: boeken van de kringloopwinkel maar ook uit andere bibliotheekcollecties. Het is de bedoeling dat een klant een boek van huis meeneemt en bij de AKB brengt. Dan mag hij zelf een nieuw boek uit de kasten kiezen. Jij of je collega's schrijven op hoeveel boeken er op die manier de deur uit gaan. De eerste weken zullen de klanten (die de eerste keer komen) vaak nog niet zelf een boek bij zich hebben maar dan mogen ze evengoed een boek uit de kast kiezen. Maar komen ze de tweede keer, dan weten ze wat de bedoeling is en is het wel de bedoeling dat ze zelf een boek inleveren.

Als een klant binnenkomt, begroet je de klant en vraagt of hij even wil rondkijken of dat de klant geholpen wil worden. Als het kan ga je enthousiast vertellen over de bedoeling van de AntiKraakBieb en hoe het werkt (een halen, een brengen). Je kan de klant laten zien wat voor soort boeken er in de collectie zijn en vertelt wat er verder te doen/zien is. Als de klant van spannende boeken houdt, laat je bijvoorbeeld zien waar die boeken staan.

Je wijst op de mogelijkheid om (later) lid te worden van Bibliotheek Velsen en daardoor materialen (boeken, dvd's enz.) uit de bieb te kunnen reserveren/lenen.

Je zorgt er voor dat de AKB er schoon en verzorgd uitziet en helpt bij activiteiten in de AKB (bijvoorbeeld kinderen die worden voorgelezen ontvangen). Je zet koffie en thee voor bezoekers of collega's.

Je kijkt de binnengekomen boeken na: schoon, erg kapot, rare titels. Daarnaast help je om stickers van de AKB en Boekspot op de materialen te plakken en het blaadje in de boeken te stoppen.

Wat er van je verwacht wordt

Op woensdag- en vrijdagmiddag ben je een half uur voor openingstijd (12u00) aanwezig in Velsen-Noord op de AKB gelegen aan de Noorderlaan 21 om te openen, alles na te kijken of het netjes is, apparatuur aanzetten en meldt het bij collega's als er iets ontbreekt. Om 17u00 wordt de AKB weer gesloten voor de bezoekers en ga je samen met collega's opruimen, indien nodig schoonmaken en teruggebrachte (boek-) materialen die naar de hoofdbibliotheek moeten klaarzetten in een bruin krat voor transport. Om 17u30 gaat de AKB weer op slot.

Mochten er activiteiten buiten de gewone openingsuren worden gepland, kan het zijn dat je gevraagd wordt daarbij een keer aanwezig te zijn (bijvoorbeeld op een zaterdagmiddag).

Alle informatie van klanten is vertrouwelijk en het is de bedoeling dat je een contract ondertekent dat de gegevens van klanten niet aan anderen doorgeeft.

Inwerkschema

Eerste werkdag of dagdeel (in Velsen-Noord)

Uitleg over de AKB en haar functie inclusief rondleiding
door het pand met uitleg over samenstelling collectie
en indeling ruimte

2 uur

Uitleg en oefenen met opstarten apparatuur

2 uur

Tweede werkdag of dagdeel

Herhaling uitleg samenstelling collectie en de gang van
Zaken rond de AKB

1 uur

Uitleg over stickers op boeken en formulieren in boeken

1 uur

Uitleg over controle op fysieke en inhoudelijke kwaliteit

Ingebrachte boeken en andere materialen

1 uur

Derde werkdag of dagdeel

Oefenen met presentatie verhaal AKB

2 uur

Instructie over verzorging en onderhoud AKB

2 uur

Daarna is er in de eerste 2 maanden begeleiding in de AKB zelf door Front-Office medewerkers en de projectbegeleidster voor wat betreft de activiteiten.

Activiteiten

- Informatie verstrekken over AKB – achtergrond, regels
- Klanten helpen om keuze te maken uit de fysieke collectie (ruilhandeling)
- Klanten pasje verstrekken
- Ondersteuning bij activiteiten
- Verzorging en onderhoud van aankleding AKB
- Overige activiteiten zoals stickers op boeken, formulieren in boeken
- Controle op fysieke en inhoudelijke kwaliteit ingebrachte boeken en andere materialen

Eventueel later:

- Wensen/vragen/behoefte van klanten doorspelen naar de juiste personen in de organisatie.
- Werkvragen t.a.v. facilitair/rooster enz. doorspelen naar de juiste personen in de organisatie.

Bijlage V: Competenties bibliotheekmedewerker van de toekomst

Uitrusting voor de bibliotheekmedewerker van de toekomst Competenties Procesbegeleider

Om een heldere structuur in competentie management te behouden, heeft Bibliotheek Velsen gekeken naar een koppeling tussen de competenties van een procesbegeleider en de huidige geldende competenties uit de Competentie set bibliotheken (de kerncompetenties en de functie-specifieke competenties).

Voor alle medewerkers gelden de kerncompetenties:

1. Ondernemerschap
2. Probleemoplossend vermogen
3. Samenwerken

Voor de betrokken Senior medewerker BO Publiek en Educatie gelden de functie specifieke competenties

- Plannen en organiseren
- Creativiteit
- Flexibiliteit

Voor de betrokken medewerker Front-Office gelden de functie specifieke competenties

- Klantgerichtheid
- Communicatieve vaardigheden
- Flexibiliteit

Voor de senior medewerker Senior medewerker BO Publiek en Educatie Onderstaande competenties hebben we geselecteerd uit de lijst "Competenties waar een succesvolle procesbegeleider over dient te beschikken"

Procesbegeleider/bibliotheek-medewerker van de toekomst	Bijbehorende specifieke vaardigheden en gedrag	Score
Vermogen om boven de partijen te staan (kerncompetentie 1: ondernemerschap, niveau 2)	Durven denken en handelen vanuit het oogpunt van zowel de klant als de organisatie.	
Praktisch inzicht en een sterk probleemoplossend vermogen: (Kerncompetentie 2: probleemoplossend vermogen, niveau 2)	Dringt door tot de kern van het probleem; verzamelt informatie over de onderliggende oorzaken van de problemen/knelpunten om herhaling te voorkomen	
	Laat zich niet afschrikken door onvoorziene situaties, past zich aan deze situaties aan	
	Gebruikt pragmatische oplossingen, respecteert hierbij de gestelde deadlines en het gewenste eindresultaat.	
Praktisch, resultaat- en kwaliteitsgericht denken en handelen (Kerncompetentie 1: Ondernemerschap, niveau 2 en kerncompetentie 2,	Doet ongevroegd voorstellen voor aanpassingen of verbeteringen in producten en diensten in het bestaande aanbod.	
	Ziet en benut mogelijkheden om nieuwe activiteiten te ontplooiën of rendement te	

Probleemoplossend vermogen niveau 2)	verbeteren	
	Bepaalt op basis van eigen inzicht welke acties ondernomen moeten worden om teamdoelstellingen te bereiken.	
Uitstekend kunnen plannen en organiseren van processen en het eigen werk (functie specifieke competentie, niveau 2)	Werkt volgens de voorschriften, instructies, regels en/of aanwijzingen ook in afwijkende situaties.	
	Reageert passend bij verstoringen, grijpt afhankelijk van ernst en omvang al dan niet in.	
	Stelt prioriteiten en communiceert hierover met betrokken collega's	
	Stemt eigen werkzaamheden af op werkzaamheden van anderen en plant, zo nodig, werkzaamheden van anderen	
Teamspeler zijn, met het vermogen om een relatienetwerk te ontwikkelen en te onderhouden (Kerncompetentie3: samenwerken, niveau 2)	Doet concessies om tot een gezamenlijk doel of resultaat te komen.	
	Maakt meetbare afspraken, doet mee en toont betrokkenheid.	
	Biedt gevraagd en ongevraagd hulp aan anderen en vraagt zelf om hulp van anderen.	
	Geeft reacties op de inhoud en kwaliteit van het werk van anderen; stelt zich tevens open voor reacties van anderen op inhoud en kwaliteit van het eigen werk.	

Activiteitenplan Antikraakbibliotheek Velsen

Activiteit	Organisatie getuigd	SAF	Verant- woord afh.	Wanneer	Beoogd resultaat	Status	Opmerkingen
Lobbyen/enthousiasmeren bestuur en externe partijen	Leiderschap	1,2,3,5	MM	1-6-2014	1 a 2 inzetbare bestuurders voor AKB		
Lobbyen/enthousiasmeren bestuur en externe partijen	Leiderschap	1,2,3,5	MC	6-11-2013	6 samenwerkingspartners		
Lobbyen/enthousiasmeren bestuur en externe partijen	Leiderschap	1,2,3,5	MM	1-6-2014	7 x uittreden in politieke wereld		
Lobbyen/enthousiasmeren bestuur en externe partijen	Leiderschap	1,2,3,5	MM	1-4-2014	1 fonds		
Sturen op resultaten	Leiderschap	1,2,3,5	MT	30-04-2014	40% van alle beoogde resultaten		
Enthousiasmeren en inspireren medewerkers over AKB	Leiderschap	2	MT	1-4-2014	80% van alle beoogde resultaten		
Bieden van coaching en ondersteuning	Leiderschap	2	MVS	1-6-2014	50% medewerkers dat AKB steunt		
	Leiderschap	4	MT	31-12-2014	4 aantal verzoeken van medewerkers om te werken / stage te lopen in AKB (taakvolwassenheid)		
Stages bij AKB organiseren voor medewerkers	Management van medewerkers	2	MS	1-6-2014	4 aantal verzoeken om voor AKB te werken		
Medewerkers informeren over AKB	Management van medewerkers	2	MC	maandelijks	50% medewerkers dat AKB steunt		
Opstellen opleidingsplan (inclusief coaching/stages/draagvlak)	Management van medewerkers	4	MM	1-6-2014	90% deelname aan scholing m.b.t. AKB		
Opstellen persoonlijk ontwikkelplannen	Management van medewerkers	4	MT	31-1-2014	score 7 door manager zelfscore 7 door medewerker		
Opstellen werksplan voor vrijwilligers uit de wijk	Strategie en beleid	1	MM	1-4-2014	4 vrijwilligers		
Stages opnemen in HRM beleid	Strategie en beleid	1	MC	1-6-2014	5/10 aantal inzetbare burgers uit de wijk		
Opstellen Pr & Communicatieplan AKB	Strategie en beleid	2	MM	1-6-2014	5 aantal verzoeken om voor AKB te werken		
bekendheid concept (producten & diensten)	Strategie en beleid	3	MC	1-3-2014	Communicatieplan (intern & Extern)		
Aanpassen KTO met vragen over AKB over collectie/inrichting/bekendheid	Strategie en beleid	1	MC	1-5-2014	opgenomen in KTO		
Aanpassen Biebpanel AKB	Strategie en beleid	1	MC	1-1-2014	Opgenomen in vragenlijst		
Samenwerken met lokale partijen om bezoekers te trekken	Strategie en beleid	1	MC	1-6-2014	6 x externe partijen betrokken		
Opstellen marketingplan, klantbehoeften pellen (monitoren en uitvoeren)	Strategie en beleid	1	MC	30-4-2014	15 ruilhandelingen per dag		
	Strategie en beleid	1	MC	6-11-2014	30 ruilhandelingen per dag		
	Strategie en beleid	1	MC	1-6-2014	10 meebrachte materialen per openstelling		
	Strategie en beleid	1	MC	30-4-2014	3 geïntereerde activiteiten door burgers p/m		
	Strategie en beleid	1	MC	6-11-2014	6 geïntereerde activiteiten door burgers p/m		
	Strategie en beleid	1	MC	maandelijks	invullen van monitoren na elke openstelling		
	Strategie en beleid	1	MC	1-6-2014	30% stijging openingsdagen		
	Strategie en beleid	1	MC	1-6-2014	6 uittredingen E-Readers per maand		
Pr en communicatie realiseren binnen de branche	Strategie en beleid	1	MC	6-11-2014	25 reserveringen p/m		
	Strategie en beleid	2	MC	31-12-2014	landelijk 5 nieuwe AKB's		
	Strategie en beleid	2	MC	1-6-2014	gemiddeld 3 a 4 positieve meldingen op Social Media p/w		
Opstellen wervingsplan voor nieuwe leden	Strategie en beleid	5	MC	1-3-1014	2 wervingsacties		
					10% toename ledenaantal		
Creëren aantrekkelijke werkplek in AKB	Management van middelen	2	MS	1-2-2014	score 7 tijdens functioneringsgesprek		

Middelen toereikend maken voor functioneren AKB-medewerkers	Management van middelen	4	MS	1-2-2014	score 7 tijdens functioneringsgesprek		
Faciliteit maken voor invullen recensies gelezen boeken	Management van middelen	1	MC	1-3-2014	5 x plaatsing recensies social media p/m		
Facebook: plan van aanpak	Management van middelen	1,5	MT	15-11-2013	resultatenmonitor klaar		
Inrichten monitor voor meten resultaten m.b.t. AKB	Management van middelen	1,5	MS	1-3-2014	monitor MI klaar		
Inrichten monitor Management Informatie	Management van middelen	1	MK	6-11-2014	Volgens concept uitgewerkt		
Aantrekkelijk inrichten AKB (fysiek)	Management van middelen	1	MC	1-4-2014	200 leden facebookgroep		
aantrekkelijk inrichten AKB (digitaal)	Management van middelen	1,3			plan sociaal media		
Zorgen voor goede inrichting social media OB Velsen en AKB	Management van middelen	1	MS	30-4-2014	15 ruilhandelingen per dag		
Samenstellen aantrekkelijk collectie en materialen	Management van middelen	1	MS	6-11-2014	30 ruilhandelingen per dag		
Samenstellen aantrekkelijk collectie en materialen	Management van middelen	1	MS	1-6-2014	6 uiteningen E-Readers per maand		
Samenstellen aantrekkelijk collectie en materialen	Management van middelen	1	MS	30-4-2014	15 ruilhandelingen per dag		
	Management van middelen			6-11-2014	30 ruilhandelingen per dag		
Opstellen projectbegroting + bewakingscyclus	Management van processen	5	MC	1-2-2014	realisatie AKB binnen budget		
Aanpassen primaire processen op AKB	Management van processen	1,2,5	MS	1-2-2014	opgenomen in handboek en werkinstructies		
Afstemmen facilitaire en ICT processen op AKB	Management van processen	1,2,5	MS	1-2-2014	opgenomen in handboek en werkinstructies		

AntiKraakBieb Velsen

		week 45		week 46	
		6-nov	8-nov	13-nov	15-nov
Bezoekers	Kinderen	24	7	5	6
	volwassenen	30	8	6	3
	Personeel Bibliotheek Velsen	10	3	2	2
totaal		64	18	13	11
Ruilhandelingen	ingebrachte boeken	25	30	8	52
	opgehaalde boeken	15	10	8	6
	eReader		1		
Reserveringen <i>(alleen in maand november noteren!)</i>	boeken				
	dvd/blue-ray				
	eReaders				
	cd's				
Inge vulde recensies	formulieren		0	2	3
Aanmeldingen vrijwilligers		2		1	1
Aantal uitgedeelde folders/posters algemeen/AntiKraakBieb/etc.		30	10	7	
Aantal informatieve vragen telefoon/mail			1		1

Ten eerste

Baantjer scoren in de antikraakbieb

Reportage
Antikraak

Zelfredzaamheid in Velsen-Noord. Midden in een oud volkswijkje is spontaan een bibliotheek in een woning verzezen, bij wijze van antikraak.

Van onze verslaggever
Julien Althuisius

VELSEN-NOORD Het zijn niet per se namen die je met het industriële landschap van Velsen-Noord associeert: E.L. James, Jan Siebelink, Cesar Millan, Jamie Oliver of David Baldacci. Toch zijn ze er sinds kort allemaal te vinden, midden in een oud volkswijkje, letterlijk onder de rook van IJmuiden.

Ze staan er schouder aan schouder, in gestapelde houten kratjes in de woonkamer van een woning aan de Noorderlaan. Op de buitenmuur staat met krijt op de muur 'anti kraak bieb' geschreven; in de voortuin staat een oranje-wit bord met in grote letters 'Nu hier'.

Een leegstaand woonhuis is tijdelijk omgebouwd tot bibliotheek, met behalve een indrukwekkende hoeveelheid thrillers van schrijvers als John Grisham en Karin Slaughter, een heuse afdeling voor kinder- en kookboeken. 'We hebben allemaal te kampen met bezuinigingen', zegt initiatiefnemer Marieke Kerkhof. Als medewerker van de bibliotheek van Velsen ziet ze hoe ongeveer alle buurtbibliotheken in Nederland verdwijnen. Zo ook in de gemeente Velsen. Eind 2005 sloten de deuren van de vestigingen in Velsen-Noord, Santpoort en Zeewijk. 'Je kunt als culturele organisatie wachten totdat mensen naar jou toe komen, maar ik denk dat jij naar de mensen toe moet.'

Het initiatief van Kerkhof lijkt sterk op andere doe-het-zelf-bibliotheken in onder meer Rotterdam-West en het Amsterdamse IJburg.

De bibliotheek in Velsen werkt voor de Antikraakbieb samen met woningcorporatie Kennemerhove en IJmond Werkt!, een sociale werkvoorziening

De vrijwilligsters van de antikraakbibliotheek in Velsen-Noord, met links Marieke Kerkhof.

Foto Julius Schrank

Een boek brengen is een boek halen: dat is ongeveer de enige regel van de bieb

die zorgt voor de meubels, inrichting en uiteindelijk ook medewerkers van de Antikraakbieb. De collectie van ruim 500 boeken komt voor een groot gedeelte van de stationsbibliotheek in Haarlem.

De tijdelijke, informele bibliotheek

moet als ontmoetingsplek dienen voor de bewoners van het Pendorp, zoals de buurt in Velsen-Noord wordt genoemd vanwege de P.E.N.-centrale die boven de huisjes uittorent. Als de zon gunstig staat, valt de schaduw van een van de gigantische schoorstenen van de centrale precies over de eengezinswoningen aan de Noorderlaan. Als de zon zou schijnen tenminste.

Ouderen

Buurtbewoonster Jeanetta Mandemakers (53) is in ieder geval blij met het initiatief. 'Ik vind het hartstikke leuk, vooral omdat het in onze straat is. Er zal wel animo voor zijn, er wonen hier

heel wat oudere mensen.' Zelf leest ze niet zoveel. 'De krant en heel af en toe de *Margriet*.' Maar, zo zegt Mandemakers, 'mijn kleindochter is net twee en die woont ook in de straat. Nu kan ik met haar naar de bibliotheek.' Overbuurvrouw Joke Bruin (61) die bij Mandemakers op de koffie is, leest 'dagelijks wel een paar bladzijden'. Ze heeft al een boek meegenomen bij de Antikraakbieb. En er tegelijk weer eentje ingeleverd, want dat is ongeveer de enige regel van de bibliotheek: een boek brengen is een boek halen.

Op de stoep voor de bibliotheek staan Saskia van Velsen (27) en Niels Mans (29). Ze wonen om de hoek van

de Antikraakbieb. 'Beter dit, anders staat het maar leeg', zegt Mans. Niet dat de buurt het hard nodig had, denkt hij. 'Het is hier altijd al gezellig. In de zomer is er een grote barbecue en in de winter worden er grote sneeuwballengevechten gehouden. Hij noemt het Pendorp lacherig 'een woonwagenkamp zonder wielen'. Van Velsen heeft haar oog laten vallen op het boek van hondenfluisteraar Cesar Millan. 'Die wil ik wel hebben, ik heb zijn twee andere boeken ook.'

Even later loopt ze met drie boeken onder haar arm naar buiten. Niet van Cesar Millan. Ook niet van E.L. James. Maar van A.C. Baantjer.

Doe Mee!

Heb je vragen, ideeën en wil je iets doen? Kom langs, mail of bel!

Bent u een bedrijf met affiniteit voor Velsen-Noord en/of de bibliotheek? Sponsor ons!

AntiKraakBieb is een initiatief van Bibliotheek Velsen i.s.m. Wooncorporatie Kennemerhave en IJmond werkt!

En alle bewoners uit Velsen-Noord!

Want alleen samen kunnen we de AntiKraakBieb tot een succes maken.

Contact

De AntiKraakBieb Velsen-Noord
Noorderlaan 21
1951 HA Velsen-Noord
06- 4718 5678
info@antikraakbieb.nl

www.bibliotheekvelsen.nl

www.facebook.com/antikraakbieb

Kijk voor de actuele openingstijden op www.bibliotheekvelsen.nl en op www.facebook.com/antikraakbieb

AntiKraakBieb

*Nieuw
Gratis
Makkelijk*

06-47185678

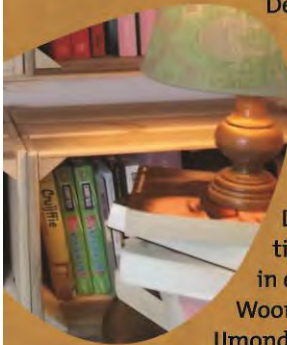
de Bibliotheek
Antikraak

de Bibliotheek
Velsen

Nieuw

Bibliotheek Velsen zoekt naar creatieve oplossingen in tijden van bezuiniging: de AntiKraakBieb is nieuw en uniek in Nederland!

De AntiKraakBieb is een ongewone buurtbibliotheek, die weinig kost maar veel kan bieden. Dat kan omdat iedereen een steentje bijdraagt.

De AntiKraakBieb is een tijdelijke bibliotheek gevestigd in een leegstaand pand van Wooncorporatie Kennemerhave.

IJmond Werkt! zorgt voor de inrichting, de meubels, het opknappen van de tuin en mensen die in de bibliotheek helpen. Zo blijven de kosten laag.

En de AntiKraakBieb is voor en van de buurt: iedereen is welkom! Er is veel ruimte voor ideeën, niets moet en alles mag!

Gratis

In de AntiKraakBieb deel je boeken en kennis: een boek brengen = een boek halen. Dat is makkelijk en gratis, ook als je (nog) geen lid bent van de bibliotheek.

Je kan boeken en leeservaringen delen maar ook kennis, vaardigheden, gezelligheid en verhalen. Iets delen met een ander, kan zowel in de AntiKraakBieb als op Facebook.

Leer van elkaar door mee te doen. kom voorlezen, vertel over de buurt, start een leesgroep of leer een ander hoe een iPad werkt. Kortom bedenk een leuke activiteit en voer die uit.

Makkelijk

Al lid van Bibliotheek Velsen? Dan kun je online boeken, cd's en films van Bibliotheek Velsen reserveren en je materialen ophalen in de AntiKraakBieb en ze daar ook weer inleveren.

Ook kan je in de AntiKraakBieb een eReader lenen en eBooks downloaden. Ontdek hoeveel er mogelijk is op de website van Bibliotheek Velsen of laat je in de AntiKraakBieb uitleggen hoe je boeken, cd's en films kan zoeken en reserveren.

Nog geen lid? In de AntiKraakBieb word je makkelijk lid van Bibliotheek Velsen. Binnen een week ligt jouw pas voor je klaar!

Boekspot

De AntiKraakBieb is een Boekspotpunt; een boek brengen = een boek halen. Laat andere weten wat je van je boek vindt. Schrijf een recensie, stop hem in het boek of plaats de recensie op de facebookgroep!

Bij jou in de buurt:

AntikraakBieb Velsen

NIEUW

Deel je verhaal
&
Ruil je informatie

GRATIS

Een boek brengen
=
Een boek halen

MAKKELIJK

Al lid van de bieb?
Leen een E-reader

Open:
Woensdag en vrijdag
van 12:00 - 17:00 uur
Locatie op dit moment:
Noorderlaan 21
Velsen-Noord

<div>Recensie</div> <div>Titel _____</div> <div>datum _____</div> <div>recensie _____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>naam _____</div> <div>de Bibliotheek Antikraai</div>	<div>Recensie</div> <div>Titel _____</div> <div>datum _____</div> <div>recensie _____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>naam _____</div> <div>de Bibliotheek Antikraai</div>	<div>Recensie</div> <div>Titel _____</div> <div>datum _____</div> <div>recensie _____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>naam _____</div> <div>de Bibliotheek Antikraai</div>	<div>Recensie</div> <div>Titel _____</div> <div>datum _____</div> <div>recensie _____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>_____</div> <div>naam _____</div> <div>de Bibliotheek Antikraai</div>
---	---	---	---

De AntiKraakBieb Velsen-Noord | Noorderlaan 21 | 1951 HA Velsen-Noord | 06-47185678 | info@antikraakbieb.nl | www.Facebook.com/Antikraakbieb

de Bibliotheek
Antikraak

De AntiKraakBieb Velsen-Noord | Noorderlaan 21 | 1951 HA Velsen-Noord | 06-47185678 | info@antikraakbieb.nl | www.Facebook.com/Antikraakbieb

de Bibliotheek
Antikraak

De AntiKraakBieb Velsen-Noord | Noorderlaan 21 | 1951 HA Velsen-Noord | 06-47185678 | info@antikraakbieb.nl | www.Facebook.com/Antikraakbieb

de Bibliotheek
Antikraak

De AntiKraakBieb Velsen-Noord | Noorderlaan 21 | 1951 HA Velsen-Noord | 06-47185678 | info@antikraakbieb.nl | www.Facebook.com/Antikraakbieb

de Bibliotheek
Antikraak

**Uitnodiging
feestelijke
opening
AntikraakBieb
in
Velsen-Noord**

**Op woensdag 6 november 2013 om 11:00 uur opent de
allereerste AntikraakBieb in Nederland haar deuren!**

**Kom ook naar Noorderlaan 21 in Velsen-Noord,
dan maken we er samen een feestje van!**

AntikraakBieb in samenwerking met:

Umond Werkt! | Wooncorporatie Kennemerhove | Bibliotheek Velsen

Umond WERKT | Kennemerhove | de Bibliotheek Antikraak

Bibliotheek Velsen opent eerste AntiKraakBieb in Nederland

IJmuiden - Op 6 november opent wijkwethouder Te Beest de deuren van de allereerste AntiKraakBieb in Noorderlaan 21 in Velsen-Noord. Bibliotheek Velsen heeft het eigenwijze concept van de AntiKraakBieb bedacht als antwoord op de huidige maatschappelijke en economische ontwikkelingen.

Noem het een participatiemaatschappij, bibliotheek 3.0, cultureel ondernemerschap of buurtactivatie: Bibliotheek Velsen neemt een voorsprong op de toekomst van de bibliotheek en lanceert de AntiKraakBieb in Velsen Noord. De AntiKraakBieb is geen gewone bibliotheek, maar een totaal nieuw, lowcost en duurzaam concept.

NIEUW

De AntiKraakBieb is een uniek nieuw concept: een pop-up bibliotheek in een tijdelijke huisvesting met veel ruimte voor vrijwilligers. Zo blijven de kosten minimaal en zijn de voordelen van de bibliotheek toegankelijk in de buurt.

GRATIS

De AntiKraakBieb is gratis en je hoeft geen lid te zijn om mee te doen: een boek brengen = een boek halen.

MAKKELIJK

Voor bibliotheekleden is de AntiKraakBieb een extra service: bestelde bibliotheekboeken kunnen er opgehaald en ingeleverd worden en er zijn eReaders te huur. Je kunt er ook ter plekke lid worden.

LOWCOST

Minimale kosten door tijdelijke behuizing, vrijwillige medewerkers, slimme logistieke oplossingen en een vloeiende collectie.

SAMEN

Bibliotheek Velsen - boeken en kennis - opent de AntiKraakBieb in samenwerking met IJmond Werkt! - personeel en inrichting - in huisvesting van Wooncorporatie Kennemerhave. De inwoners van Velsen Noord wordt gevraagd om hun ideeën en ervaringen te delen met iedereen.

DUURZAAM

Door de buurt intensief te betrekken bij de AntiKraakBieb wordt het een platform voor de wijk. Er is ruimte voor initiatieven en het is de bedoeling dat vrijwilligers een belangrijke rol gaan spelen. De AntiKraakBieb is bovendien gemakkelijk op een andere locatie neer te zetten.

DELEN

De kracht van de bibliotheek is het delen van boeken en kennis. In de AntiKraakBieb worden wijkbewoners uitgenodigd om hun passies, boeken, verhalen en kennis te komen delen.

Wat de AntiKraakBieb nog meer kan betekenen voor de wijk zal in de komende maanden duidelijk worden en pas echt vorm krijgen door de ideeën en inzet van de wijkbewoners zelf. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de AntiKraakBieb door de mensen in de buurt wordt gedragen: alle ideeën zijn welkom!

Wie

Bibliotheek Velsen in samenwerking met IJmond Werkt! en Wooncorporatie Kennemerhave.

Wat

Een geheel nieuw concept waar je boeken en kennis kan delen.

Waar:

Noorderlaan 21 in Velsen-Noord.

Waarom:

Bibliotheek Velsen biedt de wijkbewoners een platform voor het delen van boeken, het gemak van een ophaal- en inleverpunt en een plek waar je kennis kan maken met eReaders en eBooks.

Wanneer:

Vanaf 6 november 2013.

Hoe

Door samenwerking met andere organisaties en bewoners worden de kosten voor huisvesting, personeel, inrichting en collectie zo laag mogelijk gehouden en kan deze voorziening levensvatbaar zijn. Daarbij leidt samenwerking en betrokkenheid tot een leerzame en tot de verbeelding sprekende uitwisseling.

Noot voor de redactie, niet bestemd voor publicatie:

Opening AntiKraakBieb op woensdag 6 november 2013 om 11.00 uur. Noorderlaan 21 Velsen-Noord. U bent van harte uitgenodigd!

Voor verdere informatie of een interview kunt u contact opnemen met Marieke Kerkhof, beleidsmedewerker Innovatie van Bibliotheek Velsen,

@: Mkerkhof@bibliotheekvelsen.nl

T: 06 46313702

www.bibliotheekvelsen.nl

Bijlage X: Overzicht investeringskosten

Personeel Bibliotheek Velsen (568 uur)	€ 28.400,00
Ondersteuning ProBiblio (88 uur)	€ 7.554,00
Vervoer	€ 35,00
Publiciteit (incl. opening)	€ 910,00
Inrichting/inventaris	€ 908,32
Laptop met dongel en eReaders	€ 3.212,82
Totaal	€ 41.020,14

Bedragen zijn exclusief BTW.

POSTADRES POSTBUS 485
2130 AL HOOFDDORP
BEZOEKADRES OPAALLAAN 1180
2132 LN HOOFDDORP
TELEFOON 023 55 46 100
FAX 023 55 46 150